



**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA  
W GDAŃSKU**

**PROTOKÓŁ**

kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych Miasta i Gminy Debrzno,  
przeprowadzonej w Urzędzie Miasta i Gminy Debrzno w okresie od dnia 25.01.2016 roku  
do dnia 20 maja 2016r.

**ZAKRES KONTROLI – SPIS TREŚCI:**

<b>I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE.....</b>	<b>3</b>
1.1. Dane ogólne .....	3
1.2. Kierownictwo jednostki .....	6
1.3. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne .....	8
1.4. Funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej .....	10
1.5. Kontrole zewnętrzne .....	16
<b>II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ .....</b>	<b>21</b>
2.1. Gospodarka pieniężna i rozrachunki .....	21
2.2. Stan i kompletność urzędów księgowych budżetu i urzędu.....	27
2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna .....	27
2.4. Inwentaryzacja .....	30
<b>III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....</b>	<b>31</b>
<b>A. DOCHODY BUDŻETOWE.....</b>	<b>31</b>
3.1. Dochody z tytułu subwencji, udziałów gminy w dochodach budżetu państwa, z tytułu dotacji oraz dochody klasyfikowane jako otrzymane środki.....	31
3.2. Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych .....	43
3.3. Dochody z majątku .....	71
3.4. Inne dochody.....	87
<b>B. WYDATKI BUDŻETOWE.....</b>	<b>88</b>
3.5. Wydatki bieżące .....	88
3.6. Wydatki majątkowe .....	106
3.7. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.....	125
3.8. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.....	133
<b>IV. GOSPODARKA MIENIEM.....</b>	<b>144</b>
4.1. Gospodarka mieniem komunalnym .....	144
4.2. Gospodarka mieniem Skarbu Państwa.....	149
4.3. Inwentaryzacja roczna rzeczowych składników majątku.....	149
<b>V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI.....</b>	<b>150</b>
5.1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi.....	150
5.2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi .....	151
5.3. Rozliczenia rachunków dochodów .....	151
5.4. Samorządowe osoby prawne.....	151
<b>VI. INNE USTALENIA .....</b>	<b>152</b>

## I. USTALENIA OGÓLNO – ORGANIZACYJNE

### 1.1. Dane ogólne

- 1) Tematyka kontroli: Kompleksowa kontrola gospodarki finansowej i zamówień publicznych.
- 2) Kontrolujący: Mieczysław Beńko – starszy inspektor kontroli finansowej, działający na podstawie upoważnienia nr 6/16 z dnia 8.01.2016r., wydanego przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.
- 3) Okres objęty kontrolą: Lata 2012 – 2015.
- 4) Termin przeprowadzenia kontroli: Kontrola przeprowadzona w okresie od dnia 25.01.2016r. do dnia 20.05.2016r.
- 5) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Miasta i Gminy Debrzno  
ul. Traugutta 2  
77-310 Debrzno.
- 6) Użyte w niniejszym protokole skrótowe określenia oznaczają:
  - gmina → Miasto i Gminę Debrzno;
  - Rada Miejska → Radę Miejską w Debrznie;
  - Burmistrz Miasta i Gminy; burmistrz → Burmistrza Miasta i Gminy Debrzno;
  - urząd miasta i gminy → Urząd Miasta i Gminy Debrzno.

#### 1.1.1. Wykaz jednostek organizacyjnych

- 1) W okresie objętym kontrolą zadania gminy realizowały jednostki organizacyjne wymienione w tabeli:

Lp.	Nazwa jednostki organizacyjnej gminy	Adres jednostki
1	2	3
<b>Jednostki budżetowe</b>		
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie	77-310 Debrzno, ul. Ogrodowa 27;
2.	Incubator Przedsiębiorczości Cierznie	Cierznie 64; 77-310 Debrzno;
3.	Straż Miejska w Debrznie	77-310 Debrzno, ul. Wojska Polskiego 2;
4.	Złobek Gminny w Debrznie	77-310 Debrzno, ul. Ogrodowa 20A;
5.	Przedszkole Miejskie im. Jana Brzechwy w Debrznie	77-310 Debrzno, ul. Ogrodowa 20;
6.	Szkoła Podstawowa w Myślizoszcu	Myślizoszcz 42, 77-310 Debrzno;

5

*[Signature]*

*[Signature]*

7.	Szkoła Podstawowa w Starym Gronowie	Stare Gronowo 1; 77-310 Debrzno;
8.	Szkoła Podstawowa w Uniechowie	Uniechów 16; 77-310 Debrzno;
9.	Zespół Szkół w Debrznie	77-310 Debrzno, ul. Królewska 8.
<b>Samorządowe zakłady budżetowe</b>		
1.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie	77-310 Debrzno, ul. Wojska Polskiego 12;
2.	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie	77-310 Debrzno, ul. Traugutta 2.

- 2) Wymieniony w tabeli Żłobek Gminny w Debrznie utworzono w okresie objętym kontrolą. Utworzenia tej jednostki organizacyjnej, z dniem 2.02.2015r., dokonano uchwałą Nr 62.LXI.2014 Rady Miejskiej z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie utworzenia gminnej jednostki budżetowej Żłobek Gminny w Debrznie oraz ustalenia jego statutu.
- 3) Na terenie gminy nie funkcjonuje gminna biblioteka publiczna jako samodzielna instytucja kultury, gminna biblioteka publiczna nie wchodzi też w skład innej samorządowej instytucji kultury.
- W myśl art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 1997r. o bibliotekach (tekst jednolity: Dz. U. z 2012r., poz. 642) gmina organizuje i prowadzi co najmniej jedną gminną bibliotekę publiczną wraz z odpowiednią liczbą filii i oddziałów oraz punktów bibliotecznych. Zgodnie z art. 18 ust. 3 tej ustawy biblioteka publiczna może stanowić samodzielną instytucję kultury albo wchodzić w skład innej instytucji kultury, w tym powstałej w wyniku połączenia.
- 4) Jediną samorządową instytucją kultury działającą na terenie gminy jest Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie (dalej: „Centrum”), utworzone z dniem 1.07.2004 roku na podstawie uchwały Nr XIX/119/2004 Rady Miejskiej z dnia 27 lutego 2004r. w sprawie utworzenia Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 117 z dnia 27 września 2004r., poz. 2061).
- Z § 3 tej uchwały wynika, że przedmiotem działania Centrum jest: edukacja i upowszechnianie kultury; prowadzenie działalności bibliotecznej; prowadzenie działalności w zakresie sportu, turystyki i rekreacji.
- W podstawie prawnej uchwały powołano się na ustawę z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 446), ustawę z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2012r., poz. 406) oraz na art. 8 ust. 1 i 2, art. 9 ust. 2 i art. 10 ustawy o bibliotekach. Przywołany art. 10 ustawy o bibliotekach stanowi, że biblioteka może stanowić samodzielną jednostkę organizacyjną albo wchodzić w skład innej jednostki.
  - Załącznikiem do ww. uchwały jest *Statut Centrum Kultury, Sportu i Turystyki*. W § 10 *Statutu* (rozdział 4 – „Przepisy porządkowe”) zawarto uregulowanie o treści – cyt.: „Szczegółowe zasady organizacji i działania CKST określa regulamin organizacyjny opracowany przez dyrektora i zatwierdzony przez organ wykonawczy miasta i gminy

—

Skłca  
Pier

Debrzno (podkreślenie kontrolującego), po uprzednim pozytywnym zaopiniowaniu przez organ stanowiący miasta i gminy Debrzno”.

W myśl art. 13 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej organizację wewnętrzną instytucji kultury określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora tej instytucji, po zasięgnięciu opinii organizatora oraz opinii działających w niej organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców.

- Przywołana uchwała Rady Miejskiej w sprawie utworzenia Centrum oraz załączony do uchwały *Statut Centrum* nie zawierają uregulowań określających, że częścią składową Centrum jest gminna biblioteka publiczna.

- Organizację wewnętrzną Centrum określa *Regulamin Organizacyjny Centrum Kultury, Sportu i Turystyki*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 320/2005 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 5 stycznia 2005r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum (...). Powyżej wykazano, że regulamin organizacyjny tej instytucji kultury powinien być nadany przez jej dyrektora.

W podstawie prawnej ww. zarządzenia powołano się na cytowany już § 10 *Statutu Centrum*, na uchwałę Nr XXX/193/2004 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie zaopiniowania regulaminu organizacyjnego Centrum Kultury Sportu i Turystyki w Debrznie, jak też na niemający zastosowania do aktów prawnych wydawanych przez burmistrza art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stanowiący, że – cyt.: „Do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej”.

- Z przywołanego *Regulaminu Organizacyjnego* wynika, że w Centrum występuje 6 komórek organizacyjnych – działów.

Jednym z tych działów – obok Działu Księgowości, Działu Administracji i Obsługi, Działu Instruktorów Kulturalnych, Działu Sportu i Rekreacji oraz Działu Turystyki – jest Dział Biblioteczny. W komórce tej występują stanowiska: kierownika ds. bibliotecznych – kasjera; bibliotekarza; pomocnika bibliotekarza; bibliotekarek w filiach wiejskich oraz opiekunek świetlic wiejskich.

Przywołaną powyżej uchwałę Rady Miejskiej z 2004 roku w sprawie utworzenia Centrum i przywołane zarządzenie burmistrza z 2005 roku w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego tej samorządowej instytucji kultury załączono do akt roboczych kontroli. Zestawienie akt roboczych kontroli stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

**[Zestawienie akt roboczych kontroli**

**- załącznik nr 1 do protokołu]**

**[Uchwała Nr XIX/119/2004 Rady Miejskiej z dnia 27 lutego 2004r. w sprawie utworzenia Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie; zarządzenie Nr 320/2005 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 5 stycznia 2005r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie**

*J*

*Ma*

*J*

- 5) Na terenie kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego nie działa żadna jednoosobowa spółka gminy.

Od 2008 roku gmina jest jednym z kilku udziałowców spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Chojnicach, utworzonej przez gminy z terenów powiatów chojnickiego i człuchowskiego.

#### 1.1.2. Uczestnictwo w związkach komunalnych

Według stanu na koniec okresu objętego kontrolą gmina nie była uczestnikiem żadnego związku międzygminnego. Powyższe ustalono na podstawie „Wykazu związków międzygminnych – stan na dzień 31.12.2015r.”, opublikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

#### 1.1.3. Wykaz jednostek pomocniczych

- 1) Na terytorium gminy funkcjonuje 18 jednostek pomocniczych – 17 sołectw na terenach wiejskich gminy (Boboszewo, Buchowo, Buka, Cierzenie, Drozdowo, Główna, Grzymisław, Myśligoszcz, Nowe Gronowo, Prusinowo, Rozwory, Skowarnki, Słupia, Stare Gronowo, Strieczona, Uniechów, Uniechówek) i jedno osiedle na terenie miasta Debrzno, tj. Osiedle „Zielone Wzgórze”.
- 2) Większość (14) sołectw działa w oparciu o statuty sołectw przyjęte uchwałami Rady Miejskiej z dnia 30 marca 2006r. – uchwałami od Nr XLIX/310/2006 do Nr XLIX/323/2006. Statuty opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 114 z dnia 14 listopada 2006r., pod pozycjami 2372 – 2385.
  - Ustrój pozostałych 3 sołectw określają statuty przyjęte późniejszymi uchwałami Rady Miejskiej, tj.: Nr LVI/343/2006 z dnia 21 września 2006r. – dot. sołectwa Uniechówek (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2007r. Nr 67, poz. 981); Nr LVI/276/2009 z dnia 22 grudnia 2009r. – dot. sołectwa Buchowo (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2010r. Nr 19, poz. 356) oraz Nr LXVII/339/2010 z dnia 30 września 2010r. – dot. sołectwa Główna (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 147, poz. 2845).
  - Jednostka pomocnicza Osiedle „Zielone Wzgórze” w Debrznie funkcjonuje w oparciu o statut przyjęty uchwałą Nr XXII/128/2004 Rady Miejskiej z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie utworzenia Osiedla „Zielone Wzgórze” (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 117, poz. 2057).

#### **1.2. Kierownictwo jednostki**

- 1) Burmistrzem Miasta i Gminy Debrzno od dnia 8.12.2014 roku (dzień złożenia ślubowania wobec Rady Miejskiej) jest pan Wojciech Kallas, na kadencję 2014-2018 wybrany w wyborach powszechnych, przeprowadzonych w dniu 30 listopada 2014r.

W kadencji 2010-2014 burmistrzem był pan Mirosław Burak.

- 2) Zastępcą burmistrza od dnia 2.03.2015 roku jest pan Łukasz Jurkowlaniec, powołany na to stanowisko zarządzeniem Nr 47.62.2015 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 2 marca 2015r. w sprawie powołania Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy Debrzno.

W okresie wcześniejszym zastępcą burmistrza był pan Mirosław Świdorski, powołany na to stanowisko zarządzeniem Nr 250/2010 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 31 grudnia 2010r. w sprawie powołania zastępcy burmistrza.

- Stwierdzono, że pan Wojciech Kallas – burmistrz nie wydał zarządzenia w sprawie odwołania pana Mirosława Świdorskiego ze stanowiska zastępcy burmistrza. Obowiązujący w jednostce *Statut Miasta i Gminy Debrzno* w § 28 ust. 3 oraz w § 32 ust. 2 stanowi, że odwołanie zastępcy burmistrza następuje w drodze zarządzenia burmistrza. Powyższe uregulowania *Statutu* oparte są na art. 26a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.
- W trakcie kontroli poproszoną panią Grażynę Jasińską – inspektor prowadzącą m.in. sprawy kadrowe, o wskazanie dokumentu rozwiązującego stosunek pracy pana Mirosława Świdorskiego na stanowisku zastępcy burmistrza. Wyżej wymieniona wskazała na sporządzone w dniu 26.02.2015 roku pismo (bez numeru) adresowane do pana Mirosława Świdorskiego – sekretarza gminy (wyżej wymieniony zajmował również stanowisko sekretarza gminy), zatytułowane „Rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony za porozumieniem stron”.

W pierwszym akapicie tego dokumentu, posiadającego formę porozumienia (na końcu dokumentu widniały podpisy „pracownika” i „pracodawcy”), zawarto zapis o treści – cyt.: „*Strony zgodnie oświadczają, że rozwiązują z dniem 26 lutego 2015r. umowę o pracę zawartą pomiędzy Mirosławem Świdorskim zajmującym stanowisko Sekretarza Gminy Debrzno (zastępcą Burmistrza), a Miastem i Gminą Debrzno*”.

W ww. dokumencie zawarto też zapis o treści – cyt.: „*Na podstawie art. 36 § 1 punkt 3 kodeksu pracy, okres wypowiedzenia pracownika wynosi 3 miesiące i liczony jest od dnia zapoznania się z niniejszym oświadczeniem. Strony uzgadniają ponadto, że okres wypowiedzenia zostanie skrócony i tym samym umowa o pracę zostanie rozwiązana z dniem 26 lutego 2015r.*”

Kserokopię przywołanego pisma (porozumienia) z dnia 26.02.2015 roku załączono do akt roboczych kontroli.

**[Kserokopia dokumentu z dnia 26.02.2015r., zatytułowanego „Rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony za porozumieniem stron”, adresowanego do pana Mirosława Świdorskiego – sekretarza gminy – poz. 2 akt kontroli]**

- 3) Sekretarzem gminy od dnia 1.03.2015 roku jest pani Anna Ziarnek. Poprzednim sekretarzem gminy, od listopada 1998 roku do dnia 26.02.2015r., był pan Mirosław Świdorski.

- 4) Skarbnikiem gminy od dnia 13.08.2015 roku jest pani Jolanta Miszewska, powołana na to stanowisko uchwałą Nr 73.XVIII.2015 Rady Miejskiej z dnia 12 sierpnia 2015r. w sprawie powołania Skarbnika Gminy Debrzno.  
Poprzednim skarbnikiem gminy, od dnia 1.09.1995r. do dnia 30.06.2015r., była pani Ewa Matraszek, odwołana z tego stanowiska uchwałą Nr 64.XVI.2015 Rady Miejskiej z dnia 6 lipca 2015r. w sprawie odwołania Skarbnika Gminy Debrzno.

### **1.3. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne**

#### **1.3.1. Statut jednostki samorządu terytorialnego**

- 1) Ustrój kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego określa *Statut Miasta i Gminy Debrzno* przyjęty uchwałą Nr VIII/52/2003 Rady Miejskiej z dnia 13 czerwca 2003r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta i Gminy Debrzno.
- 2) Od uchwalenia *Statutu* do końca okresu objętego kontrolą podstawowy akt ustrojowy gminy był zmieniany 5-krotnie. Zmiany dokonane w latach 2008-2010 polegały na aktualizacji wykazu jednostek pomocniczych gminy w związku z tworzeniem takich jednostek.
- 3) Stwierdzono, że załączonego do *Statutu* wykazu „Jednostki organizacyjne gminy” nie zaktualizowano po utworzeniu w 2011 roku jednostki organizacyjnej gminy pn. „Inkubator Przedsiębiorczości Cierzenie w Cierzniach”, ani też po utworzeniu w 2015 roku jednostki organizacyjnej pn. „Żłobek Gminny w Debrznie”.

#### **1.3.2. Regulamin organizacyjny urzędu**

- 1) Organizację i zasady funkcjonowania urzędu miasta i gminy określa *Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta i Gminy Debrzno*, wprowadzony do stosowania zarządzeniem Nr 106.910.2014 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 2 czerwca 2014r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy Debrzno.
- 2) W 2015 roku burmistrz wydał 7 zarządzeń zmieniających *Regulamin Organizacyjny* – ostatniej zmiany dokonano zarządzeniem Nr 211.226.2015 z dnia 14 września 2015r. Zmiany wiązały się m.in. przeniesieniem zadań pomiędzy stanowiskami pracy, zmianą nazewnictwa niektórych stanowisk oraz wprowadzeniem nowych uregulowań określających zasady podpisywania pism przez burmistrza, zastępcę burmistrza oraz sekretarza i skarbnika gminy.

#### **1.3.3. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości**

- 1) W ostatnim roku kontrolowanego okresu tematyka, o jakiej mowa w tytule, uregulowana była w załącznikach do zarządzenia Nr 81/2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 2 maja

2012r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości oraz Zakładowego Planu Kont dla Miasta i Gminy Debrzno i podległych jednostek.

- 2) Od wydania ww. zarządzenia do końca okresu objętego kontrolą kierownik jednostki wydał 3 zarządzenia zmieniające:
- Nr 67.595.2013 z dnia 6 marca 2013r. – do zakładowego planu kont dodano pozabilansowe konto 900 – „Wkład niepieniężny wniesiony na rzecz realizowanego projektu” oraz opis jego funkcjonowania;
  - Nr 131.659.2013 z dnia 29 maja 2013r. – wprowadzono uregulowania mówiące m.in., że plan kont i zasady rachunkowości podatkowej mają zastosowanie także do ewidencji księgowej w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
  - Nr 104.980.2014 z dnia 29 maja 2014r. – wprowadzono pozabilansowe konto 009 – „Obce środki trwałe” oraz opis jego funkcjonowania.
- 3) W § 1 przywołanego na wstępie zarządzenia z 2012 roku zawarto zapis mówiący, że określone w załącznikach do zarządzenia szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości oraz plany kont są ustalone dla urzędu miasta i gminy oraz dla jednostek budżetowych: Zespołu Szkół w Debrznie; Szkoły Podstawowej w Starym Gronowie; Szkoły Podstawowej w Myśligoszczy; Szkoły Podstawowej w Uniechowie i Przedszkola Miejskiego w Debrznie.
- Stwierdzono, że powyższe uregulowanie jest niezgodne z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 330 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem dokumentację opisującą przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości ustala w formie pisemnej i aktualizuje kierownik tej jednostki. Zwrócono też uwagę na nieuzasadnione przywołanie w podstawie prawnej omawianego zarządzenia art. 83 ustawy o rachunkowości – przepisów dopuszczających stosowanie wzorcowych planów kont oraz dających ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych uprawnienie do określenia wzorcowych planów kont.
- 4) Obowiązujące w kontrolowanym okresie szczegółowe uregulowania wewnętrzne z zakresu rachunkowości będą przywoływane, w miarę potrzeb, przy omawianiu poszczególnych zagadnień wchodzących w zakres kontroli.

#### 1.3.4. Umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym

W kontrolowanym czteroleciu gmina nie zawierała i nie realizowała umów o partnerstwo publiczno-prywatne.

#### 1.3.5. Terminowość złożenia oświadczeń o stanie majątkowym.

- 1) Terminowość składania oświadczeń o stanie majątkowym sprawdzono w oparciu o oświadczenia składane do dnia 30.04.2015r., według stanu na dzień 31.12.2014r., jak też

w oparciu o oświadczenia składane w trakcie 2015 roku, np. na dzień powołania lub zatrudnienia oraz odwołania z zajmowanego stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę.

- 2) Ustalono, że wymagane art. 24h ustawy o samorządzie gminnym oświadczenia majątkowe złożyli wszyscy radni Rady Miejskiej, burmistrz, obecny i były zastępca burmistrza, obecny i były sekretarz gminy, obecny i były skarbnik gminy, kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, osoba zarządzająca gminną osobą prawną (gminną instytucją kultury) oraz osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu burmistrza.

Kontrolę terminowości składania oświadczeń przeprowadzono w oparciu o oznaczone na tych dokumentach daty wpływów oświadczeń do urzędu miasta i gminy, a w przypadku oświadczeń składanych przez przewodniczącego Rady Miejskiej i burmistrza – do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

W trakcie kontroli ustalono, że pan Zdzisław Marek – przewodniczący Rady Miejskiej złożył oświadczenie majątkowe według stanu na dzień 31.12.2014 roku po ustawowym terminie (30 kwietnia), określonym w art. 24h ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym. Na oświadczeniu sporządzonym w dniu 28.04.2015 roku widniała data 5.05.2015r., jako data wpływu oświadczenia do Zespołu ds. Ochrony Informacji Niejawnych Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, pod tą datą odnotowano datę 4.05.2014r. z adnotacją „data nadania”.

#### 1.4. Funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej

Kontrolę funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w gminie oraz urzędzie miasta i gminy przeprowadzono za rok 2015.

##### 1.4.1. Wykonywanie kontroli wewnętrznej przez Radę (komisję rewizyjną)

- 1) Organizację wewnętrzną i tryb pracy Komisji Rewizyjnej określono w załączniku nr 6 („Regulamin Komisji Rewizyjnej”) do uchwalonego w 2003 roku statutu gminy. Z § 1 ww. regulaminu wynika, że Komisja wykonuje zadania kontrolne w oparciu o roczny plan pracy, zatwierdzony przez Radę Miejską.
- 2) Plan kontroli Komisji Rewizyjnej na 2015 rok zatwierdzono na sesji Rady Miejskiej w dniu 29.01.2015r. Z planu tego wynikało, że działalność kontrolna Komisji Rewizyjnej miała być realizowana poprzez kontrole:
- a) zarządu gminy (burmistrza), w zakresie: zadań zleconych przez gminę dla Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie oraz Stowarzyszenia OSP; „gospodarki śmieciowej”; gospodarki nieruchomościami ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki mieszkaniowej i działalności urzędu miasta i gminy; przestrzegania ustawy o zamówieniach publicznych;

- b) jednostek organizacyjnych gminy: Ośrodka Pomocy Społecznej w Debrznie, ze szczególnym uwzględnieniem środków z budżetu gminy; Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie (nie określono zakresu); budżetu Straży Miejskiej w Debrznie za 2014 rok; Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie, ze szczególnym uwzględnieniem dotacji; przestrzegania ustawy o zamówieniach publicznych (nie określono w jakich jednostkach); Inkubatora Przedsiębiorczości Cierznie w Cierzniach (nie określono zakresu kontroli).
- 3) Ustalono, że na odbytej w dniu 29.01.2015 roku sesji Rady Miejskiej Komisja Rewizyjna przedstawiła sprawozdanie ze swej działalności w 2015 roku.  
Z ww. sprawozdania, załączonego do protokołu nr XXV/2016 z ww. sesji wynikało, że Komisja Rewizyjna przeprowadziła kontrole: Ośrodka Pomocy Społecznej w Debrznie, Straży Miejskiej w Debrznie; Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie; Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie; kontrolę gospodarki nieruchomościami oraz kontrolę realizacji ustawy o zamówieniach publicznych w urzędzie miasta i gminy oraz w jednostkach organizacyjnych gminy. Sprawozdanie nie zawierało informacji o ustaleniach z tych kontroli.
- 4) Na skierowaną do pani Bernadety Kopeć – inspektor ds. Rady ustną prośbę o okazanie dokumentów z kontroli przeprowadzonych w 2015 roku przez Komisję Rewizyjną wyżej wymieniona przedłożyła kontrolującemu 5 protokołów kontroli dokumentujących przeprowadzenie kontroli w: Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie, Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie, Straży Miejskiej w Debrznie, jak też kontroli zamówień publicznych i gospodarowania nieruchomościami w urzędzie miasta i gminy.  
W pozostałym zakresie informacje (wzmianki) o sprawdzaniu tematyki objętej rocznym planem pracy Komisji Rewizyjnej odnotowano w protokołach z posiedzeń tej Komisji.
- 5) W okazanych protokołach Komisja Rewizyjna nie odnotowała żadnych nieprawidłowości ujawnionych w trakcie kontroli.

#### 1.4.2. Kontrola środków finansowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

- 1) Przepisy art. 15a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 455) nakładają na organy samorządu terytorialnego obowiązek współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej (dalej: „GIIF”) w zakresie zapobiegania przestępstwom, o których mowa w art. 165a lub 299 Kodeksu karnego, poprzez:
- niezwłoczne powiadomianie GIIF o podejrzeniu popełnienia prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;





- przekazywanie potwierdzonych kopii dokumentów dotyczących transakcji, co do których zachodzi podejrzenie, że mają one związek z popełnieniem przestępstw, o których mowa w ww. artykułach Kodeksu karnego, a także informacji o stronach tych transakcji,

jak też obowiązek opracowania instrukcji postępowania w przypadkach, o których mowa powyżej.

- 2) Ustalono, że od dnia 1.07.2015 roku w kontrolowanej jednostce obowiązuje *Instrukcja w sprawie zasad postępowania w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz finansowaniu terroryzmu*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 150.165.2015 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 1 lipca 2015r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji w sprawie zasad postępowania (...)”. Z § 2 ww. zarządzenia wynikało, że na koordynatora ds. współpracy z GIIF oraz realizacji zadań wynikających z *Instrukcji* kierownik kontrolowanej jednostki wyznaczył zastępcę skarbnika.

W okresie wcześniejszym powyższą tematykę regulowała instrukcja o takiej samej nazwie, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 101/2009 Burmistrza Miasta i Gminy Debrzno z dnia 25 czerwca 2009r. wprowadzającego „Instrukcję w sprawie zasad postępowania (...). Koordynatorem ds. współpracy z GIIF był w tym czasie sekretarz gminy.

- 3) W okazanym „Rejestrze powiadomień Głównego Inspektora Informacji Finansowej” nie było żadnych wpisów. Z ustnych informacji uzyskanych od pani Jolanty Ciencialy – zastępcy skarbnika (pełnomocnika ds. współpracy z GIIF) wynikało, że nie powiadamiano GIIF, gdyż nie zaszły przesłanki uzasadniające potrzebę powiadomienia.
- 4) W trakcie niniejszej kontroli nie powzięto podejrzeń o próbach prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

#### 1.4.3. Funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej

- 1) Procedury kontroli zarządczej, strategię zarządzania ryzykiem oraz zasady monitorowania, samooceny systemu kontroli i składania oświadczeń o stanie kontroli zarządczej wprowadzono do stosowania zarządzeniem Nr 66/2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 19 kwietnia 2012r. w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Miasta i Gminy Debrzno i jednostkach podległych Gminie Debrzno. Przywołane zarządzenie i wprowadzone nim uregulowania analizowano w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w kwietniu 2013r.
- 2) Na skierowany do pani Anny Ziarnek – sekretarz gminy (Koordynatora Kontroli Zarządczej) ustny wniosek o okazanie dokumentów z realizacji zadań określonych

*Klla. Nie*

przywołanymi powyżej uregulowaniami wewnętrznymi, wyżej wymieniona przedłożyła do kontroli:

- wypełnione w listopadzie 2015 roku przez kierowników jednostek organizacyjnych gminy oraz pracowników kontrolowanej jednostki tabele „Identyfikacja zadań, celów, ryzyka, analiza ryzyka, reakcja na ryzyko – rejestr ryzyka”, według formularza ustalonego ww. zarządzeniem, wraz z zestawieniem danych sporządzonym przez panią Annę Ziarnek – sekretarz gminy;
  - „Analizy realizacji celów i zadań” – tabele wypełnione w lutym i marcu 2016 roku przez kierowników kilku jednostek, określające nazwy zadań, ich cele oraz planowane wartości do osiągnięcia;
  - „Kwestionariusze samooceny systemu kontroli zarządczej”, złożone w lutym i marcu 2016 roku przez kierowników jednostek organizacyjnych i pracowników kontrolowanej jednostki zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach pracy;
  - „Oświadczenia o stanie kontroli zarządczej” i „Raporty z samooceny systemu kontroli zarządczej”, złożone w marcu 2016 roku przez kierowników jednostek organizacyjnych gminy i pracowników kontrolowanej jednostki zatrudnionych na samodzielnych stanowiskach pracy.
- 3) W złożonych oświadczeniach o stanie kontroli zarządczej osoby zobowiązane do złożenia takich oświadczeń zaznaczyły punkty mówiące, że w kierowanych przez nich jednostkach sektora finansów publicznych lub na samodzielnych stanowiskach pracy w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

#### 1.4.4. Audyt wewnętrzny

- 1) Ujęte w uchwale budżetowej na 2015 rok dochody i przychody, a także wydatki i rozchody były wyższe od kwoty określonej w art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r. poz. 885 ze zm.). W związku z powyższym na gminie spoczywał obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego. Ustalono, że w 2015 roku gmina realizowała obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego. Audyt wykonał audytor usługodawca (audytor niezatrudniony w jednostce) – Kancelaria Rachunkowo-Audytorska Tomasz Niedźwiedź w Świeciu.
- 2) Plan audytu wewnętrznego na 2015 rok przyjęto zarządzeniem Nr 252.15.2014 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 31 grudnia 2014r. w sprawie uzgodnienia rocznego „Planu audytu wewnętrznego na 2015 rok”.

W planie audytu wymieniono następujące tematy czterech zadań zapewniających:

- prawidłowość realizacji zadania inwestycyjnego;
- dotacje dla jednostek spoza sektora publicznego (organizacje pozarządowe) – udzielenie i rozliczenie dotacji;
- bezpieczeństwo informacji, zadania Administratora Bezpieczeństwa Informacji w świetle obowiązujących przepisów prawnych;
- udzielanie ulg inwestycyjnych.

Plan audytu zakładał przeprowadzenie także dwóch zadań sprawdzających oraz realizację czynności doradczych według bieżących potrzeb.

- 3) Przedłożone przez panią Annę Ziarnek – sekretarz gminy dokumenty z audytu wewnętrznego obejmowały m.in. cztery „Sprawozdania z przeprowadzonego zadania zapewniającego” – sprawozdania odnoszące się do poszczególnych zadań ujętych w planie audytu na 2015 rok.
- Ze sporządzonego w dniu 30.12.2015 roku sprawozdania dotyczącego prawidłowości realizacji w 2014 roku zadania inwestycyjnego związanego z budową Gminnego Żłobka w Debrznie wynikało, że audytor ocenił negatywnie proces realizacji inwestycji. W sprawozdaniu zawarto zapis o treści – cyt.: *„Ocena negatywna wynika, że w trakcie audytu nie przedłożono protokołów odbioru częściowych (brak możliwości zweryfikowania prawidłowości wystawionych faktur przez Wykonawcę robót budowlanych); informacji poświadczającej, iż inspektor nadzoru dokonywał weryfikacji faktur i załączników; udokumentowanych informacji (sprawozdań, raportów) przekazywanych przez Inspektora Nadzoru Zamawiającemu.”*  
Zwrócono uwagę, że występujące w dalszej części sprawozdania zapisy o nieprzedłożeniu protokołów odbioru zostały po wydrukowaniu sprawozdania odręcznie wykreślone i opatrzone parafą audytora wewnętrznego.
  - Na podstawie sporządzonego również w dniu 30.12.2015 roku sprawozdania dotyczącego drugiego z zadań audytowych („Dotacje dla jednostek spoza sektora publicznego (organizacje pozarządowe) – udzielenie i rozliczenie dotacji”) ustalono, że audytor wewnątrz pozytywnie ocenił tryb, zasady oraz realizację rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2014 rok. We wnioskach zawarto zalecenie zapewniania kontroli zadań publicznych – m.in. kontroli ewidencji księgowej.
  - Sporządzone w dniu 18.12.2015 roku sprawozdanie dotyczące trzeciego zadania audytowego („Bezpieczeństwo informacji, zadania Administratora Bezpieczeństwa Informacji w świetle obowiązujących przepisów prawnych”) zawierało ocenę audytora o treści – cyt.: *„Przeprowadzone badanie testowe, ocena dowodów źródłowych oraz procedur pozwala ocenić funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej na poziomie*

*ograniczonym. System kontroli zarządczej wymaga wprowadzenia korekt określonych w zaleceniach."*

Sformułowane w sprawozdaniu zalecenia wskazywały na potrzebę dokonania przeglądu zapisów polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemami informatycznymi, zaktualizowania tych procedur oraz dostosowania wykazu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do wymogów ustawy o ochronie danych osobowych.

- W sporządzonym w dniu 30.12.2015 roku sprawozdaniu dotyczącym czwartego zadania audytowego („Udzielanie ulg inwestycyjnych”) zawarto zapis mówiący, że audytor wewnętrzny pozytywnie, z jednym zastrzeżeniem, ocenia procedury z zakresu udzielania ulg inwestycyjnych w podatku rolnym. Sformułowane we wnioskach zalecenie mówiło o potrzebie zagwarantowania w postępowaniach podatkowych przestrzegania przepisów Ordynacji Podatkowej w zakresie właściwego dokumentowania czynności urzędowych oraz przestrzegania prawdy obiektywnej.
- 4) Przedłożone do kontroli dokumenty z przeprowadzonego w 2015 roku audytu wewnętrznego nie obejmowały sprawozdania z prowadzenia audytu, wymaganego przepisami § 12 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach tego audytu (Dz. U. z 2015r., poz. 1480). W myśl tego przepisu, w związku z art. 3 ust. 2 rozporządzenia, audytor usługodawca do końca stycznia roku następnego składa kierownikowi jednostki sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego, zawierające w szczególności:
- informacje o zadaniach audytowych, monitorowaniu realizacji zaleceń oraz czynnościach sprawdzających, wraz z odniesieniem do planu audytu;
  - inne istotne informacje związane z funkcjonowaniem audytu wewnętrznego w jednostce w roku poprzednim, w tym dotyczące przeprowadzenia oceny wewnętrznej i zewnętrznej audytu wewnętrznego.
- Obowiązek składania sprawozdania z wykonania planu audytu za rok poprzedni wynikał też z § 16 *Regulaminu audytu wewnętrznego Miasta i Gminy Debrzno*, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzeniem Nr 110/2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 15 czerwca 2012r. w sprawie wprowadzenia regulaminu audytu wewnętrznego oraz procedur audytu wewnętrznego Miasta i Gminy Debrzno.
- Zapisy o obowiązku przedkładania burmistrzowi do końca stycznia sprawozdania z wykonania planu audytu za rok poprzedni, zawierającego w szczególności informacje o stopniu jego realizacji oraz istotnych ryzykach i słabościach kontroli zarządczej, znajdowały się również w regulaminie *Procedury audytu wewnętrznego Miasta i Gminy Debrzno*, stanowiącym załącznik nr 2 do ww. zarządzenia.

- W zawartej w dniu 21.05.2014 roku z ww. Kancelarią „Umowie na prowadzenie audytu wewnętrznego” jeden z 8 punktów (zadań) zobowiązywał usługobiorcę do „sporządzenia sprawozdań z przeprowadzonego audytu oraz wydania obiektywnej oceny.”
- Ustalono, że usługobiorca otrzymał wynagrodzenie w wysokości określonej w przywołanej powyżej umowie.

### 1.5. Kontrole zewnętrzne

- 1) Poprzednią kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w gminie Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku przeprowadziła w okresie od dnia 26 listopada 2012 roku do dnia 15 kwietnia 2013r.

Ustalenia kontroli, obejmujące lata 2009-2012, zawarto w protokole omówionym na naradzie pokontrolnej w ostatnim dniu kontroli.

- 2) Pan Mirosław Burak – ówczesny burmistrz i pani Ewa Matraszek – ówczesna skarbnik gminy odmówili podpisania protokołu kontroli.

Wyjaśnienie przyczyn odmowy podpisania protokołu zawarto w adresowanym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku piśmie (bez numeru) z dnia 18.04.2013r. Pismem tym poinformowano ww. Izbę, że odmowa podpisania protokołu kontroli spowodowana była brakiem zgody na ustalenia kontroli mówiące o:

- niezgodnej z prawem zmianie umowy o zamówienie publiczne na budowę kompleksu boisk sportowych w Debrznie (*Moje Boisko – Orlik 2012*);
- niezgodnym z przepisami ustawy o funduszu sołeckim wydzieleniu i rozliczeniu funduszu sołeckiego dla Osiedla „Zielone Wzgórze” – jednostki pomocniczej położonej na terenie miasta Debrzno.

- 3) Wystąpienie pokontrolne Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku (pismo nr WK.0804/36/K/21/31268/2012/13 z dnia 14.06.2013r.) do kontrolowanej jednostki wpłynęło w dniu 17.06.2013r. Wyszczególnione w tym wystąpieniu nieprawidłowości dotyczyły:

- niezamieszczania w Biuletynie Informacji Publicznej gminy protokołów z kontroli z przeprowadzonych w jednostce w latach 2008-2012, w tym protokołów dwóch kontroli przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku w latach 2008-2009;
- nieterminowego przekazania w 2010 roku na rachunek dochodów budżetu gminy niewykorzystanych środków finansowych wydatków niewygasających;
- niewyodrębnienia wpływów z podatku od nieruchomości z dokonanych w 2011 roku wpłat osób fizycznych w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego, co skutkowało

2

Kelly      Nici

- zawyżeniem o 144.492,72 zł dochodów z podatku rolnego i zaniżeniem o taką wielkość dochodów z podatku od nieruchomości;
- uszczuplenia o 881,99 zł dochodów budżetu gminy 2011 roku poprzez nieprawidłowe wyliczenia opłat za umieszczanie w pasie drogowym dróg gminnych urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego;
  - nieprawidłowego stosowania ustawy o gospodarce nieruchomościami poprzez: niezamieszczanie w prasie lokalnej informacji o wywieszeniu w siedzibie urzędu miasta i gminy wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w użytkowanie wieczyste; obciążanie nabywców lokali mieszkalnych i użytkowych przy sprzedaży bezprzetargowej i osoby przejmującej nieruchomość gminy w użytkowanie wieczyste kosztami przygotowania nieruchomości do sprzedaży i oddania w użytkowanie wieczyste; nie zaprowadzenie ewidencji nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości;
  - udzielenia w 2011 roku bonifikaty w wysokości 6.559,20 zł w opłacie za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości na podstawie nieobowiązującego w dniu wydania decyzji administracyjnej przepisu ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości;
  - przyznania w 2011 roku skarbnikowi gminy nagrody finansowej w wysokości 1.000,00 zł w oparciu o regulamin przyznawania nagród mający zastosowanie wyłącznie do pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę;
  - udzielenia w 2011 roku dwóm pracownikom jednostki pożyczek mieszkaniowych ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych bez spełnienia wymogów przedłożenia wymaganych dokumentów;
  - nieprzestrzegania uchwały Nr II/14/2010 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 29 grudnia 2010r. w sprawie ustalenia zakresu i zasad udzielania dotacji przedmiotowej poprzez udzielenie w 2011 roku dotacji przedmiotowej w wysokości 30.014,33 zł Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie na utrzymanie zasobów mieszkaniowych, tj. na zadanie, którego dofinansowania nie przewidywała ww. uchwała, jak też udzielenie 5 innych dotacji w kwotach wyższych od wyliczonych według zasad określonych w tej uchwale;
  - ujmowania w latach 2010-2012 w urządzeniach księgowych zobowiązań wobec wykonawców trzech zadań inwestycyjnych na podstawie zawartych umów (w miesiącach ich zawarcia) a nie na podstawie faktur, w miesiącach ich otrzymania;
  - nieprzestrzegania w 2011 roku obowiązującej w tym czasie ustawy z dnia 20 lutego 2009r. o funduszu sołeckim (Dz. U. Nr 52, poz. 420) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 stycznia 2010r. w sprawie trybu zwrotu części wydatków gmin

wykonanych w ramach funduszu sołeckiego (Dz. U. Nr 21, poz. 106) poprzez: uwzględnienie w wyliczeniach funduszu sołeckiego niebędącej sołectwem jednostki pomocniczej Osiedle „Zielone Wzgórze” w Debrznie; określenie w lipcu 2010 roku nieprawidłowej wysokości funduszu sołeckiego na 2011 rok m.in. wskutek zastosowania nieprawidłowych danych w zakresie dochodów bieżących gminy i liczby mieszkańców (zawyżone wielkości w obu przypadkach) do wyliczenia kwoty bazowej gminy; wykazanie zawyżonych wydatków gminy w przesłanym do Wojewody Pomorskiego wniosku o zwrot z budżetu państwa części wydatków gminy wykonanych w ramach funduszu sołeckiego, skutkujące zawyżeniem o 5.082,29 zł kwoty wnioskowanego zwrotu;

- naruszenia ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010r., Nr 113, poz. 759 ze zm.) poprzez niezgodne z tą ustawą określenie wartości szacunkowej zamówienia publicznego pn. *Budowa kompleksu boisk sportowych w Debrznie w ramach rządowego programu „Moje boisko – Orlik 2012” w systemie zaprojektuj i wybuduj* oraz dokonanie zabronionych tą ustawą zmian w umowie zawartej z wykonawcą ww. zamówienia, polegających na wydłużeniu terminu realizacji zamówienia oraz zmianie terminów rozliczeń pomiędzy stronami – możliwości dokonania takich zmian nie przewidziano w ogłoszeniu o zamówieniu ani w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

W omawianym wystąpieniu pokontrolnym poinformowano burmistrza o przysługującym mu prawie zgłoszenia zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniu w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

- 4) O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych burmistrz poinformował Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku pismem nr Skar.1710.1.2013 z dnia 13.07.2013r. W piśmie tym burmistrz zapewnił o zobowiązaniu pracowników do przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

W końcowej części przywołanego pisma zawarto informację odnoszącą się do wniosku pokontrolnego zobowiązującego do przestrzegania ustawy o funduszu sołecim i przepisów wykonawczych do tej ustawy. Burmistrz poinformował, że gmina nie usunie wskazanych nieprawidłowości – cyt.: „ponieważ zróżnicowanie tożsamyh jednostek pomocniczych jest niekonstytucyjne”.

- 5) Stanowisko w opisanej powyżej sprawie burmistrz uzupełnił pismem (bez numeru) z dnia 18.07.2013r., kierowanym do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, za pośrednictwem Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.

W punkcie pierwszym pisma burmistrz, powołując się na art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U.

z 2012r., poz. 1113) postawił zarzut naruszenia prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 5 ust. 1 i 3 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o funduszu soleckim – cyt.: „*poprzez prawem nieuzasadnione zróżnicowanie jednostek pomocniczych gminy przez wzgląd na nadaną im nazwę i w konsekwencji stosując wykładnię językową uznanie, że fundusz solecki przysługuje tylko tym jednostkom pomocniczym gminy, którym nadano nazwę sołectwo.*” W punkcie drugim ww. pisma burmistrz wniósł o uchylenie wniosku zawartego w punkcie 11 (wniosek dotyczył przestrzegania ustawy o funduszu soleckim i przepisów wykonawczych) wystąpienia pokontrolnego.

- 6) Ustalono, że podjętą w dniu 1.08.2013 roku uchwałą Nr 190/g315/I/13 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku oddaliło zastrzeżenie burmistrza do wniosku zawartego w punkcie 11 wystąpienia pokontrolnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 14.06.2013r.

Z uzasadnienia uchwały wynikało, że zastrzeżenia właściwego organu jednostki kontrolowanej zostały wniesione po upływie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego – termin upłynął w dniu 1.07.2013r. Wobec braku możliwości przywrócenia terminu do wniesienia zastrzeżeń należało je oddalić – pozostawić bez rozpatrzenia.

- 7) Zgodnie z art. 8 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a. tiret drugie ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 2058) organy władzy publicznej są obowiązane udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej dane publiczne, w tym dokumentację przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających.

- Ustalono, że protokół zakończonej w dniu 15.04.2013 roku kompleksowej kontroli gminy udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 11.07.2013r., tj. po upływie blisko 3 miesięcy od zakończenia kontroli. Tego samego dnia podano do publicznej wiadomości treść pisma burmistrza i skarbnika gminy zawierającego wyjaśnienie przyczyn odmowy podpisania protokołu.
- Otrzymane w dniu 17.06.2013 roku wystąpienie pokontrolne jednostka upubliczniła za pośrednictwem ww. Biuletynu po upływie blisko 11 miesięcy, w dniu 13.05.2014r. W tym samym dniu w Biuletynie opublikowano: pismo burmistrza z dnia 13.07.2013 roku, zawierające odpowiedź na wystąpienie pokontrolne; pismo burmistrza z dnia 18.04.2013r., zawierające zastrzeżenia do wniosku wymienionego w punkcie 11 wystąpienia pokontrolnego; otrzymaną w dniu 17.08.2013 roku uchwałą Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z dnia 1.08.2013r., oddalającą zastrzeżenia burmistrza dotyczące ww. punktu wystąpienia pokontrolnego.

- 8) Na podstawie zapisów w „Księżce kontroli” ustalono, że w okresie pomiędzy poprzednią i obecną kompleksową kontrolą gminy przeprowadzono 13 kontroli zewnętrznych w zakresie gospodarki finansowej lub związanych z realizacją zadań finansowanych środkami publicznymi.

Wynikające z ewidencji kontroli informacje o instytucjach przeprowadzających kontrole, tematyce kontroli i okresach przeprowadzenia kontroli zawarto w tabeli:

Rok	Instytucja kontrolna	Kontrola w okresie	Tematyka kontroli
1	2	3	4
2013	Agencja Rozwoju Pomorza SA	4.04. – – 5.04.2013r.	Kontrola projektu 01.05.01-00-010/00 RPOWP
	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	26.07.2013r.	Realizacja programu „Cyfrowa Szkoła” – 2012r.
	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku	23.08. – – 5.09.2013r.	Realizacja dochodów budżetu państwa oraz prawidłowość wydatkowania i rozliczenia dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w 2012r. w wybranych rozdziałach i paragrafach
2014	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Słupsku	3.07. – – 2.09.2014r.	Kontrola okresowa
	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	brak danych	Kontrola realizacji projektu nr SW11-6173-SW1101315/12 w ramach PO RYBY 2007-2013
	Urząd Kontroli Skarbowej w Gdańsku	20.11.2014r.	Audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE w ramach RPOWP Projekt nr RPPM.01.05.01-00-010/08
2015	Urząd Skarbowy w Człuchowie	20.01. – – 27.02.2015r.	Zgodnie z protokołem kontroli z dnia 27.02.2015r.
	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	24.03.2015r.	Wizytacja w miejscu w ramach PROW 2007-2013
	Ministerstwo Gospodarki	20.04. – – 22.04.2015r.	Kontrola trwałości projektu POIG.06.02.02-00-016/08 (Wykonanie pracowań studyjno-koncepcyjnych dla terenu Zielonego Parku Przemysłowego Cierznie)
	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	20.05.2015r.	Kontrola projektu UDARPPM.04.01.00-00-029/12 (Przebudowa ul. Długiej w celu utworzenia małej obwodnicy Debrzna).
	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	1.10.2015r.	Wizytacja w miejscu w ramach PROW 2007-2013 UM11-6921-UM1160253/14
	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	23.11.2015r.	Kontrola zadania pn. Montaż urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii o mocy do 40 KW, realizowanego w ramach PROW 2007-2013
	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku	brak danych	Kontrola ex-post operacji pn. Świetlice wiejskie w Uniechowie i Nowym Gronowie. Centrum Wsi – rozbudowa i remont budynków.

2

Eller Nie

## II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

### 2.1. Gospodarka pieniężna i rozrachunki

Kontrolę w zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków przeprowadzono w oparciu o rok 2015.

#### 2.1.1. Gospodarka kasowa

- 1) Kontrolowana jednostka prowadziła własną kasę do końca marca 2016 roku. Od dnia 1.04.2016 roku obsługę kasową jednostki prowadzi Bank Spółdzielczy w Człuchowie Oddział w Debrznie.

Podstawę prowadzenia obsługi kasowej przez ww. Bank stanowi „Umowa na prowadzenie obsługi kasowej w zakresie wypłaty świadczeń publiczno-prawnych”, zawarta w dniu 30.03.2016r. Umowa ma obowiązywać do dnia 24.11.2017r., tj. do końca obowiązywania zawartej z tym bankiem umowy na obsługę bankową budżetu gminy.

Przywołaną umową z dnia 30.03.2016 roku Bank zobowiązał się do „wykonywania obsługi kasowej w zakresie zleceń płatniczych gminy i jej jednostek organizacyjnych na rzecz osób trzecich – wypłat gotówkowych świadczeń pieniężnych związanych z zobowiązaniami publiczno-prawnymi gminy i jej jednostek organizacyjnych”.

- 2) W 2015 roku zasady funkcjonowania gospodarki kasowej określała *Instrukcja kasowa ustalająca zasady gospodarki kasowej w Urzędzie Miasta i Gminy Debrzno oraz w jednostkach organizacyjnych obsługiwanych na podstawie zawartych umów*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 139.431.2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 25 lipca 2012r. w sprawie wprowadzenia instrukcji inwentaryzacyjnej Urzędu Miasta i Gminy Debrzno i instrukcji kasowej dla Urzędu Miasta i Gminy Debrzno oraz jednostek organizacyjnych obsługiwanych na podstawie zawartych umów.

Przywołaną instrukcję analizowano w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w kwietniu 2013r. Uwag do ww. uregulowań nie wniesiono.

- 3) Kontrolę przestrzegania ustalonego zapasu gotówki w kasie, odprowadzania na rachunek bankowy dochodów budżetowych i innych wpłat, dokumentowania operacji kasowych oraz zatwierdzania dowodów przeprowadzono w oparciu o losowo wybrane raporty kasowe:

- nr 39 z dnia 26.02.2015r.; nr 40 z dnia 27.02.2015r., nr 62 z dnia 31.05.2015r.; nr 123 z dnia 30.06.2015r.; nr 159 z dnia 19.08.2015r. – raporty prowadzone do rachunku podstawowego urzędu miasta i gminy;
- nr 5 z dnia 26.02.2015r.; nr 6 z dnia 27.02.2015r.; nr 9 z dnia 30.03.2015r.; nr 19 z dnia 29.06.2015r. – raporty prowadzone do pomocniczego rachunku (rachunku sum depozytowych);

J

Kelle Nei

- nr 2/2105 z dnia 19.08.2015r. – raport prowadzony do rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

W wyniku kontroli raportów nieprawidłowości nie stwierdzono.

### 2.1.2. Obsługa bankowa

- 1) Obsługę bankową kontrolowanej gminy prowadzi Bak Spółdzielczy w Człuchowie Oddział w Debrznie.
- 2) Podstawę prowadzenia obsługi bankowej gminy stanowi „Umowa o prowadzenie rachunków bankowych klientów instytucjonalnych”, zawarta w dniu 3.12.2012 roku na okres do dnia 24.11.2017r.

Na podstawie ww. umowy Bank zobowiązał się do prowadzenia rachunków rozliczeniowych: dla budżetu gminy, urzędu gminy, gminnych jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, samorządowej instytucji kultury oraz rachunków pomocniczych do rachunków podstawowych.

- 3) W dniu zawarcia ww. umowy jej strony zawarły też „Umowę o usługi bankowości elektronicznej świadczone dla klientów instytucjonalnych”. Umowa ta ma obowiązywać również do dnia 24.11.2017r.

### 2.1.3. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania

- 1) W 2015 roku w kontrolowanej jednostce tematykę związaną z gospodarowaniem drukami ścisłego zarachowania regulowała *Instrukcja obiegu druków ścisłego zarachowania*, wprowadzona do stosowania zarządzeniem Nr 86/2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 18 maja 2012r. w sprawie instrukcji gospodarowania drukami ścisłego zarachowania.

Z ww. instrukcji wynikało m.in., że:

- ewidencjonowaniu podlegają przychody i rozchody: blankietów czeków gotówkowych; kwitariuszy przychodowych K-103; arkuszy spisu z natury (z chwilą ich ostemplowania i ponumerowania); dowodów kasowych wypłat gotówki (także z chwilą ich ostemplowania i ponumerowania); kart drogowych SM 101 i SM 102 oraz dowodów magazynowych „MP – magazyn przyjmie” i MW – magazyn wyda”;
- pracownikiem odpowiedzialnym za prawidłową gospodarkę, ewidencję i zabezpieczenie druków ścisłego zarachowania jest kasjer lub osoba wyznaczona na zastępstwo.

- 2) Ustalono, że od dnia 1.04.2016 roku, tj. od przejęcia obsługi kasowej kontrolowanej jednostki przez Bank Spółdzielczy w Człuchowie Oddział w Debrznie, utraciły aktualność zapisy ww. instrukcji mówiące o prowadzeniu ewidencji i zabezpieczeniu druków ścisłego zarachowania przez kasjera lub jego zastępcę – w tym zakresie instrukcja wymaga aktualizacji.

- 3) W trakcie kontroli ustalono, że niewykorzystane druki ścisłego zarachowania przekazano w dniu 1.04.2016 roku protokolarnie pani Annie Treli – inspektor ds. księgowości materiałowej. Osoba ta aktualnie wydaje druki osobom uprawnionym oraz ewidencjonuje przychody i rozchody tych druków.
- 4) W dniu 15.04.2016 roku kontrolujący porównał rzeczywisty stan ilościowy druków ścisłego zarachowania przechowywanych w dawnym pomieszczeniu kasy ze stanem ewidencyjnym. Żadnych różnic (nadwyżki lub niedoboru druków) nie stwierdzono.
- 5) Ustalono, że zapisy w księdze druków są czytelne, prawidłowo wypełnia się poszczególne rubryki. W księdze druków ścisłego zarachowania ewidencjonuje się druki wskazane w obowiązującej instrukcji.  
W dniu 15.04.2016 roku w jednostce znajdowały się druki kwitariuszy przychodowych, kart drogowych, dowodów „Magazyn przyjmie” i „Magazyn wyda”, które będą nadal używane w bieżącej działalności jednostki, jak też druki dowodów kasowych („Kasa wypłaci”, blankiety czeków gotówkowych), które po przejęciu obsługi kasowej przez oddział Banku Spółdzielczego w Człuchowie utraciły swoją przydatność. W dniu 15.04.2016 roku w jednostce znajdowało się 5 bloczków dowodów „Kasa wypłaci” oraz 246 blankietów czeków gotówkowych do 18 rachunków bankowych.

#### 2.1.4. Rozrachunki i roszczenia

- 1) Obowiązujący w 2015 roku zakładowy plan kont dla budżetu gminy (organu finansowego) zakładał prowadzenie 7 bilansowych kont rozrachunkowych (222, 223, 224, 225, 240, 250 i 260) spośród 8 kont rozrachunkowych wymienionych załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 289).  
W wymienionym planie kont nie przewidziano prowadzenia konta 290 – „Odpisy aktualizujące należności”.  
Analizując ewidencję księgową budżetu ustalono, że w 2015 roku w ewidencji tej nie występowało konto 240 – „Pozostałe rozrachunki”.
- 2) Według obowiązującego w 2015 roku zakładowego planu kont dla urzędu miasta i gminy (jednostki budżetowej) w urządzeniach księgowych należało stosować 14 bilansowych kont rozrachunkowych skupionych w „Zespole 2– Rozrachunki i roszczenia”, tj. konta: 201, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 229, 230, 231, 234, 240, 245 i 290. Plan ten nie przewidywał prowadzenia kont 227 – „Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich” i 228 – „Rozliczenie środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi”, wymienionych w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia.

7

Ustalono, że w 2015 roku w ewidencji księgowej nie prowadzono wymienionego w zakładowym planie kont konta 230 – „Rozliczenia z budżetem środków europejskich”.

### 2.1.5. Terminowość regulowania zobowiązań

Kontrolę terminowości regulowania w 2015 roku zobowiązań jednostki sprawdzono w oparciu o zobowiązania wobec:

- dostawców i wykonawców – z tytułu zobowiązań wynikających z otrzymanych faktur;
- urzędów skarbowych – z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych;
- zakładu ubezpieczeń społecznych – z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – z tytułu wpłat na ww. Fundusz.

Dokonane w trakcie kontroli ustalenia odnoszące się do terminowości regulowania tych zobowiązań przedstawiono w następujących punktach protokołu.

#### 2.1.5.1. Terminowość regulowania zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług

- 1) Kontrolę terminowości regulowania zobowiązań, o jakich mowa w tytule przeprowadzono na przykładzie losowo wybranej próby 30 zobowiązań. Dane charakteryzujące próbę kontrolną przedstawiono w tabeli:

Lp.	Nr dokumentu (dowodu księgowego)	Zapłacona kwota (zł)	Lp.	Nr dokumentu (dowodu księgowego)	Zapłacona kwota (zł)
1	2	3	4	5	6
1.	2389/15	5.109,18	16.	4665/15	2.528,45
2.	2544/15	7.687,01	17.	4717/15	4.391,10
3.	2649/15	3.463,68	18.	4778/15	12.177,00
4.	2850/15	3.075,00	19.	4805/15	2.724,45
5.	2892/15	4.664,23	20.	4834/15	22.750,00
6.	2932/15	3.814,19	21.	4890/15	2.972,15
7.	3250/15	9.939,63	22.	4904/15	1.339,20
8.	3340/15	2.248,75	23.	6291/15	5.289,00
9.	3439/15	5.824,99	24.	6319/15	5.248,27
10.	3587/15	3.399,10	25.	6328/15	5.454,00
11.	3810/15	45.582,64	26.	6593/15	3.075,00
12.	4207/15	11.020,59	27.	7506/16	2.324,70
13.	4636/15	8.468,55	28.	8109/15	1.849,92
14.	4637/15	6.297,60	29.	8410/15	10.456,11
15.	4661/15	15.336,07	30.	8413/15	1.578,02

- 2) W wyniku porównania dat uregulowania zobowiązań z terminami określonymi przez wystawców faktur nie stwierdzono przypadków nieterminowych płatności.

#### 2.1.5.2. Odprowadzanie podatku dochodowego od osób fizycznych

Po analizie obrotów na koncie 225 – „Rozrachunki z budżetami” stwierdzono, że odprowadzając w 2015 roku zaliczki na podatek dochodowy przestrzegano terminu

określonego w przepisach art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2012r., poz. 361 ze zm.).

#### 2.1.5.3. Odprowadzanie składek na FUS i FP

W wyniku analizy obrotów na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” stwierdzono, że odprowadzając w 2015 roku składki, o jakich mowa w tytule, nie przekraczano terminu określonego w przepisach art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1442).

#### 2.1.5.4. Odprowadzanie składek na PFRON

- 1) W 2015 roku kontrolowany urząd miasta i gminy zrealizował 22.850,00 zł wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 414 – „Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych”. Wydatki te poniesiono w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...”.
- 2) Ustalono, że przelewów kwot wynikających z „Deklaracji miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych” dokonywano z zachowaniem terminu określonego w art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 ze zm.).

#### 2.1.6. Zobowiązania wymagalne oraz wydatki niewygasające

##### *a) Zobowiązania wymagalne*

W trakcie kontroli nie stwierdzono występowania zobowiązań wymagalnych urzędu miasta i gminy na dzień bilansowy 2015 roku.

##### *b) Wydatki niewygasające*

- 1) Ustalono, że w 2015 roku realizowano wydatki niewygasające określone uchwałą Nr 81.VII.2014 Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2014r. w sprawie ustalenia wykazu wydatków budżetu Miasta i Gminy Debrzno, które w roku 2014 nie wygasają z upływem roku budżetowego.

Z załączników nr 1 i 2 do ww. uchwały wynikało, że z upływem 2014 roku nie wygasły wydatki budżetowe na sumę 275.122,23 zł. Wielkość ta obejmowała 86.194,00 zł wydatków bieżących i 188.928,23 zł wydatków majątkowych.

~

*Xella*

*Nic*

Wydatki niewygasające dotyczyły 9 zadań wymienionych w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie – skrótowa nazwa zadania, klasyfikacja wydatków	Plan wydatków (zł)	Termin realizacji
1	2	3	4
1.	Rewitalizacja Debrzna poprzez zagospodarowanie parku (90019 § 6059)	21.820,00	15.06.2015r.
2.	Zjazd p.poż. przy Żłobku ul. Ogrodowa (85395 § 6050)	32.000,00	
3.	Budowa targowiska gminnego w miejscowości Debrzno (90095 § 6050)	30.238,00	
4.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Buka (70005 § 6050)	920,23	
5.	Zakup mebli dla Centrum Kultury, Sportu i Turystyki (70005 § 6060)	103.950,00	
6.	Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla terenu Gminy Debrzno (90095 § 4170)	25.000,00	
7.	Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami (71095 § 4300)	15.000,00	
8.	Usytuowanie stałej ekspozycji wizualnej w postaci dwóch samolotów (75075 § 4300)	43.886,40	
9.	Opracowanie projektów insygniów władzy (75075 § 4170)	2.307,60	
<b>Razem:</b>		<b>275.122,23</b>	<b>x</b>

- 2) Zabezpieczenia środków na wyodrębnionym subkoncie podstawowego rachunku bankowego budżetu (konto 135 – „Rachunek środków na niewygasające wydatki”) dokonano w dniu 30.12.2014r., tj. w dniu podjęcia ww. uchwały Rady Miejskiej. Pod tą samą datą dokonano stosownych księgowania na kontach 903 – „Niewykonane wydatki” i 904 – „Niewygasające wydatki”. Pod datą 31.12.2014 roku saldo konta 903, w wysokości 275.122,23 zł, przeniesiono na konto 961 – „Wynik wykonania budżetu”.
- 3) Ustalono, że do dnia 15.06.2015 roku wszystkie ujęte w planie finansowym środki na wydatki niewygasające zostały przekazane na rachunek bieżący urzędu miasta i gminy. Środki te kontrolowany urząd miasta i gminy wykorzystał do wysokości 205.125,00 zł, stanowiącej 75% planu finansowego.
- Niewykorzystane środki, na sumę 69.997,23 zł, zwrócono na rachunek bieżący budżetu w dniach 18.05.2015 roku (43.886,40 zł) i 16.06.2015r. – 26.110,83 zł.
- W toku kontroli ustalono, że z 9 zadań wymienionych w załącznikach przywołanej powyżej uchwały Rady Miejskiej w ogóle nie finansowano (nie realizowano) 4 zadań – zadań związanych z: wykonaniem ekspozycji wizualnej w postaci dwóch samolotów (43.886,40 zł); rewitalizacją Debrzna poprzez zagospodarowanie parku (21.820,00 zł); opracowaniem projektów insygniów władzy (2.307,60 zł) oraz budową świetlicy wiejskiej w miejscowości Buka – 920,23 zł.
  - Przelane na rachunek bieżący budżetu środki finansowe obejmowały też części niewykorzystanych środków przeznaczonych na opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami (825,00 zł) oraz na budowę targowiska gminnego w Debrznie – 238,00 zł.
- 4) Przekazane do budżetu gminy środki finansowe niewykorzystane na finansowanie wydatków niewygasających stanowiły dochody budżetu gminy 2015 roku.
- Środki dotyczące wydatków bieżących, na sumę 47.019,00 zł, zaewidencjonowano prawidłowo w § 299 – „Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego”.

J.

*[Signature]*

*[Signature]*

- Stwierdzono, że przekazane na dochody budżetu środki finansowe niewykorzystane na finansowanie wydatków majątkowych, na sumę 22.978,23 zł, zaliczono nieprawidłowo do § 666 – „Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące dochodów majątkowych”.

Zgodnie z klasyfikacją dochodów ustaloną rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 1053) ww. dochody należało planować i ewidencjonować w § 668 – „Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego”.

## 2.2. Stan i kompletność urzędów księgowych budżetu i urzędu

W trakcie kontroli stwierdzono, że urząd miasta i gminy prowadził księgi rachunkowe wymagane przepisami ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 330). Księgi rachunkowe prowadzono z zachowaniem przepisów zawartych w rozdziale drugim („Prowadzenie ksiąg rachunkowych”) przywołanej ustawy.

## 2.3. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna

- 1) Kontrolę sprawozdań, o jakich mowa w tytule, przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2015.
- 2) W trakcie kontroli porównano dane wynikające z ewidencji księgowej urzędu miasta i gminy z danymi ze sporządzonych za 2015 rok jednostkowych sprawozdań budżetowych w zakresie dochodów i wydatków budżetowych. Sprawdzono też, czy dane wykazane w sprawozdaniach łącznych stanowią sumę danych ze sprawozdań jednostkowych.

Czynności kontrolne, o jakich mowa powyżej, przeprowadzono w odniesieniu do następujących sprawozdań:

- Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych;
- Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych;
- Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami;
- Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;
- Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

~  
J

*[Signature]*

*[Signature]*

- 3) Ustalono, że wykazane w sporządzonym za 2015 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego dochody budżetowe gminy w wysokości 37.977.417,13 zł stanowiły sumę dochodów wynikających z jednostkowych sprawozdań Rb-27S sporządzonych przez 9 gminnych jednostek organizacyjnych działających w formie jednostek budżetowych i sprawozdania Rb-27S urzędu miasta i gminy.

Wynikające ze sprawozdań wielkości wykonanych dochodów ogółem były następujące (w złotych):

Lp.	Nazwa jednostki sporządzającej sprawozdanie Rb-27S	Dochody wykazane w sprawozdaniu
1	2	3
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie	45.408,62
2.	Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie	118.663,83
3.	Straż Miejska w Debrznie	2.765.082,56
4.	Złobek Gminny w Debrznie	37.114,87
5.	Przedszkole Miejskie im. Jana Brzechwy w Debrznie	142.087,22
6.	Szkoła Podstawowa w Myślągoszczy	18.232,50
7.	Szkoła Podstawowa w Starym Gronowie	38.905,11
8.	Szkoła Podstawowa w Uniechowie	20.765,14
9.	Zespół Szkół w Debrznie	218.440,30
10.	Urząd Miasta i Gminy w Debrznie	6.080.690,75
<b>Razem:</b>		<b>37.977.417,13</b>

- 4) Wykazane w sporządzonym za 2015 rok sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wydatki budżetowe gminy w wysokości 37.054.899,43 zł stanowiły sumę wydatków wynikających ze sprawozdań Rb-28S sporządzonych przez 9 jednostek organizacyjnych gminy działających w formie jednostek budżetowych oraz sprawozdania jednostkowego urzędu miasta i gminy. Wielkości wydatków wynikających z tych sprawozdań zestawiono w tabeli (w zł):

Lp.	Nazwa jednostki sporządzającej sprawozdanie Rb-28S	Wydatki wykazane w sprawozdaniu
1	2	3
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie	8.026.941,62
2.	Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie	487.191,80
3.	Straż Miejska w Debrznie	1.902.113,69
4.	Złobek Gminny w Debrznie	308.944,79
5.	Przedszkole Miejskie im. Jana Brzechwy w Debrznie	1.215.125,37
6.	Szkoła Podstawowa w Myślągoszczy	867.092,38
7.	Szkoła Podstawowa w Starym Gronowie	1.124.253,89
8.	Szkoła Podstawowa w Uniechowie	923.287,17
9.	Zespół Szkół w Debrznie	5.503.490,94
10.	Urząd Miasta i Gminy w Debrznie	16.696.457,78
<b>Razem:</b>		<b>37.054.899,43</b>

- 5) Kontrolując zbiorcze sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego według stanu na koniec IV kwartału 2015 roku ustalono, że w pozycji F3 („Wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym”) części „B. Poręczenia i gwarancje” tego

*J*

*Kalle* *Ne*

sprawozdania nie wykazano udzielonego w 2015 roku poręczenia na kwotę 458.051,00 zł. Poręczenia takiego udzielono w maju 2015 roku, poręczenie wygasło przed końcem tegoż roku. Ustalenia dotyczące tego poręczenia przedstawiono szerzej w dalszej części tego protokołu („3.8.5. Udzielone poręczenia i gwarancje”).

Wykazana w tym sprawozdaniu kwota zadłużenia (16.738,530,11 zł) była zgodna ze stanem zadłużenia wynikającym ze sprawozdań jednostkowych i przedstawiała stan zadłużenia z tytułu zaciągniętych przez gminę długoterminowych kredytów i pożyczek.

W sprawozdaniu wykazano, że wartość nominalna niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec okresu sprawozdawczego wynosiła 727.580,00 zł – wielkość ta była zgodna z końcowym saldem pozabilansowego konta 994 – „Zobowiązania warunkowe – poręczenia i gwarancje”.

- 6) W trakcie kontroli sprawdzono też przestrzeganie przez kontrolowaną gminę terminów określonych w art. 30a ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 191) związanych z: analizą poniesionych w 2015 roku wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do średnich wynagrodzeń określonych w tej ustawie; sporządzeniem sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego; przedłożeniem sprawozdania regionalnej izbie obrachunkowej oraz wypłaceniem nauczycielom jednorazowych dodatków uzupełniających. Ponadto sprawdzono zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu z wyliczeniami jednostki.

- Ustalono, że sporządzone w dniu 25.01.2016 roku przez panią Grażynę Lupę – inspektor ds. oświaty oraz zatwierdzone przez pana Wojciecha Kallasa – burmistrza „Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli...” za rok 2015, przesłano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, w formie elektronicznej, w dniu 5.02.2016r. W formie papierowej sprawozdanie wpłynęło do ww. Izby w dniu 15.02.2016 roku – taka wpływu do sekretariatu Izby widniała na pocztowym „potwierdzeniu odbioru”.

Stwierdzono, że ww. sprawozdanie sporządzono z zachowaniem terminu określonego w art. 30a ust. 4 Karty Nauczyciela.

Zwrócono uwagę, że przedłożenie sprawozdania w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Gdańsku nastąpiło po terminie określonym w art. 30a ust. 5 tej ustawy. Przywołany przepis stanowi, że – cyt.: „Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od jego sporządzenia (podkreślenie kontrolującego), regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

2

Kallas

Luc

Siedmiodniowy termin dostarczenia sprawozdania liczony od dnia jego sporządzenia (25.01.2016r.) upłynął w dniu 1.02.2016r.

Przywołane sprawozdanie dostarczono z opóźnieniem również Radzie Miejskiej, dyrektorom szkół oraz związkowi zawodowemu zrzeszającemu nauczycieli. Pisma przewodnie (UMiG.8.4424.2016 do UMiG.13.4424.2016) do sprawozdania sporządzono w dniu 4.02.2016r., adresaci pism z załączonymi sprawozdaniami kwitowali ich odbiór w dniach od 4 do 10 lutego 2016r.

- Na podstawie ww. sprawozdania ustalono, że poniesione w 2015 roku wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela były w przypadku nauczycieli stażystów i nauczycieli mianowanych niższe odpowiednio o 2.408,13 zł i 12.222,94 zł (łącznie 14.631,07 zł) od wynagrodzeń wyliczonych w oparciu o obowiązujące w 2015 roku kwoty bazowe.
- O nieosiągnięciu wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli stażystów i mianowanych oraz o potrzebie wypłacenia jednorazowych dodatków uzupełniających w terminie do dnia 31.01.2016 roku poinformowano dyrektorów szkół pismami z dnia 28.01.2016r. Odbiór tych pism dyrektorzy szkół potwierdzili w dniu 29.01.2016r.
- Ustalono, że sprawozdanie oparto na zestawieniach „Analiza wydatków na wynagrodzenia nauczycieli 2015 – porównanie wydatków faktycznie poniesionych w poszczególnych podmiotach z wydatkami jakie powinny być poniesione” wygenerowanych z programu komputerowego służącego do tego celu.

#### 2.4. Inwentaryzacja

- 1) Na podstawie przedłożonych dokumentów i materiałów ustalono, że jednostka przeprowadzała inwentaryzację środków pieniężnych oraz należności i zobowiązań urzędu miasta i gminy według stanu na dzień 31.12.2015r.
- 2) Dokumentacja z zakresu inwentaryzacji środków pieniężnych obejmowała protokół z inwentaryzacji gotówki w kasie urzędu miasta i gminy oraz potwierdzenia sald środków na rachunkach bankowych na koniec roku.

Dokumenty z inwentaryzacji należności i zobowiązań obejmowały: wydruki z kont rachunkowych, „potwierdzenia sald” oraz sporządzony przez panią Jolantę Cienciałę – zastępcę skarbnika „Protokół zbiorczy z przeprowadzonego potwierdzenia oraz przeprowadzonej weryfikacji sald za 2015 rok”.

Do przeprowadzonej inwentaryzacji uwag nie wniesiono.

### III. BUDŻET JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Kontrolę wykonania dochodów i wydatków budżetowych przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2015, za wyjątkiem wydatków inwestycyjnych – w tym zakresie kontrola obejmowała także lata 2013-2014.

#### A. DOCHODY BUDŻETOWE

Ze sporządzonych za 2015 rok sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że w roku tym gmina zrealizowała dochody budżetowe na sumę 37.977.417,13 zł.

Wielkość ta obejmowała dochody bieżące w wysokości 32.410.746,60 zł oraz dochody majątkowe w wysokości 5.566.670,53 zł.

#### 3.1. Dochody z tytułu subwencji, udziałów gminy w dochodach budżetu państwa, z tytułu dotacji oraz dochody klasyfikowane jako otrzymane środki

##### 3.1.1. Subwencje

- 1) W 2015 roku na podstawowy rachunek bankowy gminy wpłynęło 11.814.097,00 zł dochodów klasyfikowanych w § 292 – „Subwencje ogólne z budżetu państwa”. Dochody te stanowiły 31% wszystkich dochodów budżetowych gminy.
- 2) Subwencja otrzymana, równa subwencji przyznanej, składała się z następujących części:
 

- oświatowej	-	5.885.582,00 zł;
- wyrównawczej	-	5.053.609,00 zł;
- równoważącej	-	874.906,00 zł;
Razem: -		11.814.097,00 zł.

##### 3.1.2. Udziały gminy w podatku dochodowym

- 1) Dochody gminy z tytułu udziału w podatku dochodowym wyniosły 3.006.774,80 zł i stanowiły 8% wszystkich jej dochodów budżetowych.
- 2) Wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (§ 001) wyniosły 2.989.607,00 zł, z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (§ 002) zrealizowano wpływy w wysokości 17.095,80 zł.

### 3.1.3. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami (§§ 201 i 631)

- 1) W 2015 roku dochody gminy z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami wyniosły 6.469.474,66 zł. W całości były to dotacje na zadania bieżące, klasyfikowane w § 201 dochodów. Dochody te stanowiły 17% wszystkich dochodów budżetowych gminy. W kontrolowanym roku nie realizowano dochodów klasyfikowanych w § 631 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami”.
- 2) Wielkości dotacji zaplanowanych w poszczególnych rozdziałach budżetu, dotacji otrzymanych, dotacji zwróconych (wraz z datami zwrotu) oraz dotacji wykorzystanych, przedstawiono w tabeli poniżej:

Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wpływ na rachunek (zł)	Zwroty (zł)	Data zwrotu	Wykonanie (zł)
1	2	3	4	5	6
01095 – „Pozostała działalność”	916.260,35	916.260,35	0,21	10.07.2015r.	916.260,14
75011 – „Urzędy wojewódzkie”	85.100,00	85.100,00	10.000,00	4.01.2016r.	75.100,00
75045 – „Kwalifikacja wojskowa”	449,00	448,74	0	-	448,74
75101 – „Urzędy naczelnych organów władzy...”	1.566,00	1.566,00	0	-	1.566,00
75107 – „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej...”	47.248,00	47.248,00	0	-	47.248,00
75108 – „Wybory do Sejmu i Senatu”	27.454,00	27.454,00	0	-	27.454,00
75110 – „Referenda ogólnokrajowe ...”	19.314,00	19.314,00	0	-	19.314,00
80101 – „Szkoły podstawowe”	38.623,00	38.623,00	1.720,67 764,33	8.09.2015r. 30.12.2015r.	36.138,00
80110 – „Gimnazja”	24.675,00	24.675,00	650,46	30.12.2015r.	24.024,54
80195 – „Pozostała działalność”	600,00	600,00	200,00	4.01.2016r.	400,00
85212 – „Świadczenia rodzinne, świadczenie...”	5.340.000,00	5.340.000,00	97.758,76	4.01.2016r.	5.242.241,24
85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne...”	50.000,00	50.000,00	1.081,63	4.01.2016r.	48.918,37
85215 – „Dodatki mieszkaniowe”	17.504,00	17.504,00	0	-	17.504,00
85228 – „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne...”	14.000,00	14.000,00	2.791,45	4.01.2016r.	11.208,55
85295 – „Pozostała działalność”	1.741,00	1.741,00	91,92	4.01.2016r.	1.649,08
<b>Razem:</b>	<b>6.584.534,35</b>	<b>6.584.534,09</b>	<b>115.059,43</b>	<b>x</b>	<b>6.469.474,66</b>

- 3) Ustalono, że środki finansowe pochodzące z dotacji celowych klasyfikowanych w rozdziałach 85212, 85213, 85228 i 85295, na sumę 5.304.017,24 zł, wykorzystał Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie – jednostka organizacyjna gminy. Gminne jednostki oświatowe wykorzystały znaczące części dotacji celowych klasyfikowanych w § 201 w rozdziałach 80101 (35.780,19 zł) i 80110 (23.786,67 zł). Kontrolowany urząd miasta i gminy wykorzystywał środki finansowe pochodzące z dotacji klasyfikowanych w rozdziałach: 01095, 75011, 75045, 75101, 75107, 75108, 75110, 80195, 85215 oraz części dotacji klasyfikowanych w rozdziałach 80101 (357,81 zł) i 80110 (237,87 zł), na sumę 1.105.890,56 zł.
- 4) Ustalono, że w przypadku 3 rozdziałów budżetu wykorzystanie dotacji nastąpiło w drodze okresowych przeksięgowania wydatków z rozdziału 75023 – „Urzędy gmin (...)”. Dotyczy to rozdziałów: 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (75.100,00 zł), 75045 – „Kwalifikacja wojskowa” (448,74 zł) oraz 85215 – „Dodatki mieszkaniowe” (17.504,00 zł).

5) Kontrolę wykorzystania i rozliczenia klasyfikowanej w § 201 dotacji celowej z budżetu państwa sprawdzono na przykładzie:

- dotacji w wysokości 916.260,14 zł w rozdziale 01095 – „Pozostała działalność”, przeznaczonej na realizację zadania związanego ze zwrotem producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej;
- dotacji w wysokości 47.248,00 zł w rozdziale 75107 – „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej” na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów prezydenckich;
- dotacji w wysokości 19.314,00 zł w rozdziale 75110 – „Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne” na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego, zarządzanego na dzień 6.09.2015r.

Suma kontrolowanych dotacji wynosiła 982.822,14 zł i stanowiła 89% wszystkich dotacji klasyfikowanych w § 201 wykorzystanych przez urząd miasta i gminy.

a) Ustalono, że producentom rolnym tytułem zwrotu podatku akcyzowego wypłacono środki finansowe na sumę 898.294,28 zł, pozostałe 17.965,86 zł (2 % wydatków sfinansowanych dotacją) wykorzystano na pokrycie kosztów prowadzenia postępowań w sprawie zwrotu podatku i jego wypłaty – w tej części wydatki w ww. rozdziale i §§ 401, 411 i 412 zaewidencjonowano w drodze przeksięgowania z rozdziału 75023 – „Urzędy gmin...”.

Kontrolę przestrzegania ustawy z dnia 10 marca 2006r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 1340) w zakresie wycień rocznych limitów zwrotu podatku oraz kwot zwrotu przeprowadzono w oparciu o losowo wybraną próbę 16 decyzji administracyjnych burmistrza, wydanych 9 producentom rolnym.

Próba kontrolna obejmowała decyzje o symbolu RiOŚ.3153 i następujących numerach porządkowych (nawiasami połączono decyzje wydane temu samemu adresatowi): 4; [39 i 278]; [28 i 318]; [212 i 348]; 96; [43 i 263]; [213 i 386]; [97 i 468] oraz [127 i 452]. Decyzjami tymi burmistrz ustalił zwrot podatku akcyzowego na sumę 20.055,54 zł.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

b) Sfinansowane dotacją celową wydatki w wysokości 47.248,00 zł w rozdziale 75107 wiązały się z: wypłatą diet dla członków komisji wyborczych (25.960,00 zł), zakupem materiałów (moduł rozszerzający do systemu ewidencji ludności, urny wyborcze, artykuły biurowe, itp.) do przygotowania i przeprowadzenia wyborów prezydenckich (6.022,97 zł); wypłatą wynagrodzeń za prace wykonane na podstawie umów zleceń (sporządzanie spisów wyborców, dyżury w urzędzie, obsługa informatyczna, transport urn, obsługa obwodowych komisji wyborczych, rozliczenie wyborów, itp.) z pochodnymi od tych wynagrodzeń – 13.604,57 zł; zwrotem kosztów podróży służbowych (832,45 zł) oraz

zakupem tzw. usług pozostałych, obejmujących m.in. malowanie lokalu wyborczego (828,01 zł).

- c) Otrzymałą w rozdziale 75110 dotację celową z budżetu państwa w wysokości 19.314,00 zł wykorzystano na finansowanie wydatków związanych z: wypłatą diet dla członków komisji ds. referendum (8.360,00 zł), wypłatą wynagrodzeń dla osób biorących udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu referendum (5.639,96 zł), zakupem materiałów i wyposażenia (tablice informacyjne, materiały biurowe, system komputerowy) – 2.140,78 zł, zakupem usług (m.in. wykonanie kabiny wyborczej i pieczęci) – 2.506,30 zł oraz z pokryciem kosztów podróży służbowych – 666,96 zł.

Do wydatkowania i udokumentowania poniesionych wydatków uwag nie wniesiono.

### 3.1.4. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne gminy (§§ 203 i 633)

- 1) Ze sporządzonego za 2015 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że w 2015 roku dochody gminy klasyfikowane w paragrafach wymienionych w tytule wyniosły 2.192.025,81 zł. Wielkość powyższa, stanowiąca 5,8% wszystkich dochodów budżetu, obejmowała 2.180.626,81 zł dotacji na zadania bieżące, klasyfikowanych w § 203 oraz 11.399,00 zł dotacji na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych, klasyfikowanych w § 633.
- 2) Ustalenia w zakresie wykorzystania i rozliczenia otrzymanych dotacji przedstawiono poniżej.

*Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin - § 203*

- 1) Ustalone w trakcie kontroli wykonanie dochodów z tytułu dotacji celowych na realizację własnych zadań bieżących w poszczególnych rozdziałach budżetu przedstawiono w tabeli:

Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3
75814 – „Różne rozliczenia finansowe”	42.444,00	42.444,00
80101 – „Szkoły podstawowe”	5.470,00	5.470,00
80103 – „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych”	122.208,00	122.208,00
80104 – „Przedszkola”	178.220,00	176.541,64
85206 – „Wspieranie rodziny”	32.000,00	24.819,80
85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej ...”	35.500,00	27.674,08
85214 – „Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe”	500.000,00	491.731,90
85216 – „Zasiłki stałe”	370.000,00	358.509,33
85219 – „Ośrodki pomocy społecznej”	139.640,00	139.640,00
85295 – „Pozostała działalność”	440.000,00	440.000,00
85305 – „Żłobki”	104.318,00	104.318,00
85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”	255.110,00	247.270,06
<b>Razem:</b>	<b>2.224.910,00</b>	<b>2.180.626,81</b>

- 2) W trakcie roku na rachunek bankowy gminy wpłynęły dotacje celowe na sumę 2.210.730,00 zł. Wielkość ta była o 8.180,00 zł niższa od kwoty dotacji przyznanych

3

Ally

Rei

gminie, wynoszącej 2.218.910,00 zł. Różnica wynikała z zablokowania planowanych wydatków budżetowych w rozdziałach 85206 – „Wspieranie rodziny” (7.180,00 zł) i 85415 – „Pomoc materialna dla uczniów” (1.000,00 zł).

- 3) Stwierdzono, że wynikająca ze sprawozdawczości budżetowej i wykazana w tabeli powyżej suma dotacji planowanych (2.224.910,00 zł) była o 6.000,00 zł wyższa od sumy dotacji przyznanych gminie, wynoszącej 2.218.910,00 zł.

Powyższa niezgodność powstała wskutek zwiększenia o 3.000,00 zł planu dochodów klasyfikowanych w § 203 w rozdziale 85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej...” zarządzeniem Nr 268.283.2015 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 26 listopada 2015r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie Miasta i Gminy Debrzno na 2015 rok w sytuacji, gdy przywołane w tym zarządzeniu pismo nr FB-I.3111.238.2015.MSz Wojewody Pomorskiego z dnia 15.10.2015 roku mówiło o zmniejszeniu planu dotacji o 3.000,00 zł. Z ustnych wyjaśnień pani Jolanty Miszewskiej – skarbnik gminy wynikało, że powyższa nieprawidłowość była skutkiem niewłaściwego odczytania informacji zawartej w przywołanym piśmie Wojewody Pomorskiego. Ujawnienie nieprawidłowości nastąpiło już po zakończeniu roku budżetowego, po złożeniu w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Gdańsku informacji o otrzymanych i wykorzystanych dotacjach.

- 4) W oparciu o prowadzoną na koncie 901 – „Dochody budżetu” ewidencję księgową dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 203 ustalono, że suma wykonanych dochodów z tytułu tych dotacji celowych wyniosła 2.180.626,81 zł. Wielkość ta była o 30.103,19 zł niższa od sumy dotacji otrzymanych, wynoszącej 2.210.730,00 zł. Końcowe wykonanie dochodów uwzględniało zwroty dotacji niewykorzystanych na finansowanie zadań w rozdziałach: 80104 – „Przedszkola” (1.678,36 zł); 85206 – „Wspieranie rodziny” (0,20 zł); 85213 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne...” (1.825,92 zł); 85214 – „Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe” (8.268,10 zł) i 85216 – „Zasiłki stałe” (11.490,67 zł), dokonane w dniach 28.12.2015 roku (6.839,94 zł) oraz 4.01.2016 roku – 23.263,25 zł.

- 5) O wykorzystaniu otrzymanych dotacji celowych z budżetu państwa klasyfikowanych w § 203 (także w §§ 204 i 633) kontrolowana jednostka poinformowała Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku przesyłając „Informację o otrzymanych i wykorzystanych dotacjach nieobjętych Rb-50 od początku roku do dnia 31 grudnia 2005r.”, sporządzoną przez panią Jolantę Miszewską – skarbnik gminy w dniu 8.02.2016r.

Ustalono, że pismem (bez numeru) z dnia 4.03.2016 roku skarbnik gminy powiadomiła PUW w Gdańsku o korekcie przesłanej wcześniej „Informacji”. Z poprawionej „Informacji” wynikało, że suma niewykorzystanych i zwróconych dotacji celowych klasyfikowanych w § 203 wyniosła 30.232,84 zł, tzn. była o 129,65 zł wyższa od podanej

2

X

Ne

miesiąc wcześniej. Dotacji w kwocie 129,65 zł nie wykorzystano w rozdziale 80101 – „Szkoly podstawowe”. Jej zwrot do budzetu panstwa nastapil w dniu 16.02.2016r.

- 6) Czesc dotacji celowych klasyfikowanych w § 203 wykorzystaly jednostki organizacyjne gminy.

Gminne jednostki oswiatowe, tj. szkoly podstawowe i Zespól Szkól w Debrznie, wykorzystaly dotacje celowe na sume 127.548,35 zł klasyfikowane w rozdzialach 80101 i 80103. Przedszkole Miejskie w Debrznie wykorzystalo dotacje celowa w wysokosci 176.541,64 zł w rozdziale 80104 – „Przedszkola”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie wykorzystał 1.482.375,11 zł dotacji we wszystkich wymienionych w tabeli rozdziałach działu 852 – „Pomoc społeczna”. Z kolei Żłobek Gminny w Debrznie wykorzystał całość dotacji (104.318,00 zł) w rozdziale 85305 – „Żłobki”. Kwoty dotacji wykorzystanych przez te jednostki ustalono na podstawie złożonych „Informacji o otrzymanych i wykorzystanych dotacjach nieobjętych Rb-50 od początku roku do 31 grudnia 2015r.”.

- 7) Ustalono, że dotacja celowa w wysokości 42.444,00 zł w rozdziale 75814 – „Różne rozliczenia finansowe” stanowiła częściowy zwrot z budżetu państwa bieżących wydatków budżetowych poniesionych w 2014 roku w ramach funduszu sołeckiego.

- 8) Kontrolowany urząd miasta i gminy wykorzystał część (247.270,06 zł) dotacji celowej otrzymanej w wysokości 254.110,00 zł w rozdziale 85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”. Niewykorzystaną część dotacji, w kwocie 6.839,94 zł, zwrócono do budżetu państwa w dniu 28.12.2015r.

Łączne wydatki na stypendia szkolne wyniosły 309.087,58 zł – różnicę w wysokości 61.817,52 zł (20% wszystkich wydatków) pokryto środkami własnymi gminy.

- W kontrolowanym roku tematyka udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów uregulowana była w *Regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Debrzno*, przyjętym uchwałą Nr VIII/46/2011 Rady Miejskiej z dnia 9 czerwca 2011r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy o charakterze socjalnym (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 100 z dnia 17 sierpnia 2011r., poz. 2002), ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr 78.XXXII.2012 tego organu z dnia 20 grudnia 2012r. w sprawie wprowadzenia zmian w regulaminie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 4 lutego 2013r., poz. 776). Uchwałą zmieniającą wskazano zarządzenie burmistrza określające aktualny wzór wniosku o przyznanie stypendium i zasiłku szkolnego.
- Kontrolę przestrzegania przepisów ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 2156) i obowiązującego regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym przeprowadzono na podstawie losowo

wybranej próby, obejmującej kilkadziesiąt decyzji administracyjnych burmistrza miasta i gminy.

Decyzje przyznające stypendia wydano w listopadzie 2014 roku w oparciu o wnioski z września tego roku. W sentencjach decyzji zawarto zapisy określające wysokości stypendiów za okres od września do grudnia 2014 roku oraz zapisy mówiące, że o wysokościach stypendiów za okres od stycznia do czerwca 2015 roku adresaci decyzji zostaną powiadomieni odrębnymi pismami. Ostatecznie o wysokościach stypendiów za I półrocze 2015 roku powiadomiono wydanymi w maju 2015 roku decyzjami administracyjnymi zmieniającymi decyzje z listopada 2014r. Numery kontrolowanych decyzji oraz decyzji zmieniających były następujące: 11/2014/S zmieniona decyzją 11/V/2015; 12/2014/S i 12/V/2015; 13/2014/S i 13/V/2015; 14/2014/S i 14/V/2015; 18/2014/S i 18/V/2015; 19/2014/S i 19/V/2015; 47/2014/S i 47/V/2015; 48/2014/S i 48/V/2015; 50/2014/S i 50/V/2015; 88/2014/S i 88/V/2015; 157/2014/S i 157/V/2015; 158/2014/S i 158/V/2015; 162/2014/S i 162/V/2015; 163/2014/S i 163/V/2015; 186/2014/S i 186/V/2015; 190/2014/S i 190/V/2015; 191/2014/S i 191/V/2015; 293/2014/S i 293/V/2015; 294/2014/S i 294/V/2015 oraz 295/2014/S zmieniona decyzją 295/V/2015.

Ustalono, że w kontrolowanych przypadkach podstawę przyznania stypendiów stanowiły pisemne wnioski sporządzone według wzoru zatwierdzonego zarządzeniem Nr 216.508.2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 26 listopada 2012r. w sprawie zmiany wzoru wniosku o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów. Do wniosków załączone były dokumenty potwierdzające wysokości dochodów osiągniętych w rodzinie w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku. Do prawidłowości wydanych decyzji uwag nie wniesiono.

- Na podstawie dowodów księgowych ustalono, że wszystkie wydatki budżetowe klasyfikowane w § 324 – „Stypendia dla uczniów” w rozdziale 85415 wiązały się z wypłatą świadczeń pieniężnych na rzecz osób wskazanych w decyzjach administracyjnych burmistrza. Zasadniczą część tych środków (303.031,00 zł) wypłacono w gotówce w kasie urzędu miasta i gminy, pozostałe 6.056,58 zł przekazano na rachunki bankowe wskazane przez świadczeniobiorców.

W 2015 roku nie realizowano wydatków polegających na przelewach stypendiów szkolnych na rachunki podmiotów organizujących zajęcia edukacyjne, nie udzielano też stypendiów w formie rzeczowej, np. w drodze zakupu i przekazania uczniom podręczników, słowników, strojów sportowych, sprzętu komputerowego, itp. Formy takie, obok świadczeń pieniężnych, przewidziano w § 6 przywołanego powyżej *Regulaminu udzielania pomocy (...)*. W gromadzonych w urzędzie miasta i gminy aktach spraw znajdowały się rachunki dokumentujące poniesienie przez uczniów takich wydatków, np. na zakup strojów sportowych, podręczników, biletów miesięcznych, itp. – przyznane

stypendia w formie pieniężnej stanowiły w tych przypadkach częściową refundację poniesionych wydatków.

*Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin – § 633*

Klasyfikowany w wymienionym powyżej paragrafie dochód w wysokości 11.399,00 zł zrealizowano w rozdziale 75814 – „Różne rozliczenia finansowe”.

Ustalono, że ww. dotacja stanowiła częściowy zwrot z budżetu państwa wydatków majątkowych poniesionych w 2014 roku w ramach funduszu sołeckiego.

### 3.1.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych (§ 204)

- 1) W 2015 roku na bankowy rachunek gminy wpłynęło 12.975,00 zł dotacji celowych z budżetu państwa klasyfikowanych w § 204 w rozdziale 85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”, przeznaczonych na zakup podręczników szkolnych, tzw. „wyprawki szkolnej”. Z ww. kwoty wykorzystano środki w wysokości 9.785,29 zł, niewykorzystaną część dotacji (3.189,71 zł) zwrócono do budżetu państwa w dniu 18.12.2015r.
- 2) Środki finansowe pochodzące z ww. dotacji celowych wykorzystywały gminne jednostki oświatowe – Zespół Szkół w Debrznie oraz szkoły podstawowe w Myśligoszczy, Starym Gronowie oraz w Uniechowie.

### 3.1.6. Dotacje celowe na zadania bieżące oraz na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane przez gminę na podstawie zawartych porozumień z organami administracji rządowej oraz między jednostkami samorządu terytorialnego

- 1) W 2015 roku gmina zrealizowała dochód w wysokości 16.700,00 zł klasyfikowany w § 202 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w rozdziale 15095 – „Pozostała działalność” działu 150 – „Przetwórstwo przemysłowe”. Wymieniona powyżej kwota wpłynęła na podstawowy rachunek bankowy gminy w dniu 7.12.2015 roku z Ministerstwa Gospodarki.
- 2) Podstawę otrzymania dotacji stanowiło porozumienie nr IV/368/P/15095/2020/DIW/15 z dnia 11.06.2015r., określające zasady realizacji zadania pn. *Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Debrzno* w ramach „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” oraz wykorzystania i rozliczenia dotacji na to zadanie.




Ww. dotację gmina otrzymała po spełnieniu warunków określonych w porozumieniu, po zakończeniu zadania i sprawdzeniu prawidłowości jego wykonania

**3.1.7. Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich (§ 200 i § 620)**

- 1) Plan i wykonanie dochodów z tytułu omawianych dotacji w podziale na rozdziały i paragrafy przedstawiono w tabeli:

Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3
<b>Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich... (bieżące) - § 200</b>		
15013 – „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki i przedsiębiorczości”	3.536,96	3.519,16
<b>Razem:</b>	<b>3.536,96</b>	<b>3.519,16</b>
<b>Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich... (majątkowe) - § 620</b>		
60016 – „Drogi publiczne gminne”	1.380.087,00	1.372.941,38
90002 – „Gospodarka odpadami”	0	1.764,87
90019 – „Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska”	112.500,00	112.500,00
<b>Razem:</b>	<b>1.492.587,00</b>	<b>1.487.206,25</b>
<b>OGÓLEM:</b>	<b>1.496.123,96</b>	<b>1.490.725,41</b>

- 2) Ustalenia odnoszące się do dochodów z tytułu ww. dotacji przedstawiono poniżej, z podziałem na dotacje na zadania bieżące i na zadania inwestycyjne (majątkowe).

*Dotacje celowe na zadania bieżące (§ 200)*

Klasyfikowany w § 200 w rozdziale 15013 dochód w wysokości 3.519,16 zł zrealizowano na podstawie umowy nr UDA-POKL.06.02.00-22-116/13-00 zawartej z Województwem Pomorskim w dniu 26.02.2014r., dotyczącej dofinansowania projektu *Mój biznes – moja szansa* środkami Europejskiego Funduszu Społecznego do kwoty 1.257.228,55 zł.

Ww. projekt, mający na celu m.in. aktywizację osób bezrobotnych, realizował w latach 2014-2015 Inkubator Przedsiębiorczości Cierznie w Cierzniach – gminna jednostka organizacyjna.

*Dotacje celowe majątkowe (§ 620)*

- 1) Dotację celową w wysokości 1.372.941,38 zł w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” otrzymano w dniu 9.09.2015 roku z Ministerstwa Finansów na podstawie zawartej z Województwem Pomorskim umowy nr UDA-RPPM.04.01.00-00-029/12-00 z dnia 2.12.2013r. o dofinansowanie projektu *Przebudowa ul. Długiej w celu utworzenia małej obwodnicy Debrzna* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla

Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Z pisma DPR-PW.433.8.5.2014 EOD:68943/09/2015 Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego z dnia 15.09.2015 roku wynikało, że całkowite dofinansowanie projektu środkami ww. Funduszu w latach 2014-2015 wyniosło 7.168.220,72 zł. Wielkość ta stanowiła 75% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, wynoszących 9.557.627,65 zł.

Przywołanym powyżej pismem poinformowano burmistrza miasta i gminy o zgodzie na zamknięcie projektu.

- 2) Klasyfikowaną w § 620 w rozdziale 90002 dotację w wysokości 1.764,87 zł otrzymano w dniu 30.12.2015 roku związku z realizacją projektu pn. *Rekultywacja 15 składowisk odpadów komunalnych zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Nowym Dworze*, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt realizowano w 9 gminach powiatów chojnickiego i człuchowskiego w ramach umowy UDA-RPPM.05.01.00-00-005/09-00 zawartej z Województwem Pomorskim w dniu 29.04.2010r.
- 3) Dotację celową w wysokości 112.500,00 zł w rozdziale 90019 – „Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska” otrzymano z Ministerstwa Finansów w dniu 25.02.2015 roku na podstawie zawartej z Samorządem Województwa Pomorskiego umowy o dofinansowanie nr 00783-6173-SW1102249/13/14 z dnia 2.04.2014r. Umowa ta określała zasady wykorzystania i rozliczenia pomocy finansowej w wysokości 150.000,00 zł ze środków Unii Europejskiej, w tym 112.500,00 zł w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego, na realizację operacji pn. *Rewitalizacja Debrzna poprzez zagospodarowanie i odnowę parku miejskiego*.

Pozostałą część pomocy finansowej, tj. otrzymaną również w dniu 25.02.2015 roku kwotę 37.500,00 zł, zaewidencjonowano jako dochód budżetowy klasyfikowany w § 628 – „Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych” w rozdziale 90019.

### 3.1.8. Dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego

- 1) W roku objętym szczegółową kontrolą dochodów gmina otrzymała 88.608,00 zł dochodów klasyfikowanych w § 630 – „Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych” w rozdziale 01042 – „Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych”.

Dotacja w ww. wysokości wpłynęła na podstawowy rachunek bankowy gminy w dniu 22.10.2015 roku z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku.

- 2) Podstawę otrzymania dotacji stanowiła umowa nr 17G/WBG-OGR/2015 z dnia 17.07.2015r., określająca zasady dofinansowania zadania pn. *Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych* środkami budżetu Województwa Pomorskiego związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych dla jednostek samorządu terytorialnego.

Wpływ dotacji nastąpił po spełnieniu warunków określonych w umowie, po zakończeniu realizacji zadania, jego odbiorze oraz przedstawieniu kopii faktur dokumentujących poniesione koszty na to zadanie.

### 3.1.9. Dochody klasyfikowane jako otrzymane środki

- 1) W 2015 roku gmina zrealizowała 3.294.941,46 zł dochodów, o jakich mowa w tytule. Były to dochody klasyfikowane w § 628 – „Środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych” w następujących rozdziałach budżetu:

- 01010 – „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi”	-	1.350.932,46 zł;
- 40002 – „Dostarczanie wody”	-	86.334,00 zł;
- 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”	-	299.034,00 zł;
- 90019 – „Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska”	-	37.500,00 zł;
- 90095 – „Pozostała działalność”	-	<u>1.521.141,00 zł;</u>
	Razem:	- 3.294.941,46 zł.

- 2) Dochód w wysokości 1.350.932,46 zł w rozdziale 01010 otrzymano na podstawie dwóch umów dotyczących przyznania gminie pomocy finansowej, tj.:

- zawartej z Samorządem Województwa Pomorskiego umowy nr 00172-6921-UM1100221/12 z dnia 10.06.2013r., zmienionej aneksem z dnia 5.11.2013r., dotyczącej przyznania gminie pomocy finansowej w wysokości 944.446,00 zł ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na dofinansowanie zadania pn. *Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Strzeżona*. Środki te gmina otrzymała w dniu 31.08.2015r.;
- umowy nr GD.SGZ/3111/G/10/10/2015 zawartej z Agencją Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Gdańsku z siedzibą w Pruszczu Gdańskim w dniu 20.10.2015r., dotyczącej przyznania bezzwrotnej pomocy finansowej w wysokości 406.486,46 zł na wykonanie przedsięwzięcia pn. *Budowa w miejscowości Główna sieci*

wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej z przewodem tłocznym do Pędziszewa. Środki finansowe wpłynęły na bankowy rachunek gminy w dniu 15.12.2015r.

Z ww. umowy wynikało, że pomoc miała związek z nieodpłatnym przejęciem od Agencji nieruchomości w obrębie geodezyjnym Rozwory, zabudowanej zbiornikiem bezodpływowym a także zewnętrznej sieci wodociągowej i sieci wodno-kanalizacyjnej do obsługi budynków mieszkalnych, bez doprowadzenia do należytego stanu technicznego.

- 3) Zaewidencjonowany w § 628 w rozdziale 40002 dochód budżetowy w wysokości 86.334,00 zł uzyskano na podstawie umowy nr 00282-6921-UM1100305/14 zawartej w dniu 7.05.2015 roku z Samorządem Województwa Pomorskiego, dotyczącej dofinansowania środkami Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich operacji pn. *Budowa wodociągu rozdzielczego na trasie Stanisławka – Przypólsko*. Kwota otrzymanej w dniu 12.11.2015 roku pomocy finansowej była równa kwocie pomocy przyznanej, po zmianie ww. umowy wprowadzonej aneksem z dnia 30.06.2015r.
  
- 4) Klasyfikowane w rozdziale 70005 środki na sumę 299.034,00 zł wpłynęły z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w dniach 9.04.2015 roku (99.034,00 zł) i 29.04.2015 roku – 200.000,00 zł.  
Podstawę otrzymania ww. kwot stanowiły zawarte z Samorządem Województwa Pomorskiego dwie umowy o przyznanie pomocy z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, tj.:
  - umowa nr 00246-6930-UM1130351/12 z dnia 16.09.2013r. dotycząca realizacji projektu pn. *Remont i zmiana sposobu użytkowania lokalu mieszkalnego na świetlicę wiejską w miejscowości Główna oraz przebudowa i rozbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku handlowo-usługowego na świetlicę w miejscowości Drozdowo* – pomoc na to zadanie wyniosła 99.034,00 zł;
  - umowa nr 00317-6930-UM1130425/13 z dnia 14.01.2014r. dotycząca realizacji projektu pn. *Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Buka z wykorzystaniem odnawialnego źródła energii* – pomoc na to zadanie wyniosła 200.000,00 zł.
  
- 5) Dochód w wysokości 37.500,00 zł klasyfikowany w § 628 w rozdziale 90019 otrzymano w dniu 25.02.2015 roku z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na podstawie zawartej z Samorządem Województwa Pomorskiego „Umowy o dofinansowanie nr 00783-6173-SW1102249/13/14” z dnia 2.04.2014r., dotyczącej pomocy finansowej w wysokości 150.000,00 zł ze środków Unii Europejskiej na realizację operacji pn. *Rewitalizacja Debrzna poprzez zagospodarowanie i odnowę parku miejskiego*.





Zasadniczą część pomocy otrzymanej na podstawie tej umowy, tj. kwotę 112.500,00 zł, zaewidencjonowano jako dochód budżetowy klasyfikowany w § 620 w rozdziale 90019.

- 6) Zaksięgowane w § 628 w rozdziale 90095 dochody na sumę 1.521.141,00 zł zrealizowano na podstawie dwóch umów o przyznanie pomocy w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
- Jedna z tych umów, tj. umowa nr 00214-6921-UM1160253/14 z dnia 19.05.2014r., zawarta z Samorządem Województwa Pomorskiego, ze zmianami z dnia 30.09.2014 roku i z dnia 10.03.2015r., określała warunki wykorzystania i rozliczenia przyznanej gminie pomocy finansowej w wysokości 760.534,00 zł z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na realizację operacji pn. *Budowa targowiska gminnego w miejscowości Debrzno*. Ww. środki wpłynęły na podstawowy rachunek bankowy gminy w dniu 30.10.2015 roku po zakończeniu weryfikacji wniosku o płatność ostateczną.
  - Druga umowa, tj. umowa nr 00290-6921-UM1180346/15 z dnia 26.08.2015r. zawarta z Samorządem Województwa Pomorskiego, ze zmianą wprowadzoną aneksem z dnia 2.11.2015r., dotyczyła pomocy finansowej w wysokości 760.607,00 zł na realizację operacji *Montaż urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii o mocy do 40kW*. Środki finansowe wpłynęły z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jednorazowo, w dniu 11.12.2015r., po spełnieniu wymogów określonych w umowie o przyznanie pomocy.

### 3.2. Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych

Kontrolę dochodów gminy z tytułu podatków i opłat przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2015.

#### 3.2.1. Księgowa ewidencja podatków i opłat

- 1) W kontrolowanej jednostce szczegółową ewidencję podatków i opłat prowadzi się przy użyciu techniki komputerowej, stosownie do uregulowań wewnętrznych. Do tego celu wykorzystuje się moduł obsługi podatków w systemie dopuszczonym do stosowania zarządzeniem kierownika jednostki.
- 2) Ewidencja podatków i opłat, stanowiąca integralną część ewidencji księgowej urzędu miasta i gminy, prowadzona jest z wykorzystaniem kont jednostki budżetowej.



### 3.2.2. Podatek od nieruchomości

- 1) W 2015 roku wpływy z podatku od nieruchomości wyniosły 1.972.534,92 zł i stanowiły 5,2% wszystkich dochodów budżetowych gminy.

Podatnicy zaliczani do osób prawnych wpłacili 1.206.240,55 zł tego podatku, od osób fizycznych uzyskano wpływy na sumę 766.294,37 zł.

- 2) Obowiązujące w 2015 roku stawki podatku od nieruchomości określono uchwałą Nr 52.LXI.2014 Rady Miejskiej z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 26 listopada 2014r., poz. 4127).

Określone w uchwale stawki podatkowe i ich relacje do stawek ustawowych przedstawiono w tabeli:

Przedmiot opodatkowania	Stawka uchwalona przez Radę Miejską	Stawka ustawowa (maksymalna)	Różnica (kol.3 - kol.2)	Stosunek stawki uchwalonej do ustawowej
1	2	3	4	5
<b>BUDYNKI LUB ICH CZĘŚCI:</b>				
mieszkalne (za 1 m <sup>2</sup> p.u.)	0,58 zł	0,75 zł	0,17 zł	77,3%
mieszkalne ogrzewane ekologicznie, tj. opalem: gaz propan-butan, olej opalowy, pompy ciepła, z wyjątkiem związanych z działalnością gospodarczą (za 1 m <sup>2</sup> p.u.)	0,52 zł		0,23 zł	69,3%
związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej (za 1 m <sup>2</sup> p.u.)	16,20 zł	23,13 zł	6,93 zł	70,0%
związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, ogrzewane ekologicznie, tj. opalem: gaz propan-butan, olej opalowy, pompy ciepła (za 1 m <sup>2</sup> p.u.)	14,50 zł		8,63 zł	62,7%
zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (za 1 m <sup>2</sup> p.u.)	10,70 zł	10,80 zł	0,10 zł	99,1%
zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych przez podmioty udzielające takich świadczeń (za 1 m <sup>2</sup> p.u.)	4,68 zł	4,70 zł	0,02 zł	99,6%
pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego (za 1 m <sup>2</sup> p.u.)	6,08 zł	7,77 zł	1,69 zł	78,2%
pozostałe, położone na gruntach nie stanowiących gospodarstwa rolnego, sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako grunty rolne zabudowane: a) do 20 m <sup>2</sup> włącznie powierzchni budynków (za 1 m <sup>2</sup> p.u.) b) za każdy następny m <sup>2</sup> powyżej 20 m <sup>2</sup> powierzchni budynków	a) 6,08 zł b) 1,00 zł		a) 1,69 zł b) 6,77 zł	a) 78,2% b) 12,9%
<b>BUDOWLE:</b>				
a) służące do doprowadzania wody i odprowadzania ścieków	a) 1% wartości	2% wartości	a) 50%	a) 50%
b) pozostałe	b) 2% wartości		b) -----	b) 100%
<b>GRUNTY</b>				
związane z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków (za 1 m <sup>2</sup> powierzchni)	0,76 zł	0,90 zł	0,14 zł	87,8%
pod jeziorami, zajęte na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrownie wodne (za 1 ha pow.)	4,56 zł	4,58 zł	0,02 zł	99,6%
pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego (za 1 m <sup>2</sup> pow.)	0,20 zł	0,47 zł	0,27 zł	42,6%

- 3) W 2015 roku obowiązywały zwolnienia w podatku od nieruchomości wprowadzone uchwałami Rady Miejskiej:
- Nr 51.LXI.2014 z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie określenia warunków udzielania pomocy *de minimis* dla przedsiębiorców w zakresie zwolnień w podatku od nieruchomości na terenie miasta i gminy Debrzno (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 26 listopada 2014r., poz. 4129), zmienioną uchwałą Nr 31.XII.2015 z dnia 21 maja 2015r. – Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 25 czerwca 2015r., poz. 1996;
  - Nr 53.LXI.2014 z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 26 listopada 2014r., poz. 4130).
- W pierwszej z ww. uchwał Rady Miejskiej zawarto uregulowania mówiące o zwolnieniu od podatku od nieruchomości:
    - a) gruntów, budynków lub ich części, budowli lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej przez podmioty, na których ciąży obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości podejmujących po raz pierwszy działalność na terenie miasta i gminy Debrzno;
    - b) nowo nabytych gruntów, budynków i budowli przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej, pod warunkiem wykorzystywania ich do tej działalności;
    - c) nowo wybudowanych budynków lub ich części, budowli lub ich części wraz z gruntami związanymi z tymi budynkami, przeznaczonymi do prowadzenia działalności gospodarczej, pod warunkiem wykorzystywania ich do tej działalności;
    - d) gruntów, budynków i budowli, w przypadku rozpoczęcia wykorzystywania ich do prowadzenia działalności gospodarczej przez podatnika, będących w jego posiadaniu lecz wcześniej niewykorzystywanych do prowadzenia działalności, pod warunkiem poniesienia nakładów inwestycyjnych związanych z uruchomieniem bądź rozbudową przedsiębiorstwa.

W uchwale określono też okresy zwolnienia, wynoszące od jednego roku do 5 lat. Dla zwolnień opisanych w punktach od „b” do „d” okres zwolnienia uzależniony był od liczby utworzonych miejsc pracy.
  - Uchwałą Nr 53.LXI.2014 organ stanowiący gminy zwolnił od podatku od nieruchomości budynki lub ich części oraz grunty (z wyjątkiem nieruchomości lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej) wykorzystywane na potrzeby: kultury; kultury fizycznej i sportu; ochrony przeciwpożarowej; pomocy społecznej.
- 4) Ustalenia dotyczące realizacji dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 031 – „Podatek od nieruchomości” przedstawiono poniżej, z podziałem na osoby prawne i osoby fizyczne.




a/ *Osoby prawne*

- 1) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa prowadzona do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” obejmowała 62 konta.

Bieżący przypis podatku zaksięgowano na 49 kontach. Pozostałe konta bez przypisu prowadzono do rozliczenia nadpłat i zaległości z lat ubiegłych – na dwóch kontach występowały na początek roku zaległości z lat poprzednich na sumę 54.213,00 zł, na pozostałych 11 kontach bez bieżącego przypisu występowały nadpłaty początkowe na sumę 161,96 zł.

- 2) Na podstawie wydruku „Analityczne zestawienie przypisów i wpłat – podatek od nieruchomości – osoby prawne” ustalono następujące wielkości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów oraz początkowych i końcowych sald w tym podatku:

- zaległości początkowe	- 183.979,00 zł;
- nadpłaty początkowe	- 27.241,47 zł;
- przypis na 2015 rok	- 1.335.014,00 zł;
- odpis (korekta przypisu)	- 128.480,00 zł;
- odpis (umorzenia zaległości)	- 6.356,00 zł;
- wpłaty	- 1.235.233,85 zł;
- zwroty	- 28.993,30 zł;
- nadpłaty końcowe	- 1.824,47 zł;
- zaległości końcowe	- 152.499,45 zł.

- 3) Bieżącego przypisu podatku dokonano na podstawie deklaracji podatkowych złożonych przez podatników, za wyjątkiem 2 przypadków, w których podstawę przypisu podatku stanowiły decyzje administracyjne organu podatkowego w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego, wydane w trybie art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 613).

Decyzje administracyjne wydano po niezastosowaniu się podatnika do wezwania o złożenie deklaracji na podatek od nieruchomości oraz po bezskutecznym wezwaniu drugiego podatnika do złożenia korekty deklaracji – w złożonej deklaracji zastosował on nieprawidłową (zaniżoną) stawką podatkową.

- 4) Prawdliwość wyliczeń podatku w deklaracjach oraz zgodność przypisu ze złożonymi deklaracjami sprawdzono na przykładzie 25 podatników, do rozliczeń których prowadzono szczegółowe konta podatkowe oznaczone następującymi indeksami: 2, 7, 8, 12, 21, 31, 33, 50, 51, 57, 66, 69, 90, 91, 101, 175, 182, 183, 184, 186, 502, 543, 550, 567, 581. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 5) Końcowe saldo nadpłat w podatku, w wysokości 1.824,47 zł, tworzyły nadpłaty występujące na 18 kontach podatkowych. Nadpłaty wynosiły od 0,01 zł do 1.631,00 zł, przy czym w 11 przypadkach kwoty nadpłat nie przekraczały 2,00 zł.  
Największa nadpłata, której wysokość stanowiła 89% końcowego salda nadpłat, powstała w bieżącym roku podatkowym.
- 6) Na końcowe saldo należności gminy w podatku od nieruchomości od osób prawnych (152.499,45 zł) składały się zaległości 9 podatników.  
Największe zaległości, w wysokościach przekraczających kwotę 3.000,00 zł, posiadało 5 podatników wymienionych w tabeli poniżej. Zaległości tych podatników, na sumę 147.228,45 zł, stanowiły 97% wszystkich zaległości w kontrolowanym podatku. W tabeli zawarto także informacje o okresach powstania zaległości oraz działaniach organu podatkowego podjętych w celu wyegzekwowania należności gminy.

Nazwa podatnika	Zaległości na dzień 31.12.2015r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania organu podatkowego podjęte w celu wyegzekwowania należności gminy
1	2	3	4
Gminna Spółdzielnia „SCh” w Debrznie w Likwidacji	88.258,00	2005-2015	W latach 2012-2015 nie podejmowano żadnych działań – brak udokumentowania. Ostatnie dokumenty windykacyjne pochodziły z 2008r. – w roku tym komornik sądowy wydał postanowienie o umorzeniu postępowania i zwrocie tytułu wykonawczego z 2003r. Z uzasadnienia postanowienia wynikało, że jedna nieruchomość podatnika została sprzedana (sąd dokonał planu podziału), licytacja drugiej nieruchomości była bezskuteczna.
IMOB Sp. z o.o. w Debrznie	23.190,45	2015	W trakcie roku wystawiono upomnienia na niezapłacone raty. Zaległości zostały uregulowane w dniu 1.02.2016r.
WAWA NOVUM Sp. z o.o. PIĘĆ S.K.A. w Warszawie	14.691,00	2015	Brak udokumentowania czynności windykacyjnych. W I kwartale 2016 roku na koncie podatnika zaewidencjonowano wpłatę należności głównej w kwocie 14.065,00 zł (96% zaległej należności gminy) i odsetek w wysokości 935,00 zł
SCHEFFER Sp. z o.o. w Debrznie	11.417,00	2013-2015	Nie podejmowano żadnych działań – brak udokumentowania.
PPUH STALBUD Tomasz Zmudzki i Spółka - Sp. J. w Człuchowie w Likwidacji	9.672,00	2013-2015	Nie podejmowano żadnych działań – brak udokumentowania.

*b) Osoby fizyczne*

- 1) W sporządzonym za 2015 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 766.294,37 zł dochodów klasyfikowanych w § 031 – „Podatek od nieruchomości” w rozdziale 75616 – „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych”.  
Z tego samego sprawozdania wynikało, że na koniec 2015 roku należności gminy z tytułu dochodów z tego źródła wynosiły 437.985,76 zł, z czego 426.668,86 zł stanowiły zaległości podatników. Wykazane w sprawozdaniu nadpłaty w tym podatku wynosiły 3.726,92 zł.

- W trakcie kontroli ustalono, że podatek od nieruchomości wpłacany przez osoby fizyczne zobowiązane do regulowania wyłącznie tego podatku ujmowano w ewidencji „Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne”. Dochody z podatku od nieruchomości wymierzanego decyzjami administracyjnymi w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego, o jakich mowa w art. 210 § 1a Ordynacji Podatkowej, ujmowano w ewidencji opisanej jako „Łączne zobowiązanie pieniężne”.
- Na podstawie ww. ewidencji ustalono następujące syntetyczne dane kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat i zwrotów oraz początkowych i końcowych sald kont podatkowych (w zł):

Wyszczególnienie	Dane z ewidencji dotyczącej podatku od nieruchomości	Dane z ewidencji dotyczącej łącznego zobowiązania pieniężnego	Razem
1	2	3	4
- należności z lat ubiegłych	382.853,74	264.614,48	647.467,22
- nadpłaty z lat ubiegłych	2.615,02	3.210,96	5.825,98
- przypis	618.625,00	1.051.779,00	1.670.404,00
- odpis	579,00	0	579,00
<i>w tym umorzenia zaległości</i>	579,00	0	579,00
- wpłaty	565.148,88	1.124.350,86	1.689.499,74
<i>w tym na poczet zaległości</i>	65.611,12	137.278,41	202.889,53
- zwroty	1.123,00	637,00	1.760,00
<i>w tym zwroty nadpłat ubiegłorocznych</i>	146,00	286,00	432,00
- nadpłaty końcowe	3.726,92	3.725,69	7.452,61
- należności końcowe	437.985,76	193.194,35	631.180,11

- 2) W trakcie kontroli ustalono, że wykazane w przywołanym powyżej sprawozdaniu budżetowym dane w zakresie realizacji dochodów z podatku od nieruchomości od osób fizycznych oparto na ewidencji „podatku od nieruchomości – osoby fizyczne” oraz na procentowym udziale tego podatku w wymiarze „łącznego zobowiązania pieniężnego”. Według szacunku wygenerowanego z podatkowego systemu komputerowego wpływy (wpłaty minus zwroty) z podatku od nieruchomości od osób fizycznych opłacanego w formie łącznego zobowiązania pieniężnego wyniosły 202.268,49 zł – ich udział w tym zobowiązaniu wynosił 18%. Największy udział w łącznym zobowiązaniu pieniężnym miał podatek rolny (912.680,40 zł – 81,22%), pozostałe 0,78% (8.764,97 zł) stanowiły dochody z podatku leśnego.
- Ostatnia kolumna tabeli (kolumna 4 – „Razem”) przedstawia sumaryczne dane dotyczące wszystkich wymienionych powyżej podatków, tj. podatku od nieruchomości podatku rolnego i podatku leśnego.
- 3) Na podstawie przedłożonych do kontroli wydruków – imiennych wykazów podatników posiadających zaległości oraz nadpłaty w podatku od nieruchomości i podatkach wymierzanych decyzjami w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego ustalono, że końcowe saldo nadpłat w podatku od nieruchomości tworzyły nadpłaty występujące na 173 kontach podatkowych, a najwyższa nadpłata wynosiła 477,00 zł. Nadpłata w tej

*Handwritten signatures: K. Małachowski and P. Niewiarski*

wysokości, występująca na koncie podatkowym o indeksie 3945 powstała w bieżącym roku podatkowym.

W przypadku łącznego zobowiązania pieniężnego nadpłaty występowały na 188 kontach podatkowych, a najwyższa nadpłata wynosiła 538,00 zł. Nadpłata ta, widniejąca na koncie o indeksie 2113, powstała przed 2015 rokiem.

Na końcowe saldo należności w podatku od nieruchomości od osób fizycznych (437.985,76 zł) składały się należności od 247 podatników. Największa należność (zaległość) wynosiła 120.914,00 zł.

W przypadku łącznego zobowiązania pieniężnego należności występowały na 229 kontach podatkowych, a największa należność (zaległość) wynosiła 20.512,41 zł.

Ogólne dane o nadpłatach i należnościach w poszczególnych przedziałach kwotowych przedstawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	Dane z wydruku dot. podatku od nieruchomości	Dane z wydruku dot. łącznego zobowiązania pieniężnego	Razem:
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<b>NADPŁATY NA DZIEŃ 31.12.2015r. (zł):</b>	<b>3.726,92</b>	<b>3.725,69</b>	<b>7.452,61</b>
Liczba kont podatkowych na których występowały nadpłaty,	<b>173</b>	<b>188</b>	<b>361</b>
z tego w przedziałach kwotowych:			
do 10,00 zł	104	116	220
od 10,01 do 100,00 zł	63	64	127
od 100,01 do 500,00 zł	6	7	13
powyżej 500,00 zł	0	1	1
<b>NALEŻNOŚCI NA DZIEŃ 31.12.2015 (zł):</b>	<b>437.985,76</b>	<b>193.194,35</b>	<b>631.180,11</b>
Liczba kont podatkowych, na których występowały należności,	<b>247</b>	<b>229</b>	<b>476</b>
z tego w przedziałach kwotowych:			
do 10,00 zł	38	39	77
od 10,01 do 100,00 zł	120	61	181
od 100,01 do 500,00 zł	53	66	119
od 500,01 do 1.000,00 zł	16	22	38
od 1.000,01 zł do 10.000,00 zł	14	38	52
powyżej 10.000,00 zł	6	3	9

- 4) Kontrolę postępowania organu podatkowego w stosunku do podatników, na kontach których występowały należności w podatku od nieruchomości i w łącznym zobowiązaniu pieniężnym przeprowadzono na podstawie próby obejmującej zaległości od kwoty 10.000,00 zł. Zaległości występujące na objętych kontrolą kontach 10 podatników, na sumę 427.076,31 zł, stanowiły 68% wszystkich należności w podatkach opłacanych przez osoby fizyczne, klasyfikowanych w §§ 013, 032 i 033 dochodów.

Ustalenia dotyczące kwot należności, okresów ich powstania oraz podejmowanych przez organ podatkowy działań zmierzających do wyegzekwowania należności gminy zawarto w tabeli:

Lp.	Indeks podatnika	Należności na dzień 31.12.2015r. (w zł)	Okres powstania należności rok/lata	Działania organu podatkowego podjęte w stosunku do podatników
1	2	3	4	5
<b>PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI</b>				
1.	3139	120.914,00	2000-2015	Prowadzona w latach 2004 – 2005 egzekucja (tytuły wykonawcze) była bezskuteczna. Licytacje nieruchomości nie doszły do skutku z uwagi na brak zainteresowania. W 2015 roku nie podejmowano działań – brak udokumentowania.
2.	2026	114.982,00	2009-2015	Na koniec 2011 roku zaległości podatnika wynosiły 150.345,70 zł W 2013 roku z konta odpisano należności w kwocie 107.834,70 zł – odpisu tego, z uwagi na przedawnienie, dokonano na podstawie postanowienia organu podatkowego z dnia 22.10.2013r. Ostatnim dokumentem w sprawie było obwieszczenie komornika sądowego z dnia 28.07.2014 roku o terminie opisu i oszacowania nieruchomości.
3.	5506	55.559,00	2011-2015	Brak udokumentowania czynności organu podatkowego mających na celu wyegzekwowanie należności.
4.	2935	43.777,00	2013-2015	W 2015 roku wystawiono tytuł wykonawczy na kwotę 39.400,00 zł.
5.	4983	22.365,00	2012-2015	W okresie powstania zaległości nie podejmowano żadnych działań windykacyjnych – brak udokumentowania.
6.	689	11.316,90	2013-2015	Decyzją administracyjną organu podatkowego z dnia 4.11.2015r. zaległości rozłożono na 64 raty miesięczne – termin zapłaty ostatniej raty upłynie w lutym 2021r.
<b>ŁĄCZNE ZOBOWIĄZANIE PIENIĘŻNE</b>				
1.	3078	20.512,41	2001, 2005	Na koniec 2011 roku na ww. koncie widniały zaległości w wysokości 57.531,93 zł, pochodzące z 2001 i 2005 roku. W latach 2012-2015 na koncie zaksięgowano spłaty zaległości na sumę 37.019,52 zł.
2.	3139	15.333,00	2008	Na koniec 2011 roku na koncie podatnika widniały zaległości na sumę 114.610,20 zł pochodzące z lat 2002 – 2008. Prowadzone do działania windykacyjne nie doprowadziły do zaspokojenia podatkowych wierzytelności gminy. W 2013 roku wyksięgowano przedawnione należności w wysokości 99.277,00 zł.
3.	2523	12.317,00	2014-2015	W okresie od 5.01. do 11.04.2016 roku na koncie podatnika zaewidencjonowano 3 spłaty zaległości na sumę 3.260,00 zł
4.	1644	10.000,00	2000-2005	Na koniec 2011 roku na ww. koncie widniały zaległości w wysokości 12 093,50 zł z lat 2000 – 2005. W latach 2012-2015 podatnik regulował bieżące zobowiązania podatkowe, dodatkowo na jego koncie zaewidencjonowano wpłaty na poczet zaległości podatkowych na sumę 2.093,50 zł.

### 3.2.3. Podatek rolny

- 1) W 2015 roku do celów obliczania podatku rolnego należało wykorzystywać cenę żyta w wysokości 50,00 zł za kwintal, określoną w uchwale Nr 55.LXI.2014 Rady Miejskiej z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta na terenie miasta i gminy (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 25 listopada 2014r., poz. 4117).  
Cena określona w przywołanej uchwale była o 11,37 zł niższa od ceny podanej w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2014r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2015 (M.P. z 2014r., poz. 935), wynoszącej 61,37 zł za 1 kwintal.
- 2) Z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. Nr 143, poz. 1614) wynika, że kontrolowaną gminę zaliczono do III okręgu podatkowego.

Organ stanowiący gminy nie występował do sejmiku województwa o zaliczenie gminy do innego okręgu podatkowego.

- 3) Ustalono, że Rada Miejska nie skorzystała z możliwości wprowadzenia innych zwolnień i ulg przedmiotowych, niż określone w ustawie z dnia 15 listopada 1984r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1381 ze zm.).
- 4) W 2015 roku z podatku rolnego uzyskano dochody na sumę 1.070.691,90 zł. Wpływy od osób prawnych wyniosły 158.011,50 zł, osoby fizyczne wpłaciły 912.680,40 zł tego podatku.

Poniżej przedstawiono ustalenia w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 032 – „Podatek rolny” w rozdziale 75615 – „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych”

- 5) Szczegółowa księgową rozrachunkowa prowadzona do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie podatku rolnego od osób prawnych obejmowała 16 kont podatkowych.

Bieżący przypis podatku rolnego zaksięgowano na 14 kontach. Pozostałe 2 konta bez przypisu bieżącego dotyczyły osób prawnych nieposiadających w 2015 roku przedmiotów opodatkowania podatkiem rolnym – na jednym z tych kont występowała na początek roku zaległość w wysokości 24,00 zł, drugie konto wykazywało nadpłatę w wysokości 0,02 zł.

- 6) Ustalone na podstawie wydruku „Analityczne zestawienie przypisów i wpłat – podatek rolny – osoby prawne” wielkości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów oraz początkowych i końcowych sald w tym podatku przedstawiono poniżej:

- zaległości początkowe	-	24,00 zł;
- nadpłaty początkowe	-	21,72 zł;
- przypis	-	157.851,00 zł;
- odpis (korekta przypisu)	-	0,00 zł;
- odpis (umorzenia zaległości)	-	0,00 zł;
- wpłaty	-	158.032,50 zł;
- zwroty	-	21,00 zł;
- nadpłaty końcowe	-	263,22 zł;
- zaległości końcowe	-	105,00 zł.

- 7) Bieżącego przypisu podatku dokonano na podstawie deklaracji podatkowych złożonych przez podatników. W 2015 roku nie wydawano decyzji administracyjnych w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku rolnym w trybie art. 21 § 3 Ordynacji Podatkowej.

- 8) Prawidłowość wyliczeń podatku w deklaracjach i zgodności przypisu ze złożonymi deklaracjami sprawdzono na przykładzie 10 podatników, do rozliczeń których

prowadzono szczegółowe konta podatkowe oznaczone następującymi indeksami: 8, 11, 22, 34, 36, 73, 167, 174, 552, 561. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

- 9) Końcowe saldo nadpłat w podatku, w wysokości 263,22 zł, tworzyły nadpłaty widniejące na 3 kontach podatkowych. Największa nadpłata, w wysokości 263,00 zł, powstała w bieżącym roku podatkowym – podatnik (koło łowieckie) w dniu 28.12.2015 roku wpłacił ww. kwotę po wcześniejszym uregulowaniu całego zobowiązania podatkowego za rok 2015.

- 10) Na końcowe saldo należności gminy w podatku rolnym od osób prawnych (105,00 zł) składały się zaległości 3 podatników.

Największa końcowa zaległość, w wysokości 97,00 zł (92% wszystkich zaległości), występowała na koncie prowadzonym do rozliczenia podatnika, który w 2015 roku na terenie gminy nie posiadał już gruntów podlegających opodatkowaniu podatkiem rolnym. Na dzień 1.01.2015 roku zaległości podatnika wynosiły 24,00 zł, w trakcie roku zaległości wzrosły o 73,00 zł w następstwie zaksięgowania przypisu korekcyjnego podatku.

Z ustnych informacji uzyskanych w księgowości podatkowej urzędu miasta i gminy wynikało, że w związku z prowadzonym postępowaniem odwoławczym dotyczącym opodatkowania spółki podatkiem od nieruchomości i podatkiem rolnym w latach poprzednich (podatnik wnosił o stwierdzenie nadpłaty) nie prowadzono działań zmierzających do wyegzekwowania należności w wymienionej powyżej wysokości.

*Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego*

- 1) Kontrolując dochody z podatku rolnego sprawdzono przestrzeganie art. 35 ustawy z dnia 14 grudnia 1995r. o izbach rolniczych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 1079), tj. przepisów określających ustalanie przez gminy wysokości wpłat na rzecz izb rolniczych oraz terminy dokonywania tych wpłat.

- 2) Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że wpływy z podatku rolnego od osób prawnych wyniosły 158.011,50 zł, z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat tego podatku uzyskano wpływy w wysokości 105,50 zł.

Z wygenerowanego z ewidencji księgowej zestawienia analitycznego dotyczącego rozliczenia podatku rolnego za 2015 rok od osób fizycznych wynikało, że osoby te wpłaciły 912.680,40 zł podatku, natomiast z odsetek za nieterminową zapłatę podatku uzyskano wpływy w wysokości 8.850,10 zł.

Liczona od sumy wszystkich tych wpływów (1.079.647,50 zł) wartość 2% wynosi 21.592,95 zł. Na taką sumę należało dokonać wpłat na bankowy rachunek właściwej terytorialnie izby rolniczej.

- 3) Ustalono, że w 2015 roku gmina zrealizowała 21.590,84 zł wydatków klasyfikowanych w § 285 – „Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych w wysokości 2 % uzyskanych wpływów

*Kulla*      *Nis*

z podatku rolnego” w rozdziale 01030 – „Izby rolnicze”. Przekazane wpłaty były o 2,11 zł niższe od sumy wyliczonej przez kontrolującego.

W toku dalszych czynności kontrolnych ustalono, że w swoich wyliczeniach kontrolowana jednostka nie uwzględniła 105,50 zł wpływów z odsetek od nieterminowych wpłat podatku rolnego od osób prawnych. Wykazana powyżej różnica stanowi 2% tej kwoty.

- 4) Wpłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej w Pruszczu Gdańskim dokonywano w terminach określonych przywołanym art. 35 ustawy o izbach rolniczych.

#### 3.2.4. Podatek leśny

- 1) W 2015 roku do celów obliczania podatku leśnego należało wykorzystywać średnią cenę sprzedaży drewna w wysokości 188,85 zł za 1 m<sup>3</sup>, wynikającą z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2014r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2014r. (M.P. z 2014r., poz. 955).

Ustalono, że Rada Miejska nie skorzystała z uprawnienia wynikającego z art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002r. o podatku leśnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 465 ze zm.) i nie obniżyła kwoty stanowiącej cenę sprzedaży drewna, przyjmowanej jako podstawa obliczania podatku leśnego na obszarze gminy.

- 2) W kontrolowanym roku z podatku leśnego uzyskano dochody na sumę 163.659,97 zł. Wpływy od osób prawnych wyniosły 154.895,00 zł, osoby fizyczne wpłaciły 8.764,97 zł tego podatku. Poniżej przedstawiono ustalenia w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 033 – „Podatek leśny” w rozdziale 75615 – „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych”.
- 3) W 2015 roku szczegółowa ewidencja księgową do rozliczeń podatników zaliczanych do osób prawnych z tytułu podatku leśnego obejmowała 15 kont. Bieżący przypis podatku zaksięgowano na wszystkich kontach.
- 4) Ustalone na podstawie wydruku „Analityczne zestawienie przypisów i wpłat – podatek leśny – osoby prawne” wielkości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów oraz początkowych i końcowych sald w tym podatku przedstawiono poniżej:

- zaległości początkowe	-	0,00 zł;
- nadpłaty początkowe	-	27,02 zł;
- przypis	-	154.836,00 zł;
- odpis (korekta przypisu)	-	0,00 zł;
- odpis (umorzenia zaległości)	-	0,00 zł;
- wpłaty	-	154.895,00 zł;
- zwroty	-	0,00 zł;

- nadpłaty końcowe	-	86,02 zł;
- zaległości końcowe	-	0,00 zł.

- 5) Bieżącego przypisu podatku dokonano na podstawie deklaracji podatkowych złożonych przez podatników. W 2015 roku nie wydawano decyzji administracyjnych w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku leśnym w trybie art. 21 § 3 Ordynacji Podatkowej.
- 6) Prawdliwość wyliczeń podatku w deklaracjach oraz zgodność przypisu ze złożonymi deklaracjami sprawdzono na przykładzie 10 podatników, do rozliczeń których prowadzono szczegółowe konta podatkowe oznaczone następującymi indeksami: 7, 34, 35, 36, 47, 51, 72, 73, 80 i 81. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- 7) Końcowe saldo nadpłat w podatku, w wysokości 86,02 zł, tworzyły nadpłaty występujące na 4 kontach podatkowych. Największa nadpłata (84,00 zł), stanowiąca 98% końcowego salda nadpłat, powstała w bieżącym roku podatkowym – taką kwotę wpłacił w dniu 28.12.2015 roku podatnik (koło łowieckie), który wcześniej uregulował całe zobowiązanie podatkowe za rok 2015.

### 3.2.5. Podatek od środków transportowych

- 1) Z tytułu podatku od środków transportowych kontrolowana gmina zrealizowała w 2015 roku dochody budżetowe na sumę 111.397,85 zł. Osoby prawne wpłaciły 7.106,00 zł tego podatku, od osób fizycznych uzyskano wpływy na sumę 104.291,85 zł.
- 2) W 2015 roku obowiązywały stawki podatku określone w uchwałą Nr 54.LXI.2014 Rady Miejskiej z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie wysokości stawek podatku od środków transportowych (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2014r., poz. 4128).
- 3) Szczegółowa ewidencja księgową prowadzona do konta 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych” dla dochodów klasyfikowanych w § 034 – „Podatek od środków transportowych” obejmowała 54 konta podatkowe, w tym 48 kont zaprowadzonych do rozliczenia osób fizycznych i 6 kont dotyczących osób prawnych.  
Bieżący przypis podatku zaksięgowano na 24 kontach. Konta bez bieżącego przypisu wykazywały na początek 2015 roku: nadpłaty (14 kont) na sumę 38,74 zł; zaległości (5 kont) na sumę 35.139,30 zł oraz wyłącznie odsetki za zwłokę (11 kont) na sumę 857,90 zł.
- 4) Przypisu podatku na 2015 rok dokonano w 23 przypadkach na podstawie złożonych przez podatników deklaracji na podatek od środków transportowych, w jednym przypadku wysokość zobowiązania podatkowego określono decyzją administracyjną organu podatkowego – podatnik nie złożył deklaracji w terminie ustawowym, ani też po wezwaniu wystosowanym w trybie art. 274a § 1 Ordynacji Podatkowej.

- 5) Prawdliwość wyliczeń podatku w złożonych deklaracjach oraz zgodność przypisu z deklaracjami sprawdzono w oparciu o losowo wybraną próbę 12 podatników, do rozliczenia których prowadzono karty podatkowe o następujących numerach (indeksach): osoby prawne – 1, 51, 130, 167, 564; osoby fizyczne – 1195, 2062, 2209, 2639, 2523, 5502 i 5793. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- 6) Na podstawie ww. ewidencji księgowej ustalono następujące wielkości dotyczące podatku od środków transportowych w 2015 roku (w zł):

Wyszczególnienie	Osoby prawne	Osoby fizyczne	Razem
1	2	3	4
- zaległości początkowe	0,00	92.903,30	92.903,30
- nadpłaty początkowe	812,50	573,24	1.385,74
- przypis	7.916,00	82.263,00	90.179,00
- odpis (przypis korekcyjny)	0,00	0,00	0,00
- odpis (umorzenia)	0,00	0,00	0,00
- wpłaty	7.106,00	104.291,85	111.397,85
- zwroty	0,00	0,00	0,00
- nadpłaty końcowe	2,50	436,24	438,74
- zaległości końcowe	0,00	70.737,45	70.737,45

- 7) Końcowe saldo nadpłat (438,74 zł) tworzyły nadpłaty występujące na 15 kontach podatkowych. Nadpłaty wynosiły od 0,10 zł do 400,00 zł – w 12 przypadkach nadpłaty nie przekraczały kwoty 5,00 zł. Największa nadpłata powstała w bieżącym roku podatkowym.
- 8) Na końcowe saldo należności gminy w podatku od środków transportowych w wysokości 70.737,45 zł składały należności od 11 podatników będących osobami fizycznymi. Zaległości 9 podatników były wyższe od kwoty 1.000,00 zł – suma zaległości tych osób wynosiła 69.789,45 zł i stanowiła 99% wszystkich zaległości w dochodach z tego źródła. Indeksy kont podatkowych wykazujących zaległości wyższe od kwoty 1.000,00 zł, wysokości zaległości oraz okresy ich powstania zestawiono w tabeli poniżej. W tabeli tej przedstawiono też informacje o działaniach organu podatkowego mających na celu wyegzekwowanie należności gminy.

Indeks zobowiązanego	Zaległości na dzień 31.12.2015r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania podjęte w celu wyegzekwowania należności gminy
1	2	3	4
975	25.042,30	2003-2013	Zaległości objęto tytułami wykonawczymi. Postanowieniem z dnia 25.09.2013 roku naczelnik urzędu skarbowego umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone z majątku zobowiązanego na podstawie 4 tytułów wykonawczych z 2009r., na sumę 23.515,30 zł. Z postanowienia wynikało, że dłużnik nie posiada żadnego majątku podlegającego egzekucji.
1035	17.237,00	2013-2015	W 2014 roku wystano upomnienie dotyczące II raty podatku za ten rok. Innych działań nie podejmowano – brak udokumentowania.
1889	9.323,05	2014-2015	W 2014 roku na koncie podatnika zaewidencjonowano wpłatę zaległości z lat 2012-2013, w 2015 roku zaewidencjonowano wpłatę 4.538,95 zł z zaległości w wysokości 7.207,00 zł na koniec 2014r. Brak udokumentowania czynności windykacyjnych w 2015 roku.
5532	5.850,00	2010-2013	W latach 2010-2012 wystawiono tytuły wykonawcze na zaległości z okresu II rata 2010 – I rata 2012, na sumę 2.923,00 zł. W dniu 26.11.2012 roku komornik sądowy wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego - bezskuteczność egzekucji.

4177	3.714,00	2014-2015	W 2014 roku wysłano upomnienie dotyczące II raty podatku. W 2015 roku nie podejmowano działań windykacyjnych – brak udokumentowania.
2966	2.997,00	2015	Zaległość wynikała z niezapłacenia II raty podatku za 2015 rok. Brak udokumentowania czynności organu podatkowego zmierzających do wyegzekwowania należności.
3407	2.946,00	2009-2012	Zaległości objęto tytułami wykonawczymi. W styczniu 2015 roku urząd skarbowy przekazał tytuły do komornika sądowego.
2639	1.500,00	2015	W 2015 roku na koncie podatnika zaksięgowano wpłatę zaległości powstałych przed tym rokiem, w wysokości 1.483,00 zł, z odsetkami w wysokości 34,60 zł. Nie zaewidencjonowano żadnej wpłaty na początek bieżącego wymiaru podatku. Nie podejmowano czynności windykacyjnych z zakresu zaległości bieżących – brak udokumentowania.
5733	1.180,10	2012-2013	W latach powstania zaległości wystawiono tytuły wykonawcze na sumę 1.283,00 zł. W 2015 roku zaewidencjonowano wpłatę 102,00 zł zaległego podatku i 36,33 zł odsetek.

### 3.2.6. Opłata miejscowa i uzdrowskowa

- 1) W 2015 roku gmina nie planowała i nie realizowała dochodów budżetowych, o jakich mowa w art. 17 ust. 1a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, klasyfikowanych w § 039 – „Wpływy z opłaty uzdrowskowej, pobieranej w gminach posiadającej status gminy uzdrowskowej”. Kontrolowana gmina nie posiada statusu gminy uzdrowskowej.
- 2) W analogicznym czasie nie planowano i nie realizowano też dochodów klasyfikowanych w § 044 – „Wpływy z opłaty miejscowej” – żadna miejscowość gminy nie została zaliczona do miejscowości spełniających kryteria określone w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

### 3.2.7. Opłata targowa

- 1) Ze sporządzonego za 2015 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że w roku tym gmina zrealizowała 55.933,00 zł dochodów klasyfikowanych w paragrafie 043 – „Wpływy z opłaty targowej”.  
W trakcie kontroli stwierdzono, że rzeczywiste dochody z opłaty targowej, tj. pobieranej na podstawie uchwały Rady Miejskiej opłaty za czynności sprzedaży wynosiły 53.969,00 zł. Pozostałe 1.964,00 zł to nieprawidłowo (bezpodstawnie) zaliczone do opłaty targowej wpływy z opłat za rezerwację stanowisk handlowych na targowisku „Mój Rynek” w Debrznie, pobieranych na podstawie zarządzenia burmistrza miasta i gminy.
- 2) W 2015 roku obowiązywały stawki opłaty targowej określone uchwałami Rady Miejskiej:
  - Nr XV/85/2011 z dnia 15 listopada 2011r. w sprawie wysokości opłaty targowej oraz sposobu poboru i terminów płatności (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 168 z dnia 15 grudnia 2011r., poz. 3693) – uchwała obowiązywała do dnia 31.07.2015r.;
  - Nr 52.XV.2015 z dnia 29 czerwca 2015r. w sprawie wysokości opłaty targowej oraz sposobu poboru i terminów płatności (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 17 lipca 2015r., poz. 2208).

- a) Pierwszą z ww. uchwał zarządzono pobór opłaty targowej w drodze inkasa oraz określono wysokości opłaty targowej na targowisku miejskim w Debrznie przy ul. Harcerskiej i wszystkich innych miejscach, na których odbywa się handel.  
Stawki opłaty wynosiły: 9,00 zł przy sprzedaży z ręki, koszyka lub skrzynki; od 27,00 zł do 33,00 zł przy sprzedaży z pojazdów; od 22,00 zł do 30,00 zł przy sprzedaży straganowej – w zależności od długości straganu.
- b) Drugą z tych uchwał, obowiązującą od dnia 1.08.2015r., określono wysokości opłaty targowej obowiązujące na nowo wybudowanym targowisku gminnym „Mój Rynek” w Debrznie oraz wysokości opłaty obowiązujące we wszystkich innych miejscach, na których odbywa się handel.  
Na ww. targowisku opłata wynosiła: 6 zł przy sprzedaży z ręki, koszyka lub ze skrzynki; 15 zł przy sprzedaży od stoiska handlowego typu stół; od 15,00 zł do 25,00 zł przy sprzedaży ze straganu oraz 20,00 zł przy sprzedaży z samochodu dostawczego do 2 ton.  
Osoby dokonujące sprzedaży we wszystkich innych miejscach na terenie gminy zobowiązane były regulować opłatę targową w wysokościach: 6 zł przy sprzedaży z ręki, koszyka lub ze skrzynki; od 22,00 zł do 29,00 zł przy sprzedaży ze straganu oraz od 20,00 zł do 28,00 zł przy sprzedaży z pojazdów.
- 3) Inkasentów opłaty targowej określono uchwałą Nr 59.XLVII.2013 Rady Miejskiej z dnia 24 października 2013r. w sprawie sposobu poboru podatków i opłat na terenie miasta i gminy, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za czynności inkasa (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 12 listopada 2013r., poz. 3841), zmieniona uchwałą Nr 62.XV.2015 Rady Miejskiej z dnia 29 czerwca 2015r. o zmianie uchwały Nr 59.XLVII.2013 (...) – Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 16 lipca 2015r., poz. 2200.
- Z § 1 ust. 2 uchwały wynikało, że inkasentami – cyt.: „podatków i opłat na terenie objętym właściwością miejscową sołectwa jest sołtys tego sołectwa”. Poniżej wymieniono imiona i nazwiska sołtysów poszczególnych sołectw.  
W ust. 3 tego paragrafu zapisano – cyt.: „Inkasentem poboru podatków i opłat na terenie całej gminy jest pracownik Urzędu Miasta i Gminy Debrzno, zatrudniony na stanowisku poborca opłaty targowej – goniec Pawłowska Władysława zam. Debrzno oraz w zastępstwie do poboru opłaty targowej, zatrudniony na stanowisku ewidencji działalności gospodarczej i kadr Jasińska Grażyna lub na stanowisku księgowości materiałowej Trela Anna”.
  - Za inkaso opłaty i jej terminową wpłatę inkasenci mieli otrzymywać wynagrodzenie w wysokości 10% zainkasowanych kwot.
- 4) Na podstawie wydruków z konta 130 – „Rachunek bieżący jednostki budżetowej” w zakresie dochodów klasyfikowanych w § 043 w rozdziale 75616 ustalono, że w trakcie roku opłatę targową rozliczały panie Władysława Pawłowska i Grażyna Jasińska – osoby wyznaczone na inkasentów tej opłaty uchwałą organu stanowiącego gminy.

- Na terenach wiejskich gminy opłata targowa nie była pobierana – rozliczone wpływy z tej opłaty nie obejmowały wpłat sołtysów. Z ustnych informacji uzyskanych w księgowości kontrolowanej jednostki wynikało, że na terenach wiejskich nie prowadzono sprzedaży podlegających opłacie targowej.
- Stwierdzono, że w dniu 17.06.2015 roku 14 osób fizycznych niebędących inkasentami wpłaciło do kasy urzędu miasta i gminy opłatę targową na sumę 478,00 zł. Z ustnych informacji uzyskanych od pracownika prowadzącego sprawy kadrowe wynikało, że wpłaty te zostały wniesione przez osoby dokonujące sprzedaży na targowisku miejskim pod nieobecność (absencja chorobowa) dwóch inkasentów wyznaczonych obowiązującą w tym czasie uchwałą Rady Miejskiej.

W związku z powyższą sytuacją podjęto działania mające na celu wyznaczenie kolejnej osoby na inkasenta opłaty targowej. Określenia kolejnego inkasenta (pani Anna Trela) dokonano uchwałą Nr 62.XV.2015 Rady Miejskiej z dnia 29 czerwca 2015r., zmieniającą uchwałę Nr 59.XLVII.2013 tego organu z dnia 24 października 2013r. w sprawie sposobu poboru podatków i opłat (...).

- 5) Na podstawie kopii pokwitowań pozostawionych w wykorzystanych i rozliczonych przez inkasentów kwitariuszach przychodowych ustalono, że inkasenci pobierali opłatę według stawek określonych w obowiązującej uchwale Rady Miejskiej. W miejscu przeznaczonym na podanie nazwy należności podawano dane (np. „opłata targowa – z ręki”, „opłata targowa z rozstawieniem straganu do 3m”, itp.) pozwalające na sprawdzenie prawidłowości pobieranej opłaty. Uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.
- 6) Ustalono, że w kontrolowanym okresie obowiązywało zarządzenie Nr 54.69.2015 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 13 marca 2015r. w sprawie określenia wysokości i zasad ponoszenia opłaty za rezerwację stanowiska handlowego na targowisku gminnym „Mój Rynek”, zmienione zarządzeniem Nr 78.93.2015 tego organu z dnia 8 kwietnia 2015r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 54.69.2015 Burmistrza Miasta i Gminy (...).
- W zarządzeniu tym, powołującym się na art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz na § 11 pkt 5 *Regulaminu targowiska gminnego „Mój Rynek”*, przyjętego uchwałą Nr 69.XXXII.2012 Rady Miejskiej z dnia 20 grudnia 2012r. w sprawie ustalenia regulaminu targowiska gminnego „Mój Rynek” (z późniejszymi zmianami), zawarto uregulowania mówiące, że:
  - z tytułu rezerwacji stanowisk handlowych na targowisku pobiera się opłatę netto w wysokości określonej w zarządzeniu – w akcie tym wyszczególniono wysokości opłat rezerwacyjnych wynoszących od 6,00 zł za miesiąc rezerwacji niezadaszonego stanowiska o długości do 3 mb, do 120,00 zł za roczną rezerwację stanowiska zadaszonego stanowiącego element architektury targowiska;

J

X

Niet

- do opłat określonych w zarządzeniu miał być doliczany VAT w stawce obowiązującej w dniu rezerwacji;
  - administrację rezerwacji stanowić miał inkasent opłaty targowej.
- Przywołany w podstawie prawnej zarządzenia pkt 5 w § 11 regulaminu targowiska, wprowadzony do regulaminu uchwałą Nr 65.LXII.2014 Rady Miejskiej z dnia 13 listopada 2014r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia regulaminu targowiska gminnego „Mój Rynek” (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 26 listopada 2014r., poz. 4131) stanowił, że – cyt.: „Z tytułu rezerwacji stanowisk handlowych na targowisku pobiera się opłatę w wysokości i na zasadach, których określenie powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Debrzno”.
- 7) Regulująca tematykę opłaty targowej ustawa z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 849) stanowi w art. 15 ust. 3, że – cyt.: „Opłatę targową pobiera się niezależnie od należności przewidzianych w odrębnych przepisach za korzystanie z urządzeń targowych oraz za inne usługi świadczone przez prowadzącego targowisko”.
- Powyższe uregulowanie rozgranicza opłatę targową (opłatę od czynności sprzedaży) od innych opłat pobieranych na targowisku. W związku z powyższym brak było podstaw prawnych do zaliczenia do dochodów z opłaty targowej 1.964,00 zł wpływów za rezerwację stanowisk handlowych pobranych przez panią Władysławę Pawłowską – inkasenta w kwietniu (1.728,00 zł netto) i maju 2015 roku – 236,00 zł netto. Wpływy z tego źródła należało ująć w innym paragrafie dochodów budżetowych.
- 8) Powyżej wykazano, że rzeczywiste wpływy z opłaty targowej wyniosły 53.969,00 zł, jak też, że z pominięciem inkasentów uzyskano dochody w wysokości 478,00 zł. W związku z powyższym podstawę do wyliczenia wynagrodzeń inkasentów za inkaso tej opłaty powinna stanowić kwota 53.491,00 zł. Liczone od tej wielkości wynagrodzenie za inkaso (10% od zainkasowanych kwot) wynosi 5.349,10 zł.
- Ustalono, że paniom Władysławie Pawłowskiej i Grażynie Jasińskiej – inkasentom opłaty targowej naliczono w 2015 roku wynagrodzenia za inkaso opłaty targowej na sumę 5.361,30 zł, tj. o 12,20 zł wyższe od kwoty wyliczonej przez kontrolującego. Personalnie różnica ta odnosiła się do wynagrodzenia pani Władysławy Pawłowskiej.
  - W toku dalszych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące ustalania wynagrodzenia za inkaso dla pani Władysławy Pawłowskiej, skutkujące powstaniem ww. różnicy, polegające na:
    - pominięciu wpłat inkasenta z dnia 29.04.2015 roku na sumę 1.842,00 zł (6,00 zł + 1.836,00 zł) przy wyliczaniu wynagrodzenia za kwiecień – liczone od tej kwoty niedopłacone wynagrodzenie inkasenta wynosi 184,20 zł;





- przyjęciu do wyliczeń wynagrodzenia inkasenta wpływów z opłat za rezerwację stanowisk handlowych (1.964,00 zł), niebędących dochodami z opłaty targowej i w związku z tym nieobjętych uregulowaniami w sprawie wynagradzania za inkaso opłaty targowej – liczone od tej kwoty nadpłacone wynagrodzenie inkasenta wynosi 196,40 zł.

Pomiędzy tymi wielkościami występuje różnica w kwocie 12,20 zł, wskazująca na nadpłatę wynagrodzenia za inkaso opłaty targowej.

### 3.2.8. Opłata od posiadania psów

- 1) W 2014 roku gmina uzyskała 5.183,80 zł dochodów klasyfikowanych w § 037 – „Opłata od posiadania psów”. Dochody te wykonano w rozdziale 75616 – „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych”.
- 2) W roku objętym kontrolą dochodów budżetowych obowiązywały stawki opłaty określone uchwałą Nr 57.XLVII.2013 Rady Miejskiej z dnia 24 października 2013r. w sprawie wysokości opłaty od posiadania psów oraz sposobu poboru i terminów płatności (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 12.11.2013r., poz. 3839).
  - Przywołana uchwała określała, że:
    - roczna stawka opłaty wynosi 37,00 zł od jednego psa;
    - opłata jest płatna z góry, bez wezwania, w terminie do dnia 31 maja roku podatkowego lub w ciągu 14 dni od dnia wejścia w posiadanie psa po ww. terminie;
    - osoba posiadająca psa do dnia 30 czerwca oraz osoba, która weszła w posiadanie psa po tym dniu była zobowiązana do wniesienia opłaty w wysokości 19,00 zł.
  - W § 4 uchwały zawarto zapis mówiący o zarządzeniu poboru opłaty w drodze inkasa oraz o możliwości dokonywania wpłat w kasie urzędu miasta i gminy lub bezpośrednio na rachunek bankowy tego urzędu.
- 3) Osobami uprawnionymi do poboru opłaty od posiadania psów w drodze inkasa były osoby wymienione w uchwale Nr 59.XLVII.2013 Rady Miejskiej z dnia 24 października 2013r. w sprawie sposobu poboru podatków i opłat na terenie miasta i gminy, określania inkasentów i wysokości wynagrodzenia za czynności inkasa (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 12.11.2013r., poz. 3841).

Z uchwały wynikało, że w 17 sołectwach opłata miała być pobierana przez sołtysów tych sołectw, do poboru tej opłaty na terenie całej gminy uprawniona była również pani Władysława Pawłowska, zatrudniona w urzędzie miasta i gminy na stanowisku poborcy opłaty targowej – gońca. Inkasentom opłaty przysługiwało zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania opłaty w wysokości 10% zakasowanych kwot.

- 4) Prowadzona w kontrolowanej jednostce szczegółowa ewidencja księgowa do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” dla dochodów klasyfikowanych w § 037 – „Opłata od posiadania psów” obejmowała 145 kont analitycznych.

Bieżącego przypisu opłaty dokonano na 130 kontach. Konta bez bieżącego przypisu wykazywały na początek 2015 roku: nadpłaty (2 konta) na sumę 38,00 zł; zaległości (12 kont) na sumę 607,20 zł oraz wyłącznie naliczone i niezapłacone odsetki za zwłokę (jedno konto) w wysokości 21,00 zł.

- 5) Na podstawie wydruku „Analityczne zestawienie przypisów i wpłat – opłata od posiadania psów” ustalono następujące wielkości kwotowe w zakresie przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów oraz początkowych i końcowych sald w kontrolowanej opłacie:

- zaległości początkowe	- 2.202,00 zł;
- nadpłaty początkowe	- 74,00 zł;
- przypis	- 4.866,00 zł;
- odpis (korekta przypisu)	- 148,80 zł;
- odpis (umorzenia zaległości)	- 74,00 zł;
- wpłaty	- 5.183,80 zł;
- nadpłaty końcowe	- 73,00 zł;
- zaległości końcowe	- 1.660,40 zł.

- 6) Końcowe saldo nadpłat (73,00 zł) tworzyły nadpłaty występujące na 3 analitycznych kontach rozrachunkowych. Dwie nadpłaty, w wysokościach 37,00 zł i 1,00 zł występują na kontach, na których w 2015 roku nie księgowano bieżącego przypisu opłaty. Trzecia nadpłata (35,00 zł), powstała przed 2015 rokiem, występuje na koncie osoby, która w kontrolowanym roku uregulowała bieżącą opłatę w wysokości 37,00 zł.

- 7) Na końcowe saldo zaległości w opłacie od posiadania psów (1.660,40 zł) składały się zaległości występujące na 16 analitycznych kontach rozrachunkowych. Zaległości wynosiły od 33,00 zł do 212,00 zł.

Największe zaległości, w wysokościach przekraczających kwotę 150,00 zł, posiadały 4 osoby wymienione w tabeli poniżej. Zaległości tych osób, na sumę 739,00 zł, stanowiły 45% wszystkich zaległości w opłacie. W tabeli zawarto też informacje o okresach powstania zaległości i czynnościach podjętych w celu wyegzekwowania należności.

Indeks zobowiązanego	Zaległości na dzień 31.12.2015r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania kontrolowanej jednostki podjęte w celu wyegzekwowania należności gminy
1	2	3	4
2701	212,00	2011-2015	W 2015 roku wystano dłużnikom upomnienia wzywające do zapłaty zaległej opłaty, odsetek i kosztów upomnienia. Innych działań nie podejmowano – brak udokumentowania.
3611	179,00	2011-2015	
3543	178,00	2011-2105	
611	170,40	2007 i lata wcześniejsze	Ostatniego przypisu należności na koncie podatnika dokonano w roku 2007. W 2008 roku przesłano dłużnikowi upomnienie wzywające do zaległej opłaty, odsetek i kosztów upomnienia. Innych działań nie podejmowano – brak udokumentowania.

J

Kilian

Nier

### 3.2.9. Pobór podatków i opłat, rozliczanie inkasentów

- 1) Ustalenia dotyczące poboru opłaty targowej i wynagradzania inkasentów przedstawiono już w niniejszym protokole przy opisie dochodów z tego źródła.
- 2) Pobór podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa zarządzono przywołaną już w niniejszym protokole (przy opisie dochodów z opłaty targowej) uchwałą Nr 59.XLVII.2013 Rady Miejskiej z dnia 24 października 2013r. w sprawie sposobu poboru podatków i opłat na terenie miasta i gminy, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za czynności inkasa (Dz. Urz. Woj. Pom. z dnia 12 listopada 2013r., poz. 3841) z późniejszymi zmianami, w tym czterema zmianami z 2015 roku. Zmiany uchwały były następstwem zmian sołtysów niektórych sołectw – z uchwały określającej inkasentów wynikało, że do poboru podatków i opłat w poszczególnych sołectwach uprawnieni byli wymienieni z imienia i nazwiska sołtysi tych sołectw.

Za terminowe rozliczenie zebranych podatków inkasenci mieli otrzymywać wynagrodzenie w wysokości 10% zebranych kwot.

- 3) W trakcie kontroli ustalono, że sporządzająca listy płac pani Małgorzata Bielska – inspektor ds. płac otrzymywała z księgowości podatkowej na koniec każdego miesiąca zestawienia zawierające imiona i nazwiska inkasentów, zainkasowane przez nich kwoty oraz wyliczenia wynagrodzeń za inkaso. Zestawienia te sporządzano z kolei na podstawie „Wykazów wpłat sołtysa”, do których dołączone były kopie dowodów dokumentujących zapłatę podatków przez podatników do rąk inkasenta.
- 4) Szczegółową kontrolę wynagradzania inkasentów za inkaso podatków (od nieruchomości, rolnego i leśnego) przeprowadzono na przykładzie inkasentów w 4 sołectwach: Cierznie, Uniechów, Uniechówek oraz Rozwory. Nazwy sołectw, kwoty rozliczonych przez inkasentów podatków oraz przysługujących i naliczonych wynagrodzeń za inkaso przedstawiono w tabeli (w zł):

Lp.	Sołectwo	Suma rozliczonych wpłat	Należne wynagrodzenie	Wynagrodzenie naliczone	Różnica
1	2	3	4	5	6
1.	Cierznie – inkasent do lutego 2015r.	200,00	20,00	20,00	0
2.	Cierznie – inkasent od kwietnia 2015r.	3 998,00	399,80	399,80	0
3.	Uniechów	54.736,00	5.473,60	5.473,60	0
4.	Uniechówek – inkasent do lutego 2015r.	267,00	26,70	26,70	0
5.	jw. – inkasent od maja 2015r.	1.502,00	150,20	150,20	0
6.	Rozwory – inkasent do stycznia 2015r.	2.344,00	234,40	234,40	0
7.	jw. – inkasent od maja 2015r.	30.727,00	3.072,70	3.072,70	0

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

### 3.2.10. Udzielanie ulg w zapłacie podatków i opłata prolongacyjna

- 1) Organ stanowiący gminy nie skorzystał z uprawnienia wynikającego z art. 57 § 7 Ordynacji Podatkowej do wprowadzenia opłaty prolongacyjnej z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia płatności podatków oraz zaległości podatkowych, stanowiących dochód gminy. W 2015 roku dochody z ww. tytułu nie były realizowane.
- 2) Ustalono, że w 2015 roku organ podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych:
  - w sprawie udzielenia ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym, w trybie art. 13 ustawy o podatku rolnym;
  - zwalniających od podatku rolnego grunty gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej, w trybie art. 12 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy;
  - w sprawie udzielenia ulgi żołnierskiej w podatku rolnym, w trybie art. 13a ustawy o podatku rolnym.

Ustne informacje o niewydawaniu w 2015 roku decyzji administracyjnych w sprawie ww. ulg i zwolnień uzyskano w księgowości podatkowej urzędu miasta i gminy.

- 3) W roku objętym kontrolą dochodów budżetowych organ podatkowy wydał 20 decyzji administracyjnych w sprawie zwolnienia od podatku rolnego gruntów przeznaczonych na utworzenie nowego lub powiększenie istniejącego już gospodarstwa rolnego w trybie art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym.
  - Prawidłowość stosowania ww. przypisów sprawdzono na przykładzie próby obejmującej 10 decyzji administracyjnych. Kontrola obejmowała decyzje oznaczone symbolem Fn-WP.3128 i następującymi numerami: 3, 8, 10, 13, 16, 18, 26, 30, 33 i 39. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
  - W oparciu o wygenerowany z systemu komputerowego „Wykaz podatników posiadających ulgi z tytułu nabycia gruntów – rok 2015” ustalono, że w roku tym z ulg korzystało 80 osób fizycznych. Skutki finansowe dla budżetu gminy z tytułu udzielonych ulg wyniosły 43.956,69 zł. Z omawianych ulg nie korzystali podatnicy zaliczani do osób prawnych.
- 4) Na wstępie tej części protokołu wykazano, że w 2015 roku organ podatkowy nie wydawał decyzji administracyjnych w sprawie udzielenia ulg inwestycyjnych w podatku rolnym. Na podstawie wydruków „Wykaz podatników posiadających ulgi inwestycyjne – rok 2015” ustalono, że z ulg udzielonych w latach 2008-2014 korzystało 7 podatników. Finansowe skutki dla budżetu gminy 2015 roku z tytułu tych ulg wyniosły 97.471,00 zł.
- 5) Ustalenia dotyczące ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych, polegających na umorzeniu zaległości podatkowych, odroczeniu terminów płatności oraz rozłożeniu zobowiązań podatkowych na raty przedstawiono w następnym punkcie niniejszego protokołu.

2

*[Signature]*

*[Signature]*

### 3.2.11. Skutki finansowe (roczne) z tytułu udzielonych ulg i umorzeń oraz obniżenia górnych stawek podatkowych

#### a) Skutki obniżenia górnych stawek podatków

1) W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku wykazano następujące dane dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatków:

- podatek od nieruchomości – osoby prawne	-	591.292,00 zł;
- podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	-	478.774,00 zł;
- podatek rolny – osoby prawne	-	35.888,00 zł;
- podatek rolny – osoby fizyczne	-	194.027,00 zł;
- podatek od środków transportowych – osoby prawne	-	7.555,00 zł;
- podatek od środków transportowych – osoby <u>fizyczne</u>	-	<u>93.174,00 zł;</u>
Razem:	-	1.400.710,00 zł.

Do wyliczeń ww. skutków wykorzystano dane wygenerowane z systemu komputerowego zawarte w „Zestawieniach zbiorczych uszczuplenia podatku...”. W przypadku podatku od nieruchomości i podatku rolnego do zestawień wprowadzono odrębne korekty uwzględniające przypisy korekcyjne za lata ubiegłe. W przypadku podatku od nieruchomości od osób prawnych wynikającą z komputerowego wydruku wartość skutków dodatkowo skorygowano (zwiększono) o niewynikające z zestawienia skutki obniżenia górnych stawek podatkowych wyliczone dla nieruchomości całkowicie zwolnionych z opodatkowania na mocy uchwały organu stanowiącego gminy. Do wyliczeń skutków uwag nie wniesiono.

2) Wykazane w ww. sprawozdaniu skutki finansowe powtórzono w sporządzonym za analogiczny okres sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy.

#### b) Skutki udzielonych ulg i zwolnień – bez ulg i zwolnień ustawowych

1) W sporządzonych za 2015 rok sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy wykazano 98.195,00 zł skutków finansowych udzielonych ulg i zwolnień, bez ulg ustawowych.

Powyższa wielkość obejmowała wyłącznie skutki w podatku od nieruchomości – podatku opłacanym przez osoby prawne.

2) W niniejszym protokole wykazano już („3.2.2. Podatek od nieruchomości”), że w 2015 roku obowiązywały zwolnienia od podatku od nieruchomości wprowadzone uchwałą Nr 53.LXI.2014 z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości. Uchwałą tą organ stanowiący gminy zwolnił od opodatkowania podatkiem od

nieruchomości budynki lub ich części oraz grunty (z wyjątkiem nieruchomości lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej) wykorzystywane na potrzeby: kultury; kultury fizycznej i sportu; ochrony przeciwpożarowej oraz pomocy społecznej. Ustalono, że wykazane w sprawozdaniach skutki finansowe dotyczące podatku od nieruchomości dotyczyły wykorzystywanych na ww. cele gruntów i budynków będących w posiadaniu Centrum Kultury Sportu i Turystyki (45.974,69 zł), Ośrodka Pomocy Społecznej w Debrznie (2.612,53 zł) oraz administrowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie (świetlice wiejskie i remizy strażackie) – 49.607,96 zł. Wymienione wielkości kwotowe wynikały z pozycji „Informacja o przedmiotach zwolnionych” deklaracji na podatek od nieruchomości złożonych przez ww. jednostki.

- 3) W 2015 roku nie wystąpiły skutki z tytułu ulg i zwolnień w podatku rolnym – w punkcie „3.2.3. Podatek rolny” niniejszego protokołu wykazano, że organ stanowiący gminy nie wprowadził zwolnień innych, niż określone w ustawie o podatku rolnym.

c) *Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie Ordynacji Podatkowej – skutki umorzeń, rozłożenia na raty, odroczeń terminu płatności i innych*

- 1) W sporządzonym za 2015 rok rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano następujące skutki finansowe decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ordynacji podatkowej z tytułu umorzenia zaległości podatkowych oraz rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności, zwolnienia z obowiązku pobrania oraz ograniczenia poboru:

a) Umorzenia:

- podatek od nieruchomości – osoby prawne	-	6.356,00 zł;
- podatek od nieruchomości – osoby <u>fizyczne</u>	-	579,00 zł;
	Razem: -	6.935,00 zł.

- Ustalono, że wykazane w sprawozdaniu skutki umorzeń zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych w wysokości 6.356,00 zł dotyczyły jednego podatnika – decyzją nr Fn 3128.40.2015 z dnia 31.12.2015 roku organ podatkowy umorzył zaległości podatkowe Stowarzyszenia „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” z siedzibą w Debrznie a kwota umorzonej zaległości równa była wymiarowi podatku za 2015 rok od gruntów i budynków wykorzystywanych na cele statutowe ww. Stowarzyszenia. Podatnik uregulował podatek od gruntów i budynków wykorzystywanych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Z uzasadnienia ww. decyzji wynikało, że umorzenia dokonano ze względu na interes publiczny – podatnik działa na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców gminy, a w

szczególności osób bezrobotnych; organizuje kursy i szkolenia; rozwija przedsiębiorczość; promuje gminę; rozwija działalność naukową, oświatową i kulturalną; prowadzi poradnictwo obywatelskie oraz udziela pomocy osobom niepełnosprawnym. Takich argumentów podatnik użył w sporządzonym i złożonym w dniu 30.12.2015 roku wniosku (brak numeru pisma) o umorzenie ww. zaległości. Wymienioną decyzją administracyjną organ podatkowy umorzył też 97,00 zł odsetek.

- Wykazane w sprawozdaniu skutki umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych (579,00 zł) wynikały z dwóch decyzji organu podatkowego wydanych na wnioski tego samego podatnika. Pozytywnie rozpatrzone wnioski w sprawie umorzenia zaległości z III i IV raty podatku za 2015 rok motywowane były ciężką sytuacją finansową podatnika – niskimi dochodami z renty i ponoszeniem dużych kosztów na leczenie i rehabilitację po wypadku.
- 2) Dane o skutkach umorzeń zaległości w podatku od nieruchomości zawarte w przywołanym sprawozdaniu Rb-27S powtórzono w sporządzonym za 2015 rok sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy.

b) Rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności, zwolnienie z obowiązku pobrania oraz ograniczenie poboru

- 1) W sprawozdaniu Rb-27S wykazano skutki na sumę 13.817,00 zł, dotyczące podatku od nieruchomości (13.690,00 zł), podatku rolnego (122,00 zł) oraz podatku leśnego – 5,00 zł. Ustalono, że ww. kwoty skutków wynikały z 3 decyzji administracyjnych organu podatkowego – 2 decyzji w sprawie rozłożenia zobowiązań podatkowych na raty oraz jednej decyzji w sprawie odroczenia zobowiązań podatkowych.

Wykazane w sprawozdaniu Rb-PDP skutki w powyższym zakresie były zgodne ze sprawozdaniem Rb-27S.

- 2) W roku objętym kontrolą dochodów organ podatkowy wydał łącznie 21 pozytywnych decyzji administracyjnych w sprawie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, z tego 11 decyzji dotyczyło odroczenia terminów płatności zobowiązań podatkowych, w pozostałych 10 decyzjach administracyjnych wyrażono zgodę na rozłożenie zobowiązań podatkowych na raty.

Do wydanych decyzji uwag nie wniesiono.

3.2.12. Dochody z opłat adiacenckich

- 1) W 2015 roku obowiązywały dwie uchwały Rady Miejskiej określające stawki opłaty adiacenckiej, podjęte w dniu 22.12.2009 roku na podstawie art. 98 i 146 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami.
- Uchwałą Nr LIV/272/2009 w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 16

z dnia 4 lutego 2010r., poz. 273) określono stawkę procentową opłaty adiacenckiej w wysokości 30% z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w związku z podziałem nieruchomości.

- Uchwałą Nr LIV/273/2009 w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 16 z dnia 4 lutego 2010r., poz. 274) określono stawkę procentową opłaty adiacenckiej w wysokości 50% z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej budową urządzeń infrastruktury technicznej.
- 2) Na podstawie szczegółowej ewidencji dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw” ustalono, że w 2015 roku z tytułu opłaty adiacenckiej uzyskano dochody w wysokości 435,00 zł.

Wpłać na ww. sumę dokonały w dniach 17.02.2015 roku (225,00 zł) i 20.04.2015 roku (210,00 zł) dwie osoby fizyczne, do rozliczenia których prowadzono konta rozrachunkowe o indeksach 4968 i 4377. Wpłacone kwoty równe były kwotom przypisanym. Na koniec 2015 roku ewidencja dochodów z ww. źródła nie wykazywała żadnych zaległości i nadpłat.

- 3) Ustalono, że ww. osoby uregulowały przypadające na 2015 rok raty opłat ustalonych decyzjami administracyjnymi burmistrza miasta i gminy z roku 2012 – nr GN.6-68-3114/7/2012 z dnia 1.03.2012r. i nr GN.6-68-3114/9/2012 z dnia 8.05.2012r. Opłaty ustalono w związku ze wzrostem wartości nieruchomości spowodowanym wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej – wodociągu i kanalizacji. Kontrola przywołanych powyżej decyzji nieprawidłowości nie wykazała. Rozłożone na raty należności gminy zostały zabezpieczone wpisami hipoteki przymusowej w księgach wieczystych.

### 3.2.13. Opłata planistyczna

W roku objętym kontrolą dochodów budżetowych nie planowano i nie realizowano dochodów z opłaty planistycznej – opłaty o jakiej mowa w art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 1999).

### 3.2.14. Opłata eksploatacyjna

W 2015 roku nie planowano i nie realizowano dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 046 – „Wpływy z opłaty eksploatacyjnej”.

### 3.2.15. Opłaty za zajmowanie pasa drogowego

- 1) Obowiązujące w 2015 roku stawki opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych określała uchwała Nr XXXIX/181/2004 Rady Miejskiej z dnia 8 grudnia 2004r. w sprawie określenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dla dróg, których zarządcą jest Miasto i Gmina Debrzno (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 59 z dnia 30 czerwca 2004r., poz. 1098).
  - 2) Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że w 2015 roku burmistrz miasta i gminy wydał 2 decyzje administracyjne zezwalające na zajęcie dróg gminnych – decyzję Nr D.7230.1.1.2015 z dnia 12.05.2015r. oraz decyzję Nr D.7230.1.2.2015 z dnia 20.11.2015r. Na przykładzie obu decyzji sprawdzono przestrzeganie ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 460) oraz uregulowań zawartych w wymienionej powyżej uchwale Rady Miejskiej w sprawie określenia stawek opłat (...). Do wydanych decyzji uwag nie wniesiono.
  - 3) W sporządzonym za 2015 rok sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano 143.826,24 zł dochodów klasyfikowanych w § 069 – „Wpływy z różnych opłat” w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”. Powyższa wielkość wynikała z ewidencji księgowej prowadzonej do konta 130 – „Rachunek bieżący jednostki budżetowej”, przy czym księgowania w tych podziałkach klasyfikacji budżetowej dochodów dokonano w drodze przeksięgowania (księgowania pod datami 30.06.; 30.09. i 1.12.2015r.) z § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”.  
Stwierdzono, że klasyfikowane w § 069 w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” dochody budżetowe z opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych zostały zawyżone o 167,00 zł w związku z zaliczeniem do ww. podziałek klasyfikacji budżetowej dwóch wpłat (67,00 zł i 104,00 zł) nie dotyczących gminnych dróg publicznych. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie przedstawione zostaną w kolejnych punktach tej części protokołu kontroli.
  - 4) Ze szczegółowej ewidencji księgowej prowadzonej do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” dotyczącej dochodów klasyfikowanych w § 069 w rozdziale 60016 i opisanej jako „Opłata za zajęcie pasa drogowego” wynikało, że wpłaty na poczet przypisanych należności jednostki wyniosły 143.763,24 zł. Wielkość ta była o 63,00 zł niższa od dochodów zaewidencjonowanych na koncie 130.
- W toku czynności kontrolnych ustalono, że dokonanej w dniu 27.03.2015 roku wpłaty firmy ELEKTROMECHANIKA „ANMAR” Andrzej Brzeziński w Gałowie za zajęcie pasa drogowego nie zaksięgowano na ww. koncie rozrachunkowym – opłatę wraz z VAT (łącznie 77,49 zł) ujęto na koncie 720 – „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.

Stwierdzono, że kwoty 63,00 zł nie należało w ogóle ujmować w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne”, gdyż wpłata nie dotyczyła drogi gminnej, lecz drogi wewnętrznej.

Ustawa z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 460) ze względu na funkcje w sieci drogowej rozróżnia 4 kategorie dróg publicznych, w tym drogi gminne (art. 2 ustawy). Zgodnie z art. 8 ust. 1 tej ustawy drogami wewnętrznymi są drogi, drogi rowerowe, parkingi oraz place przeznaczone do ruchu pojazdów, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg.

- W trakcie kontroli ustalono, że do dochodów z opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych, klasyfikowanych w § 069 rozdziału 60016 – „Drogi publiczne gminne”, nieprawidłowo zaliczono też kwotę 104,00 zł wpłaconą w dniu 30.11.2015 roku przez spółkę ENEVA ENERGY w Warszawie. Wpłata ta dotyczyła zajęcia drogi wewnętrznej w Boboszewie.

- 5) Ustalono, że pierwsza z ww. firm, tj. firma ANMAR dokonała wpłaty na podstawie umowy nr D.1.2015 z dnia 20.03.2015r. W oparciu o tę umowę gmina udostępniła ww. firmie w dniu 20.03.2015 roku 50,50 m2 nieruchomości w Debrznie, stanowiącej drogę wewnętrzną, na potrzeby ułożenia linii kablowej niskiego napięcia. Za korzystanie z nieruchomości wykonawca robót zobowiązał się wnieść „czynsz dzierżawny” w wysokości 63,00 zł, wyliczony według stawek 1,00 zł i 4,00 zł za 1 m2 powierzchni nieruchomości. Pierwszą stawkę zastosowano do 47 m2 powierzchni, drugą do 3,5 m2 powierzchni. Do czynszu miał być doliczony VAT.

Stwierdzono, że zastosowanie § 069 – „Wpływy z różnych opłat” do dochodu z tytułu czynszu dzierżawnego było nieprawidłowe, gdyż obowiązująca klasyfikacja dochodów dla wpływów z dzierżawy przewiduje § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze”.

- 6) Druga z ww. firm, tj. spółka ENEVA ENERGY dokonała wpłaty na podstawie „Umowy nr D.7230.3.2015 na udostępnienie nieruchomości z zasobu Gminy Debrzno a stanowiących drogi wewnętrzne”, zawartej w dniu 19.11.2015r. W umowie tej, dotyczącej udostępnienia na jeden dzień 26,00 m2 drogi wewnętrznej w Boboszewie, nie użyto określenia „czynsz dzierżawny” lecz określenia „opłata”. Opłatę w wysokości 104,00 zł wyliczono według stawki 4,00 zł/m2. Z umowy, której kopię dołączono do akt roboczych kontroli wynikało, że ww. kwota jest wartością brutto.

**[Kserokopia „Umowy nr D.7230.3.2015 na udostępnienie nieruchomości z zasobu Gminy Debrzno a stanowiących drogi wewnętrzne”, zawartej w dniu 19.11.2015r. ze spółką ENEVA ENERGY w Warszawie - poz. 3 akt kontroli]**





- 7) W toku czynności kontrolnych ustalono, że zastosowane w umowach stawki 1,00 zł i 4,00 zł za m<sup>2</sup> powierzchni wynikały z zarządzenia Nr 113/2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie pobierania należności za nieruchomości udostępniane z zasobu Miasta i Gminy a stanowiących drogi wewnętrzne. Zarządzenie załączono do akt roboczych kontroli.
- Przywołanym zarządzeniem, powołującym się na art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz na art. 25 ust. 1 i 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o gospodarce nieruchomościami, określonoienne stawki „opłat za zajęcie dróg wewnętrznych” na potrzeby prowadzenia robót w pasie drogowym oraz „roczne stawki opłat” za umieszczenie w pasie drogowym lub drogowym obiekcie inżynierskim urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. W § 3 ust. 2 zarządzenia zawarto zapis dopuszczający możliwość wniesienia opłaty rocznej jednorazowo za 10 lat – § 3 ust. 2 zarządzenia. W przywołanym zarządzeniu burmistrza nie użyto pojęć „dzierzawa” i „czynsz dzierzawny”.
  - W ostatnim paragrafie zarządzenia (§ 6) zawarto zapis mówiący, że wchodzi ono w życie z dniem podpisania. Zarządzenia nie publikowano w wojewódzkim dzienniku urzędowym. **[Zarządzenie Nr 113/2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie pobierania należności za nieruchomości udostępniane z zasobu Miasta i Gminy a stanowiących drogi wewnętrzne – poz. 4 akt kontroli]**
- 8) Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że w 2015 roku zawarto jeszcze jedną umowę dotyczącą wydzierżawienia części nieruchomości gminy stanowiącej drogę wewnętrzną na potrzeby budowy urządzeń infrastruktury technicznej. W dniu 29.04.2015r., tj. w okresie pomiędzy opisanymi powyżej umowami z marca i listopada 2015r., zawarto umowę nr D.2.2015 ze spółką ELTEL w Rychnowach, na mocy której gmina udostępniła spółce w tym samym dniu 270,00 m<sup>2</sup> drogi wewnętrznej w Debrznie w celu budowy linii kablowej niskiego napięcia. Za korzystanie z terenu spółka zobowiązała się uregulować czynsz dzierzawny w wysokości 270,00 zł + VAT. Ustalono, że w tym przypadku uregulowana należność została zaewidencjonowana jako dochód budżetowy klasyfikowany w § 075 w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, tj. w podziałkach przeznaczonych do dochodów z dzierzawy nieruchomości.

### 3.2.16. Opłata za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

- 1) W 2015 roku gmina uzyskała 135.343,28 zł dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 048 – „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych” w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”.





- 2) W roku objętym kontrolą burmistrz wydał łącznie 26 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Ilości zezwoleń w podziale na rodzaje napojów alkoholowych i na miejsce spożycia przedstawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	Wydane zezwolenia, w zależności od zawartości alkoholu			
	Ogółem:	w tym:		
		do 4,5 % oraz piwa	od 4,5 - 18 %, za wyjątkiem piwa	powyżej 18 %
- do spożycia w miejscu sprzedaży	6	5	0	1
- do spożycia poza miejscem sprzedaży	9	3	3	3
- zezwolenia jednorazowe	11	11	0	0
<b>Razem:</b>	<b>26</b>	<b>19</b>	<b>3</b>	<b>4</b>

- 3) Ustalono, że do wniosków podmiotów ubiegających się o wydanie zezwoleń dołączone były dokumenty, o których mowa w art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 487), tzn. dokumenty świadczące o tytule prawnym do nieruchomości, na której prowadzona jest sprzedaż, jak też decyzje powiatowego inspektora sanitarnego o zatwierdzeniu zakładu, wydane na podstawie ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 594). Powyższych ustaleń dokonano na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach spraw 10 zezwoleń przyjętych jako próba do kontroli. Skontrolowane zezwolenia oznaczone były następującymi numerami: 4/G/2015; 1/F/2015; 3/F/2015; 1/A/2015; 3/A/2015; 1/B/2015; 2/B/2015; 1/E/2015; 6/E/2015 oraz 11/E/2015.
- 4) Urząd miasta i gminy kontrolował realizację obowiązku składania przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim oraz wnoszenia opłat za uzyskane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W przypadkach niewniesienia opłat wydawano decyzje administracyjne o wygaszeniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W kontrolowanym roku wydano 4 takie decyzje.

### 3.2.17. Windykacja należności podatkowych i opłat

Ustalenia kontroli w zakresie windykacji należności podatkowych i z tytułu opłat, oparte na próbach obejmujących największych dłużników, przedstawiono przy omawianiu poszczególnych podatków i opłat.

### **3.3. Dochody z majątku**

Szczegółową kontrolę realizowanych przez gminę dochodów z majątku przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2015.

### 3.3.1. Dochody ze sprzedaży majątku

1) Z rocznego sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonego za okres od początku roku do dnia 31.12.2015 roku wynikało, że w 2015 roku kontrolowana gmina zrealizowała 637.533,89 zł dochodów ze sprzedaży majątku.

Powyższa wielkość obejmowała 637.456,89 zł dochodów klasyfikowanych w § 077 – „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości” oraz 77,00 zł dochodów klasyfikowanych w § 087 – „Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych”. Wszystkie te dochody wykonano w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.

2) Klasyfikowany w § 087 dochód ze sprzedaży składników majątkowych uzyskano po sprzedaży złomu.

3) Klasyfikowane w § 077 wpływy w wysokości 637.456,89 zł uzyskano ze sprzedaży nieruchomości gminy.

Na podstawie przedłożonego przez panią Danutę Klimek – inspektor ds. gospodarki gruntami i nieruchomościami „Wykazu sprzedaży nieruchomości na dzień 30 grudnia 2015 roku” ustalono, że w 2015 roku gmina sfinalizowała 30 operacji sprzedaży nieruchomości. Operacje te związane były ze sprzedażą:

- |   |                |
|---|----------------|
| - lokali mieszkalnych   | - 16 operacji; |
| - działek gruntu na cele garażowe   | - 5 operacji;  |
| - niezabudowanych działek gruntu na cele rolnicze                             | - 5 operacji;  |
| - nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej | - 3 operacje;  |
| - nieruchomości niezabudowanej pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne     | - 1 operacja;  |
| Razem: - 30 operacji.   |                |

- Szczegółową kontrolę sprzedaży nieruchomości przeprowadzono w oparciu o próbę 15 operacji sprzedaży (50 % wszystkich operacji sprzedaży). Dane charakteryzujące próbę kontrolną przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba operacji objętych kontrolą	Charakterystyka próby kontrolnej – numery działek, lokali, budynków, położenie	
			Sprzedaż w drodze bezprzetargowej	Sprzedaż w trybie przetargowym
1	2	3	4	5
1.	Sprzedaż lokali mieszkalnych	6	1) lokal nr 3 w budynku nr 25 w Prusinowie; 2) lokal nr 1 w budynku nr 39 w m. Cierznie; 3) lokal nr 2 w budynku nr 39 w m. Cierznie; 4) lokal nr 3 w budynku nr 4 w Buchowie;	-

2

Klimek Nie

			5) lokal nr 3 w budynku nr 10 w Buchowie; 6) lokal nr 5 w budynku nr 5 przy ul. Okrzei w Debrznie;	
2.	Sprzedaz niezabudowanych działek gruntu na cele rolnicze	3	-	1) działka nr 446/1 o pow. 1,9239 ha w Mysligoszczy; 2) działka nr 446/3 o pow. 0,5154 ha w Mysligoszczy; 3) działka nr 120/2 o pow. 0,2333 ha w Uniechowie;
3.	Sprzedaz działek gruntu na cele garażowe	3	-	1) działka nr 1047/26 o pow. 23 m2 w Debrznie; 2) działka nr 1039 o pow. 24 m2 w Debrznie 3) działka nr 1040 o pow. 24m2 w Debrznie;
4.	Sprzedaz nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej	2	1) nieruchomości zabudowane w Debrznie (dz. nr 337/21 i 342/7) o łącznej pow. 1,3871 ha; 2) niezabudowana działka nr 225/3 - ul. Dobra w Debrznie, o pow. 0,0272 ha;	-
5.	Sprzedaz nieruchomości niezabudowanych na cele budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego	1	-	działka nr 491/9 o pow. 1.046 m2 w Debrznie
<b>Razem:</b>		<b>15</b>	<b>8</b>	<b>7</b>

Ustalenia w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz obowiązujących w gminie uregulowań wewnętrznych przedstawiono w dalszych punktach kontroli.

- 4) W 2015 roku w kontrolowanej gminie tematykę związaną z zbywaniem nieruchomości gminy regulowała uchwała Nr XLIV/309/98 Rady Miejskiej z dnia 1 czerwca 1998r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata. Uchwała upoważniała burmistrza do zbywania nieruchomości w trybie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami a jednocześnie określała wykaz nieruchomości gminy niepodlegających zbyciu w żadnej formie.
- W 2004 roku ogłoszono tekst jednolity tej uchwały, uwzględniający wszystkie zmiany z okresu od czerwca 1998 roku do stycznia 2004r. Tekst jednolity zawarto w załączniku do zarządzenia Nr 142/2004 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 21 stycznia 2004r. w sprawie obwieszczenia jednolitego tekstu uchwały Nr XLIV/309 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 1 czerwca 1998r. w sprawie określenia zasad (...).
  - Ustalono, że od ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały do końca okresu objętego kontrolą była ona zmieniana 4-krotnie. Zmian dokonano uchwałami Rady Miejskiej: Nr XXV/155/2004 z dnia 4 sierpnia 2004r.; Nr XLIV/207/2009 z dnia 29 kwietnia 2009r.; Nr XLVII/231/2009 z dnia 29 czerwca 2009r. oraz Nr LXIV/321/2010 z dnia 28 czerwca 2010r.
- Pierwszą uchwałą zmieniającą (z 2004 roku) wprowadzono zmianę określającą wysokość bonifikaty (99% ceny sprzedaży) przy sprzedaży na rzecz najemców lokali mieszkalnych

2

Keller Nici

w budynkach wybudowanych przed 1945 rokiem oraz sprzedaży wybudowanych przed tym rokiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych, składających się z jednego lokalu mieszkalnego. Przed zmianą uchwała umożliwiała udzielanie 100% bonifikaty. Uchwałami z 2009 roku organ stanowiący gminy wprowadzał zmiany w wykazach nieruchomości niepodlegających zbyciu w żadnej formie, z kolei uchwałą z 2010 roku poprawiono brzmienie jednej z uchwał z poprzedniego roku.

- Obowiązująca w kontrolowanym okresie uchwała Rady Miejskiej z dnia 1 czerwca 1998 roku umożliwiała też udzielanie bonifikat w wysokościach 95%, 80% oraz 40% ceny sprzedaży.

Pierwsze dwie stawki miały zastosowanie do sprzedaży lokali mieszkalnych i jednolokalowych budynków mieszkalnych wybudowanych odpowiednio w latach 1945 – 1970 oraz po 1970 roku, przy zadeklarowaniu przez nabywcę zapłaty ceny przed zawarciem notarialnej umowy sprzedaży. Bonifikata w wysokości 40% ceny sprzedaży mogła być stosowana przy ratalnej (raty roczne płatne przez 3 lata) spłacie ceny sprzedaży.

- Analizowana uchwała określała w § 7 warunki bezprzetargowej sprzedaży lokali mieszkalnych. W punkcie 3 tego paragrafu, po zapisie mówiącym o zleceniu przez burmistrza wyceny lokalu mieszkalnego i przedstawieniu oferty sprzedaży najemcy zawarto zapis o treści – cyt.: „b) najemca w terminie nie krótszym niż 21 dni od dnia otrzymania oferty składa oświadczenie, że wyraża zgodę na kupno lokalu za cenę zaoferowaną, wpłacając jednocześnie zadatek w wysokości 10% wartości lokalu i gruntu oraz koszty wyceny, które nie podlegają zwrotowi w razie rezygnacji z kupna”.

Zapisy nakładające na nabywców lokali mieszkalnych obowiązek ponoszenia „kosztów przygotowawcze do zbycia” powtórzono też w punkcie 6 ww. paragrafu uchwały, określającym wysokości i zasady udzielania bonifikat w cenie sprzedaży.

- 5) Ustalono, że w dniu 29.01.2016 roku, tzn. już po okresie objętym niniejszą kontrolą Rada Miejska przyjęła uchwałę Nr 04.XXV.2016 w sprawie określenia ramowych zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata. Uchwałę tę, uchylającą dotychczasowe uregulowania w zakresie gospodarowania nieruchomościami gminy, ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 3.03.2016 roku, pod poz. 899.

### 3.3.1.1. Sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej

- 1) W trakcie kontroli ustalono, że spośród 30 operacji sprzedaży nieruchomości 19 sprzedaży nastąpiło w drodze bezprzetargowej. W tej formie zbyto 16 lokali mieszkalnych oraz 3 nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej.

Kollar Nic

- 2) Przyjęta do kontroli próba 15 operacji sprzedaży obejmowała 8 operacji sprzedaży w drodze bezprzetargowej, w tym 6 lokali mieszkalnych oraz 2 nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej.

Dane charakteryzujące próbę kontrolną przedstawiono w kolumnie 4 („Sprzedaż w drodze bezprzetargowej”) tabeli zawartej w poprzednim punkcie protokołu. Ustalenia przedstawiono z podziałem na sprzedaż lokali mieszkalnych i sprzedaż nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej.

*a/ Bezprzetargowa sprzedaż lokali mieszkalnych*

- 1) Ustalono, że w wszystkich kontrolowanych przypadkach procedurę sprzedaży lokali mieszkalnych wszczynano na pisemne wnioski najemców tych lokali. Po wpływie wniosków o zakup lokali zlecano wykonanie wyceny nieruchomości.
- 2) Po otrzymaniu operatów szacunkowych nieruchomości burmistrz wydawał zarządzenia w sprawie przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży. We wszystkich zarządzeniach zawierano postanowienia mówiące, że sprzedaż następuje z zachowaniem pierwszeństwa nabycia przez najemcę.

- Załącznikami do zarządzeń burmistrza w sprawie przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży były wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży zawierające informacje wymagane przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami, za wyjątkiem informacji o jakiej mowa w art. 35 ust. 2 pkt 12 tej ustawy, tj. o terminie do złożenia wniosków o nabycie przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy.

Zgodnie z przywołanymi przepisami z pierwszeństwa nabycia nieruchomości skorzystać mogły osoby, którym przysługiwało roszczenie o nabycie nieruchomości z mocy ustawy o gospodarce nieruchomościami lub odrębnych przepisów, jak też osoby będące poprzednimi właścicielami zbywanych nieruchomości, pozbawionymi prawa własności tej nieruchomości przed dniem 5 grudnia 1990r. W obu przypadkach pierwszeństwo uwarunkowane jest złożeniem wniosku o nabycie nieruchomości przed upływem terminu określonego w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, nie krótszym niż 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

- Należy dodać, że przy zbiegu uprawnień do nabycia nieruchomości osoby, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, korzystają z pierwszeństwa nabycia lokalu mieszkalnego przed najemcą tego lokalu. Powyższe wynika z art. 34 ust. 2 ww. ustawy.

- 3) Po wydaniu zarządzeń w sprawie przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży burmistrz przedstawiał na piśmie najemcom lokali mieszkalnych oferty sprzedaży tych lokali, zawierające: informację o cenie nieruchomości (w tym o cenie lokalu mieszkalnego wraz z pomieszczeniami przynależnymi i cenie gruntu); zasady sprzedaży (przedstawiono

kolejność czynności w przypadkach zadeklarowania zapłaty ceny sprzedaży jednorazowo i w ratach oraz możliwe bonifikaty w zapłacie ceny), a także prośbę o złożenie – cyt.: „stosownego oświadczenia w terminie 21 dni od dnia otrzymania oferty”.

- Przedstawione w ofertach ceny sprzedaży nie naruszały przepisów art. 67 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w myśl których przy sprzedaży nieruchomości w drodze bezprzetargowej cenę nieruchomości ustala się w wysokości nie niższej niż jej wartość. Ustalono, że podane w wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i zaoferowane najemcom ceny sprzedaży (ceny wyjściowe, bez bonifikat) były wyższe od określonych przez rzeczoznawcę majątkowego wartości nieruchomości o kilkadziesiąt procent – od 23% do 73%.
  - Wynikająca z operatów szacunkowych wartość 6 nieruchomości stanowiących próbę kontrolną wynosiła 548.300,00 zł. Uzyskane ze sprzedaży tych nieruchomości wpływy wyniosły 14.000,00 zł.
- 4) W trakcie kontroli ustalono, że wszyscy nabywcy objętych kontrolą 6 lokali mieszkalnych uregulowali ceny sprzedaży przed zawarciem notarialnych umów sprzedaży.

*b) Sprzedaż nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych*

- 1) Sprzedaży 3 nieruchomości przyjętych jako próba do kontroli dokonano na podstawie zarządzeń burmistrza miasta i gminy – Nr 210.1014.2014 z dnia 24 października 2014r. i Nr 39.54.2015 z dnia 12 lutego 2015r. dotyczących sprzedaży nieruchomości stanowiących mienie komunalne w formie bezprzetargowej.

Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów ustalono, że działka przy ul. Dobrej w Debrznie stanowiła drogę dojazdową do nieruchomości przyszłego nabywcy, z kolei 2 pozostałe działki zabudowane budynkiem magazynu, wymiennikowni ciepła i podziemnym zbiornikiem na wodę przylegały do nieruchomości zakładu prowadzącego działalność z zakresu ciepłownictwa. Zapisy w dokumentach wskazywały, że nieruchomości te mogły być sprzedane wyłącznie na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych.

- 2) W wyniku kontroli dokumentów związanych ze sprzedażą ww. nieruchomości nie stwierdzono naruszeń obowiązujących przepisów.

**3.3.1.2. Sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym**

- 1) W trakcie kontroli ustalono, że spośród 30 operacji sprzedaży nieruchomości 11 sprzedaży nastąpiło w drodze przetargowej. W tej formie zbyto 5 działek niezabudowanych na cele rolnicze, 5 działek niezabudowanych na cele garażowe oraz jedną działkę niezabudowaną na cele budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego.

*Kollar*

*Nici*

- 2) Przyjęta do kontroli próba 15 operacji sprzedaży obejmowała 7 operacji sprzedaży w drodze bezprzetargowej, w tym 3 działek niezabudowanych na cele rolnicze, 3 działek niezabudowanych na cele garażowe oraz jedną działkę niezabudowaną na cele budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne.

Dane charakteryzujące próbę kontrolną przedstawiono w kolumnie 5 („Sprzedaż w trybie przetargowym”) tabeli zawartej w punkcie „3.3.1. Dochody ze sprzedaży nieruchomości”.

- 3) Kontrola sprzedaży 3 działek niezabudowanych w Debrznie na cele garażowe i 3 działek niezabudowanych w Myśligoszczy i Uniechowie na cele rolnicze nie wykazała nieprawidłowości.

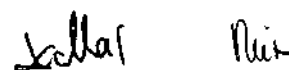
Nabywców tych działek wyłoniono w ustnych przetargach nieograniczonych. Wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz ogłoszenia o przetargach zawierały informacje wymagane obowiązującymi przepisami. Uwag nie wniesiono do publikacji tych informacji. W prawidłowy sposób udokumentowano przeprowadzone postępowania przetargowe, nabywcy uregulowali ceny sprzedaży przed zawarciem notarialnych umów sprzedaży.

- 4) Kontrolując przetargową sprzedaż niezabudowanej działki nr 491/9 w Debrznie na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej stwierdzono brak dokumentu potwierdzającego fakt podania w prasie lokalnej informacji o wywieszeniu w siedzibie urzędu miasta i gminy wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 202.217.2015 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 8 września 2015r. w sprawie sprzedaży nieruchomości niezabudowanej (...). Wymóg publikacji takiej informacji w prasie lokalnej wynikał z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

- Z ustnego wyjaśnienia pani Danuty Klimek – inspektor ds. gospodarki gruntami i nieruchomościami wynikało, że nieopublikowanie w prasie lokalnej informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży nastąpiło przez przeoczenie.
- Przedłożona do kontroli dokumentacja wskazywała, że w 2013 roku dane dotyczące sprzedaży ww. nieruchomości zawarte były w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży załączonym do zarządzenia Nr 123.651.2013 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 28 maja 2013r. w sprawie sprzedaży nieruchomości (...). Informację o wywieszeniu tego wykazu w siedzibie urzędu opublikowano w prasie lokalnej w dniu 3.06.2013r.

Kilkanaście przetargów na sprzedaż tej nieruchomości zakończyło się wynikiem negatywnym w uwagi na brak chętnych do zakupu.

Ustalono, że wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży załączony do przywołanego już zarządzenia burmistrza z dnia 8.09.2015 roku różnił się od wykazu z 2013 roku wyjściową ceną sprzedaży.



### 3.3.2. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych

- 1) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 150) nakłada na organ stanowiący gminy obowiązek uchwalania wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, obejmujących co najmniej pięć kolejnych lat. Powyższe wynika z art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 przywołanej ustawy.
  - Ustalono, że w 2015 roku tematykę gospodarowania mieszkaniowym zasobem kontrolowanej gminy regulowała uchwała Nr 45.XL.2014 Rady Miejskiej z dnia 29 września 2014r. w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Debrzno, zmieniona uchwałą Nr 64.LXI.2014 Rady Miejskiej z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie zmiany uchwały Nr 45.XL.2014 Rady Miejskiej (...). Uchwałą zmieniającą wykreślono z wcześniej przyjętego *Wieloletniego Programu* uregulowania określające zasady wynajmowania lokali oraz zmieniono tytuł uchwały.
  - Ustalono, że uchwałę w sprawie *Wieloletniego Programu* (z września 2014r.) ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 2 marca 2015r., pod poz. 599. Uchwałę zmieniającą ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z dnia 9 grudnia 2014r., pod poz. 4362. Z powyższego wynika, że publikacja uchwały zmieniającej nastąpiła jeszcze przed ogłoszeniem i wejściem w życie uchwały zmienianej.
- 2) W kontrolowanym okresie wpływy z czynszu najmu lokali mieszkalnych stanowiących mienie komunalne nie stanowiły dochodów budżetu gminy – były one źródłem przychodów jednego z dwóch samorządowych zakładów budżetowych, tj. Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie.
- 3) W przywołanym na wstępie *Wieloletnim Programie* zapisano, że – cyt.: „Gminnym zasobem mieszkaniowym gospodaruje Burmistrz Miasta i Gminy Debrzno, a w jego imieniu Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej na podstawie statutu i udzielonego pełnomocnictwa. Gospodarowanie polega w szczególności na: 1/ewidencjonowaniu nieruchomości; 2/zabezpieczeniu nieruchomości przed uszkodzeniem lub zniszczeniem; 3/wykonaniu czynności związanych z naliczaniem należności i windykacją tych należności; 4/współpracy z innymi organami, które na mocy odrębnych przepisów gospodarują nieruchomościami; 5/podejmowaniu czynności w postępowaniach sądowych o roszczenia w stosunku najmu i dzierżawy lub innych praw rzeczowych na nieruchomości; 6/konserwacji i bieżących remontach budynku”.
- 4) Analizując *Statut Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie*, przyjęty uchwałą Nr XIX/125/2000 Rady Miejskiej z dnia 28 lutego 2000r. w sprawie uchwalenia jednolitego tekstu statutu Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie ustalono, że do gospodarki mieszkaniowej odnosiły się jedynie zapisy § 2 ust. 4 mówiące, że zadaniem zakładu jest eksploatacja, konserwacja i bieżące remonty budynków





mieszkalnych. Przywołany statut, ani też uchwała Nr 50/VIII/1991 Rady Miasta i Gminy Debrzno z dnia 12 kwietnia 1991r. w sprawie utworzenia zakładu budżetowego tj. Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie, nie zawierały uregulowań mówiących, że wpływy z najmu lokali mieszkalnych stanowiąc będą źródło przychodów tego samorządowego zakładu budżetowego.

- 5) Na podstawie „Sprawozdania opisowego z wykonania przychodów i wydatków ZGKiM w Debrznie”, sporządzonego przez panią Danutę Stasiak – głównego księgowego ww. Zakładu i złożonego urzędzie miasta i gminy w styczniu 2016 roku ustalono, że w 2015 roku z czynszu mieszkaniowego Zakład uzyskał wpływy w wysokości 244.130,94 zł. Na dzień 31.12.2015 roku zaległości w „opłatach za najem lokali mieszkalnych” wynosiły 297.910,18 zł.

### 3.3.3. Dochody z dzierżawy i wynajmu lokali użytkowych

- 1) Ze sporządzonego za 2015 rok sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że w roku objętym sprawozdaniem zrealizowano 124.442,83 zł dochodów klasyfikowanych w § 075 – „Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze”.
- 2) Analizując sprawozdania jednostkowe gminnych jednostek budżetowych ustalono, że część tych dochodów, tj. 23.194,83 zł w rozdziale 80101 – „Szkoły podstawowe”, wykonano w Zespole Szkół w Debrznie (20.047,63 zł) oraz w szkołach podstawowych w Starym Gronowie (2.971,80 zł) i Myśligoszczy (175,40 zł).  
Kontrolowany urząd miasta i gminy wykonał dochody na sumę 101.248,00 zł w rozdziałach: 01095 – „Pozostała działalność” (16.802,89 zł); 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” (67.390,73 zł) oraz 75023 – „Urzędy gmin...” (17.054,38 zł). Dochody te poddano kontroli.

#### *a) Rozdział 01095 – „Pozostała działalność”*

- 1) Wykonane w tym rozdziale klasyfikowane w § 075 dochody w wysokości 16.802,89 zł pochodziły w większości z przelewów Starostwa Powiatowego w Człuchowie. Jednostka ta przekazała na rachunek gminy środki finansowe na sumę 16.793,89 zł, pochodzące z dzierżawy obwodów łowieckich i rozliczone w oparciu o art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1995r. – Prawo łowieckie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 2168).
- 2) Pozostałe 9,00 zł pochodziło z przelewu Nadleśnictwa Lutówko z dnia 6.07.2015 roku. Na podstawie wystawionej przez to nadleśnictwo w dniu 30.06.2015 roku noty księgowej uznaniowej nr 23 ustalono, że ww. kwota stanowiła ekwiwalent za obwody łowieckie wyłączone z wydzierżawiania – art. 31 ust. 3 ww. ustawy.

b) *Rozdział 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”*

- 1) W rozdziale tym zrealizowano 67.390,73 zł dochodów klasyfikowanych w § 075. Dochody te pochodziły z najmu i dzierżawy składników majątkowych gminy za wyjątkiem:
- obwodów łowieckich – dochody te ujmowano w opisanym już rozdziale 01095 – „Pozostała działalność”;
  - pomieszczeń w budynku administracyjnym urzędu miasta i gminy – dochody z tego źródła ujmowano w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin (...)”. Ustalenia kontroli dotyczące tego rozdziału przedstawiono w dalszej części niniejszego protokołu.
- 2) Prowadzona do rozliczeń dochodów klasyfikowanych w § 075 w rozdziale 70005 szczegółowa ewidencja rozrachunkowa obejmowała 228 kont analitycznych, w tym 220 kont wykorzystywanych do rozliczenia czynszów regulowanych przez osoby fizyczne oraz 8 kont dotyczących osób prawnych.
- 3) Na dzień 31.12.2015 roku kontrolowana jednostka posiadała 1.785,29 zł zobowiązań z tytułu nadpłat w czynszu dzierżawnym ewidencjonowanym w § 075 rozdziału 70005. Nadpłaty występowały na 9 analitycznych kontach rozrachunkowych. Dwie największe nadpłaty, na sumę 1.710,17 zł, stanowiącą 96% wszystkich nadpłat, powstały w bieżącym roku obrotowym.
- 4) Na koniec 2015 roku należności z tytułu dochodów klasyfikowanych w § 075 w rozdziale 70005 wynosiły 23.579,46 zł. Były to należności od 14 dzierżawców. Największe należności, w wysokościach przekraczających kwotę 500,00 zł, dotyczyły 3 dzierżawców, do rozliczenia których prowadzono w analityczne konta rozrachunkowe o indeksach wymienionych w tabeli poniżej. Należności od tych dzierżawców wynosiły łącznie 22.079,31 zł i stanowiły 94% wszystkich należności z tytułu dochodów klasyfikowanych w § 075 rozdziału 70005. W tabeli zawarto też informacje o podjętych przez kontrolowaną jednostkę działaniach zmierzających do wyegzekwowania należności gminy.

Indeks konta rozrachunkowego	Należność gminy na dzień 31.12.2015r. (w zł)	Należność z roku/lat	Działania kontrolowanej jednostki podjęte w celu wyegzekwowania należności gminy
1	2	3	4
7168	20.601,33	2015	Przypisu należności dokonano w grudniu 2015r., z terminem płatności do dnia 9.01.2016r. Należność została uregulowana w dniach 7 i 8.01.2016r.
51	800,00	2015	W październiku 2015 roku dłużnikowi wysłano upomnienie. Innych działań nie podejmowano - brak udokumentowania.
5155	677,98	2014-2015	W październiku 2015 roku dłużnikowi wysłano upomnienie. Innych działań nie podejmowano - brak udokumentowania.

J

Keller

Nei

- 5) Na podstawie przedłożonego przez panią Danutę Klimek – inspektor ds. gospodarki gruntami i nieruchomościami wykazu umów dzierżawy ustalono, że w 2015 roku zawarto 45 takich umów. Umowy dotyczyły dzierżawy gruntów na cele: warzywniczo-sadownicze; garażowe; handlowe oraz na działalność artystyczną (ustawienie namiotów cyrkowych).

Szczegółową kontrolę przeprowadzono na przykładzie wybranych losowo 9 umów dzierżawy. Próba kontrolna stanowiła 20% wszystkich umów zawartych w 2015 roku i obejmowała dzierżawy nieruchomości wymienionych w tabeli poniżej:

Lp.	Oznaczenie i położenie nieruchomości, powierzchnia, numer umowy (przy braku numeru – oznaczenie dzierżawy), data zawarcia umowy	Czas obowiązywania umowy	Przeznaczenie wydierżawionej nieruchomości
1	2	3	4
1.	dz. nr 125 w Starym Gronowie o pow. 1.300 m <sup>2</sup> (Owczarek) – 18.06.2015r.	3 lata	sadowniczo-warzywnicze
2.	1.390 m <sup>2</sup> z dz. nr 847 w Debrznie (Smółka) – 23.10.2015r.	3 lata	sadowniczo-warzywnicze
3.	260 m <sup>2</sup> z dz. 700/7 w Debrznie (Ciupa) – 16.04.2015r.	3 lata	sadowniczo-warzywnicze
4.	32m <sup>2</sup> z dz. nr 522 w Debrznie (Dymecki) – 24.09.2015r.	3 lata	garażowe
5.	32m <sup>2</sup> z dz. nr 522 w Debrznie (Konhak) – 29.05.2015r.	3 lata	garażowe
6.	32m <sup>2</sup> z dz. nr 522 w Debrznie (Czerwińska) – 9.11.2015r.	3 lata	garażowe
7.	30 m <sup>2</sup> z działki nr 685/8 w Debrznie (Betański) – 30.04.2015r.	5 miesięcy	handlowe
8.	dz. nr 498/25 o pow. 32,71 ha w Cierzniach (spółka GM-ROL) - 1.08.2015r.	2 lata	rolnicze
9.	cz.dz. nr 811/5 w Debrznie – umowa nr 9/2015 z 23.06.2015r.	1 doba	ustawienie namiotu cyrkowego

- 6) Ustalono, że w jednym przypadku (dotyczy działki nr 498/25 w Cierzniach – poz. 8 tabeli) wydierżawienie nieruchomości gminy nastąpiło w trybie przetargowym.

Wydierżawienia pozostałych nieruchomości dokonano w drodze bezprzetargowej. Określony w umowach czynsz dzierżawny wyliczono w oparciu o stawki określone zarządzeniem Nr 232/2010 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 29 listopada 2010r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę gruntów komunalnych.

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

c) *Rozdział 75023 – „Urzędy gmin...”*

- 1) Dochody na sumę 17.054,38 zł pochodziły z wpłat czynszu najmu dokonywanych przez 3 podmioty wynajmujące pomieszczenia w budynku administracyjnym urzędu miasta i gminy.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie (samorządowy zakład budżetowy) regulował czynsz najmu pomieszczeń biurowych, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą z zakresu usług finansowych regulowała czynsz najmu za pomieszczenia wykorzystywane na agencję bankową, inna osoba opłacała czynsz za pomieszczenia wynajem pomieszczeń piwnicznych urzędu miasta i gminy na prowadzenie sklepu z odzieżą używaną.

- 2) Na ostatni dzień 2015 roku najemcy ww. pomieszczeń nie posiadali zaległości w opłacaniu czynszu najmu.

### 3.3.4. Dochody z tytułu opłat za zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości

- 1) W 2014 roku zrealizowano 29.033,92 zł dochodów klasyfikowanych w § 047 – „Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości”. Dochody te wykonano w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”. W całości były to wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości – nie realizowano dochodów z opłat za trwały zarząd nieruchomości.
- 2) Szczegółowa ewidencja rozrachunkowa do konta 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych” dla dochodów klasyfikowanych w ww. paragrafie obejmowała 366 kont analitycznych, w tym 362 konta służące do rozliczania wpłat osób fizycznych oraz 4 konta prowadzone dla osób prawnych.  
Bieżący przypis należności zaksięgowano na 310 kontach. Konta bez bieżącego przypisu wykazywały na początek roku: nadpłaty w opłacie użytkowanie wieczyste (28 kont) na sumę 135,72 zł; zaległości w opłatach (2 konta) na sumę 58,85 zł oraz wyłącznie niezapłacone odsetki za zwłokę (26 kont) na sumę 12,01 zł.
- 3) Na dzień 31.12.2015 roku na 34 kontach występowały nadpłaty. Suma nadpłat końcowych wynosiła 148,49 zł, a największa nadpłata wynosiła 25,49 zł.
- 4) Na ostatni dzień 2015 roku zaległości w dochodach z ww. źródła wynosiły 15.430,29 zł. Na powyższą wielkość składały się zaległości 19 użytkowników wieczystych. Największe zaległości, w wysokościach przekraczających kwotę 1.000,00 zł, występowały na kontach prowadzonych dla trzech użytkowników wieczystych wymienionych w tabeli poniżej. Zaległości tych osób, na sumę 14.621,36 zł, stanowiły 95% wszystkich zaległości w dochodach z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości. W tabeli zawarto też informacje o okresach powstania zaległości oraz o czynnościach podjętych przez kontrolowaną jednostkę celem wyegzekwowania należności gminy.

Indeks konta	Zaległość na dzień 31.12.2015r. (w zł)	Okres powstania zaległości rok/lata	Działania kontrolowanej jednostki podjęte w celu wyegzekwowania należności gminy
1	2	3	4
689	8.432,08	2013-2015	W dniu 11.03.2016 roku referendarz sądowy sądu rejonowego wystawił nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na skutek pozwu wniesionego przez gminę w dniu 25.02.2016r.
5506	4.888,00	2013-2015	W dniu 19.01.2016 roku wysłano dłużnikowi wezwanie do zapłaty. Kolejne wezwanie, obejmujące również zaległości z 2016 roku (łącznie 5.306,53 zł) wysłano w dniu 25.04.2016r.
2966	1.301,28	2015	Zapłata zaległości nastąpiła w dniu 15.01.2016r.

- 5) Z ustnych informacji uzyskanych od pani Danuty Klimek – inspektor gospodarki gruntami i nieruchomościami wynikało, że w 2015 roku nie wystąpiły operacje oddawania nieruchomości gminy w użytkowanie wieczyste.

### 3.3.5. Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

- 1) W 2015 roku kontrolowana gmina uzyskała 24.003,70 zł dochodów klasyfikowanych w § 076 – „Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności”. Dochody te zrealizowano w rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”.  
Część tych dochodów, tj. 16.682,00 zł, uzyskano poprzez spłatę rat opłaty przypadających na 2015 rok a wynikających z decyzji administracyjnych burmistrza wydanych przed 2015 rokiem. Pozostałe 7.321,70 zł wpłacili adresaci decyzji administracyjnych wydanych w 2015 roku.
- 2) W oparciu o przedłożone przez panią Danutę Klimek – inspektor ds. gospodarki gruntami i nieruchomościami zestawienie „Przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności” ustalono, że w 2015 roku wystąpiły 4 operacje przekształcenia, w tym 2 operacje dotyczące nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi (działka nr 41/3 w Prusinowie i działka nr 3/3 w m. Słupia) oraz 2 operacje dotyczące nieruchomości zabudowanych garażami – działka nr 401/12 i działka nr 685/2 w Debrznie.
- 3) Szczegółową kontrolę przestrzegania ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (tekst jednolity: Dz. U. z 2012r., poz. 83 ze zm.) przeprowadzono na przykładzie wszystkich 4 decyzji administracyjnych burmistrza z 2015 roku, tj. 3 decyzji wydanych w dniu 9.03.2015 roku (GN.6826.1.03.2015; GN.6826.2.03.2015 i GN.6826.3.03.2015) oraz decyzji nr GN.6826.4.06.2015 z dnia 2.06.2015r.  
Kontrolowanymi decyzjami burmistrz określił opłaty za przekształcenie na sumę 8.078,00 zł.
- 4) Ustalono, że postępowania zakończone wymienionymi decyzjami prowadzono na wnioski osób fizycznych. Wartości prawa użytkowania wieczystego i prawa własności nieruchomości wyliczył uprawniony rzeczoznawca majątkowy w operatach szacunkowych. Na dzień przekształcenia prawa wszystkie wyceny były aktualne.
- 5) W trakcie prowadzonych postępowań kontrolowana jednostka informowała strony o możliwości rozłożenia na raty opłaty za przekształcenie. Z możliwości tej skorzystało dwóch wnioskodawców, dwaj pozostali zobowiązali się uregulować wyliczone opłaty jednorazowo.  
Decyzja administracyjna nr GN.6826.1.03.2015 burmistrza określała opłatę w wysokości 1.513,00 zł, płatną w dwóch ratach – termin zapłaty drugiej raty w kwocie 756,50 zł upływał z dniem 31.03.2016r.  
W decyzji administracyjnej nr GN.6826.2.03.2015 burmistrza opłatę w wysokości 1.186,00 zł rozłożono, zgodnie z wolą wnioskodawcy, na 6 rat rocznych – po zapłacie pierwszej raty w kwocie 197,70 zł w terminie do pierwszego dnia po dacie, kolejne raty

po 197,66 zł (łącznie 988,30 zł) miały być regulowane do końca marca w latach 2016-2020.

Kontrola wykazała, że adresat drugiej z wymienionych powyżej decyzji po zapłacie I raty opłaty (23.03.2015r.) w dniu 15.04.2015 roku spłacił też pozostałe raty. Wpłacona kwota 988,50 zł była o 0,20 zł wyższa od należności gminy.

- Sentencje obu wymienionych powyżej decyzji administracyjnych określających płatność opłaty w ratach zawierały postanowienia mówiące o ustanowieniu hipotek przymusowych na nieruchomościach objętych przekształceniem w celu zabezpieczenia wierzytelności gminy z tytułu rozłożonych na raty niewiszczonych części opłaty – odpowiednio 756,50 zł i 988,30 zł.

Stwierdzono, że ww. wierzytelności gminy w kwocie 756,50 zł nie zabezpieczono hipoteką, stosownie do postanowień decyzji administracyjnej nr GN.6826.1.03.2015 burmistrza oraz art. 4 ust. 6 ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości – po upływie 11 miesięcy od wydania tej decyzji (powyższą tematykę kontrolowano w ostatnim tygodniu lutego 2016 roku) w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości objętej tą decyzją, tj. dla działki nr 41/3 w Prusinowie, nie było wpisu hipoteki.

Kserokopię ww. decyzji administracyjnej załączono do akt roboczych kontroli.

**[Kserokopia decyzji administracyjnej nr GN.6.68.682.6826.1.03.2015 burmistrza z dnia 9.03.2015r. – poz. 5 akt kontroli]**

Ustalono, że kontrolowana jednostka nie podjęła też czynności mających na celu zabezpieczenie hipoteką przymusową wierzytelności w wysokości 988,30 zł, wynikającej z decyzji administracyjnej nr GN.6826.2.03.2015 burmistrza z dnia 9.03.2015r., przypadającej do zapłaty w latach 2016-2020.

Jak wykazano na wstępie tej części protokołu, dłużnik wpłacił całą należność przedterminowo, w dniu 15.04.2015r. Wpłata ta nastąpiła prawie 3 miesiące przed ujawnieniem adresata tej decyzji, jako właściciela nieruchomości, w księdze wieczystej – zmian w księdze wieczystej dokonano w dniu 8.07.2015 roku na wniosek złożony w dniu 23.06.2015r. W tej sytuacji nie było już przesłanek do zabezpieczania ww. wierzytelności gminy.

- W sprawie niezabezpieczenia wierzytelności gminy w kwocie 756,50 zł, wynikającej z decyzji administracyjnej nr GN.6.68.682.6826.1.03.2015 burmistrza z dnia 9.03.2015r. pisemne wyjaśnienie do protokołu złożyła pani Danuta Klimek – inspektor ds. gospodarki gruntami i nieruchomościami.

W początkowych dwóch akapitach wyjaśnienia wyżej wymieniona przedstawiła stan faktyczny, opisany już w niniejszym protokole. Dalsza część złożonego wyjaśnienia była następująca – cyt.: „Zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2015 roku (winno być

„2005r.” – przypis kontrolującego) o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wierzytelność z tytułu opłaty za przekształcenie podlega zabezpieczeniu hipoteką przymusową, zaś dokumentem stanowiącym podstawę wpisu jest ostateczna decyzja w sprawie przekształcenia. Ustawa ta nie zawiera jakichkolwiek innych regulacji co do sposobu ujawnienia prawa własności oraz hipoteki zabezpieczającej niespłaconą kwotę (część opłaty za przekształcenie), co oznacza, że należy sięgnąć do ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz do przepisów postępowania cywilnego regulujących postępowanie wieczysto księgowe, określających krąg podmiotów posiadających legitymację czynną do składania wniosków w postępowaniu wieczystoksięgowym.

Z samej regulacji art. 109 ustawy o księgach wieczystych nie można wnioskować, że jedynym uprawnionym do złożenia wniosku o wpis hipoteki przymusowej miałby być jedynie wierzyciel, tj. Gmina Debrzno, której wierzytelność o zapłatę opłaty za przekształcenie zabezpieczać ma hipoteka przymusowa. Wszelkie związane z tym koszty, w tym opłat sądowych z tytułu zabezpieczenia wierzytelności ponosi nabywca.

Żądanie od Gminy Debrzno (nie będącej już właścicielem nieruchomości) wnioskowania o dokonanie w księdze wieczystej wpisu własności na rzecz nowych właścicieli, jak również prezentowanie poglądu co do możliwości złożenia wniosku o wpis hipoteki przymusowej jedynie przez wierzyciela pozostałoby w sprzeczności z brzmieniem przepisów proceduralnych zawartych w kodeksie postępowania cywilnego i określających krąg potencjalnych wnioskodawców (art. 626<sup>2</sup> §5 kodeksu postępowania cywilnego).

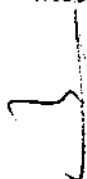
Konkludując: ujawnienie w księdze wieczystej zabezpieczenia w postaci hipoteki przymusowej jest w praktyce wprawdzie zwykle rzeczą zainteresowanego w tym wierzyciela, nie oznacza to wszakże, że strony nie mogą umówić się, że były użytkownik wieczysty obowiązany do ujawnienia swojego prawa w księdze wieczystej nabytej nieruchomości, złoży równocześnie (na tym samym przecież formularzu wniosku o wpis w księdze wieczystej) wniosek o ujawnienie nie tylko przysługującego mu prawo własności lecz również o ujawnienie hipoteki przymusowej i pokrywa koszty jej ujawnienia (200 zł).

Ponadto Gmina Debrzno bacząc na ponoszenie niemałych kosztów z tego tytułu dąży do zaoszczędzenia na kosztach sądowych związanych z ujawnieniem zabezpieczeń rzeczowych i nie uważa, że jest to działanie nieprawidłowe względnie sprzeczne z jakimikolwiek bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.”

Złożone i w przeważającej części cytowane wyjaśnienie pani Danuty Klimek załączono do akt roboczych kontroli.

**[Wyjaśnienie pani Danuty Klimek – inspektor ds. gospodarki gruntami i nieruchomościami, w sprawie niezabezpieczenia wierzytelności z tytułu nieuiszczonej części opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości – pismo nr GN 680.237.02.2016 z dnia 23.02.2016r. – poz. 6 akt kontroli]**

- Ustosunkowując się do złożonego wyjaśnienia należy stwierdzić, że możliwość i obowiązek ustanowienia hipoteki przymusowej dla zabezpieczenia wierzytelności z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości wynika z art. 110 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 707), w związku z art. 4 ust. 6 ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Przywołany przepis pierwszej z tych ustaw stanowi, że hipotekę przymusową można uzyskać na podstawie decyzji administracyjnej, o ile przepisy szczególne tak stanowią, chociażby decyzja nie była ostateczna. Przepis drugiej ustawy (przepis szczególny) określa, że wierzytelność z tytułu opłaty podlega zabezpieczeniu hipoteką przymusową (obowiązek zabezpieczenia) na nieruchomości objętej przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, a podstawą wpisu hipoteki jest ostateczna decyzja, o której mowa w art. 3 ust. 1 tej ustawy. Regulujące tematykę hipoteki przymusowej przepisy rozdziału 3 („Hipoteka przymusowa”) ustawy o księgach wieczystych i hipotece jednoznacznie określają, że to wierzyciel występuje z wnioskiem o wpis hipoteki przymusowej dla zabezpieczenia swoich wierzytelności. Zawarty w tym rozdziale art. 110<sup>1</sup> określa wysokość sumy hipoteki „do sumy nie wyższej od wynikającej z treści dokumentu stanowiącego podstawę jej wpisu do księgi wieczystej” i jednocześnie wskazuje wierzyciela, jako podmiot mogący żądać wpisu hipoteki przymusowej.
  - W przedostatnim akapicie cytowanego wyjaśnienia pani Danuta Klimek zawarła sformułowanie wskazujące, jakoby od kontrolowanej gminy żądano – poza wnioskiem o wpis hipoteki przymusowej – także wnioski o dokonanie w księdze wieczystej wpisu własności na rzecz nowych właścicieli. W tym miejscu należy dodać, że obowiązek złożenia wniosku o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności spoczywa na właścicielu nieruchomości. Powyższe wynika z art. 35 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece – przepisu przywoływanego w „pouczeniach” wydanych przez burmistrza decyzji administracyjnych w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Przekazane ustnie pani Danucie Klimek ustalenia kontroli i prośba o pisemne wyjaśnienie przyczyn niezabezpieczenia hipoteką przymusową wierzytelności gminy nie zawierały uwag dotyczących ujawniania w księgach wieczystych właścicieli nieruchomości.
- 6) W trakcie kontroli stwierdzono, że przypadającej do zapłaty po 2015 roku (do dnia 31.03.2016r.) kwoty 756,50 zł, wynikającej z decyzji nr GN.6826.1.03.2015 burmistrza z dnia 9.03.2015 roku i stanowiącej II ratę opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, nie zaewidencjonowano jako należności




kontrolowanej jednostki na rozrachunkowym koncie 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”.

- 7) Na dzień 31.12.2015 roku analityczne konta rozrachunkowe prowadzone do rozliczenia opłat za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości nie wykazywały zaległości.

Dwa konta szczegółowe wykazywały salda Ma (saldo zobowiązań kontrolowanej jednostki), na sumę 2.166,20 zł. Salda te powstały w kontrolowanym roku po nadpłaceniu raty przez jedną osobę fizyczną (2.166,00 zł) oraz po spłaceniu przez inną osobę wszystkich rat z lat 2016-2020 w kwocie o 0,20 zł wyższej od wierzytelności gminy.

### 3.3.6. Windykacja dochodów z majątku

Ustalenia w zakresie windykacji dochodów z majątku gminy przedstawiono w niniejszym protokole przy opisie poszczególnych dochodów.

### 3.4. Inne dochody

- 1) W 2015 roku kontrolowana gmina zrealizowała także nieanalizowane jeszcze w niniejszym protokole dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach wymienionych w tabeli:

Lp.	Paragraf klasyfikacji dochodów	Dochody wykonane (zł)
1	2	3
1.	§ 036 – „Podatek od spadków i darowizn”	5.134,00
2.	§ 040 – „Wpływy z opłaty produktowej”	122,67
3.	§ 041 – „Wpływy z opłaty skarbowej”	23.862,00
4.	§ 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1.011.489,53
5.	§ 050 – „Podatek od czynności cywilnoprawnych”	154.818,32
6.	§ 057 – „Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych”	2.714.725,96
7.	§ 069 – „Wpływy z różnych opłat”	126.940,44
8.	§ 083 – „Wpływy z usług”	555.867,64
9.	§ 091 – „Odsetki od nieterminowych wpłat podatków i opłat”	17.210,65
10.	§ 092 – „Pozostałe odsetki”	23.975,07
11.	§ 096 – „Otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej”	4.250,00
12.	§ 097 – „Wpływy z różnych dochodów”	378.831,85
13.	§ 236 – „Dochody j.s.t. związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych...”	33.429,41
14.	§ 268 – „Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych”	563,00
15.	§ 291 – „Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”	11.533,03
16.	§ 299 – „Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego”	47.019,00
17.	§ 666 – „Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące dochodów majątkowych”	22.978,23

- 2) W wyniku analizy ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki ustalono, że do § 666 – „Wpływy ze zwrotów dotacji...” zaliczono wpływy na sumę 22.978,23 zł pochodzące

J

Kulka Nie

z dokonanych w I półroczu 2015 roku zwrotów do budżetu gminy środków niewykorzystanych na finansowanie wydatków majątkowych ujętych w planie finansowym wydatków niewygasających z upływem roku 2014.

Stwierdzono, że ujęcie ww. dochodów do § 666 było niezgodne z obowiązującą klasyfikacją dochodów, stanowiącą załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 1053). Dla tych dochodów przywołane rozporządzenie przewiduje § 668 – „Wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego”.

## **B. WYDATKI BUDŻETOWE**

- 1) Kontrolę wydatków przeprowadzono w oparciu o rok 2015 z tym, że w zakresie wydatków majątkowych kontrolą objęto również 2 lata wcześniejsze, tj. lata 2013-2014.
- 2) Ustalono, że w 2015 roku kontrolowana gmina zrealizowała wydatki budżetowe w wysokości 37.054.899,43 zł. Wydatki te stanowiły 94% wydatków planowanych (39.263.615,27 zł).

### **3.5. Wydatki bieżące**

- 1) W kontrolowanym roku wydatki bieżące gminy wyniosły 31.106.290,48 zł i stanowiły 84% wszystkich wydatków budżetu.
- 2) Kontrolę poddano zrealizowane przez urząd miasta i gminy wydatki: na wynagrodzenia osobowe pracowników; na podróże służbowe pracowników i radnych; związane z wypłatą diet radnych; na odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych; na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii; na ochronę przeciwpożarową oraz wydatki poniesione w ramach funduszu sołectkiego.

#### **3.5.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń**

- 1) Na wynagrodzenia osobowe pracowników (§ 401 wydatków) kontrolowany urząd miasta i gminy wydatkował środki budżetowe w wysokości 1.852.002,48 zł. Wydatki te poniesiono w rozdziałach: 01095 – „Pozostała działalność” (15.019,13 zł); 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (52.240,00 zł); 75023 – „Urzędy gmin...” (1.676.931,91 zł); 75095 – „Pozostała działalność” (57.281,83 zł); 85215 – „Dodatki mieszkaniowe” (289,05 zł) i 90002 – „Gospodarka odpadami” (50.240,56 zł).

- 2) Prawidłowość stosowania przepisów regulujących zasady wynagradzania pracowników samorządowych sprawdzono na przykładzie wynagrodzeń ustalonych dla 15 wybranych do kontroli pracowników urzędu miasta i gminy. Próbę kontrolną stanowili pracownicy wymienieni w tabeli:

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko
1	2	3
1.	Wojciech Kallas	Burmistrz
2.	Łukasz Jurkowlaniec	Zastępca burmistrza
3.	Anna Ziarnek	Sekretarz gminy
4.	Jolanta Miszewska	Skarbnik gminy
5.	Jolanta Cienciąła	Zastępca skarbnika, główny księgowy
6.	Maria Olkowska	Inspektor
7.	Bernadeta Kopeć	Inspektor
8.	Anna Dopke	Inspektor
9.	Grazyna Lupa	Inspektor
10.	Sandra Krampikowska	Inspektor
11.	Mirosław Gałęza	Inspektor
12.	Władysław Wruszczał	Kierowca autobusu
13.	Piotr Władyczak	Kierowca OSP
14.	Władysława Pawłowska	Poborca opłaty targowej, goniec
15.	Wiesława Lopińska	Sprzątaczką

- 3) Obowiązujące w 2015 roku wynagrodzenie burmistrza określała uchwała Nr 77.V.2014 Rady Miejskiej z dnia 18 grudnia 2014r. w sprawie wynagrodzenia Burmistrza. Wynagrodzenie to określono zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2019r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 1786). Nie przekraczało ono w trakcie miesiąca wysokości określonej w art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 1202).
- 4) Ustalone w dniach 2.03. i 13.08.2015 roku wynagrodzenia pana Łukasza Jurkowlanica – zastępcy burmistrza i pani Jolanty Miszewskiej – skarbnika gminy, były zgodne z przepisami przywołanego już rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.
- 5) W zawartej w dniu 27.02.2015 roku umowie o pracę z panią Anną Ziarnek – sekretarz gminy określono wynagrodzenie zgodne z *Regulaminem wynagradzania pracowników Urzędu Miasta i Gminy*, wprowadzonym do stosowania zarządzeniem Nr 100/2009 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 25 czerwca 2009r. w sprawie wprowadzenia do realizacji Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miasta i Gminy Debrzno.
- 6) Zgodne z ww. *Regulaminem wynagradzania* były też wynagrodzenia ustalone dla pozostałych pracowników stanowiących próbę kontrolną, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

### 3.5.2. Dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników

- 1) W 2015 roku urząd miasta i gminy zrealizował 142.453,35 zł wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 404 – „Dodatkowe wynagrodzenie roczne”. Wydatki te poniesiono

w rozdziałach 75011 – „Urzędy wojewódzkie” (5.660,00 zł); 75023 – „Urzędy gmin...” (125.459,14 zł); 75095 – „Pozostała działalność” (4.479,81 zł) i 90002 – „Gospodarka odpadami” – 6.854,40 zł.

- 2) Kontrolę wyliczeń dodatkowych wynagrodzeń rocznych za rok 2014 przeprowadzono w oparciu o próbę pracowników urzędu miasta i gminy przyjętą do kontroli wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników.
- 3) W wyniku kontroli ustalono, że wynagrodzenia wyliczono i wypłacono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1144). Pracownicy wymienieni w pozycjach 2-4 tabeli nie byli uprawnieni do otrzymania w kontrolowanej jednostce w 2015 roku dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok poprzedni i takich wynagrodzeń nie otrzymali.

### 3.5.3. Nagrody

- 1) Z obowiązującego w jednostce *Regulaminu przyznawania nagród innych niż nagroda jubileuszowa pracownikom Urzędu Miasta i Gminy Debrzno*, stanowiącego załącznik nr 3 do *Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miasta i Gminy* wynikało, że:
  - w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia tworzony jest fundusz nagród w wysokości 3,5 % planowanego osobowego funduszu płac;
  - fundusz może być podwyższany przez kierownika urzędu w ramach posiadanych środków na wynagrodzenia osobowe;
  - kierownik jednostki może przyznawać nagrody uznaniowe, m.in. za wzorowe wypełnianie obowiązków służbowych, szczególne osiągnięcia w pracy, systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz nagrody okolicznościowe.
- 2) Ustalono, że burmistrz przyznał nagrody pieniężne jeden raz w trakcie 2015 roku – w maju tego roku 31 pracownikom przyznano nagrody na sumę 31.150,00 zł. Wielkość ta stanowiła 1,7% wszystkich wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników urzędu miasta i gminy.
  - Wysokości nagród były zróżnicowane – wynosiły one od 350,00 zł do 2.000,00 zł, przy czym 17 pracowników (55%) otrzymało nagrody w wysokości 1.000,00 zł. O przyznaniu nagród „z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego” pracownicy zostali poinformowani pismami burmistrza z dnia 19.05.2015r. W pismach tych, za jednym wyjątkiem, powołano się na § 4 ust. 3 *Regulaminu przyznawania nagród* – uregulowania uprawniające burmistrza do przyznawania nagród okolicznościowych.
  - W trakcie kontroli ustalono, że nagrodę pieniężną „z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego” otrzymała też pani Ewa Matraszek – ówczesna skarbnik gminy. O przyznaniu nagrody w wysokości 2.000,00 zł pan Wojciech Kallas – burmistrz

poinformował wyżej wymienioną jednozdaniowym pismem Dz.GiK.2160.31.2015 z dnia 19.05.2015r., o treści – cyt.: „Z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego ustalonego na dzień 27 maja (M.P. Nr 19, poz. 404 z 2000r.) przyznaję jednorazową nagrodę pieniężną w wysokości 2.000,- zł brutto (dwa tysiące złotych)”.

Zgodnie z art. 36 ust. 6 ustawy o pracownikach samorządowych pracownicy zajmujący w urzędach gmin stanowiska na podstawie powołania (zastępca burmistrza i skarbnik gminy) mogą być nagradzani za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

- 3) Podana na wstępie suma wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników obejmowała też 95.276,71 zł wydatków związanych z wypłatą: nagród jubileuszowych dla 4 pracowników; jednej odprawy emerytalno-rentowej; jednej odprawy związanej ze zwolnieniem pracownika wskutek likwidacji stanowiska pracy; jednego odszkodowania za skrócony okres wypowiedzenia umowy o pracę oraz 4 ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla pracowników jednostki z którymi rozwiązano stosunek pracy.

W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość wyliczeń nagród jubileuszowych dla 4 pracowników jednostki, na sumę 18.319,56 zł. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

#### 3.5.4. Wydatki na podróże służbowe pracowników (krajowe i zagraniczne)

- 1) Na krajowe podróże służbowe pracowników (§ 441 wydatków) kontrolowany urząd miasta i gminy wydatkował w 2015 roku środki budżetowe w wysokości 43.145,19 zł. Wydatki te zrealizowano w rozdziałach: 75023 – „Urzędy gmin...” (38.871,24 zł); 75107 – „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej” (832,45 zł); 75108 – „Wybory do Sejmu i Senatu” (827,39 zł); 75110 – „Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne” (666,96 zł) oraz 90002 – „Gospodarka odpadami” – 1.947,15 zł.
- 2) Szczegółowej kontroli wydatków na podróże służbowe krajowe pracowników poddano wydatki poniesione w I kwartale 2015 roku – w okresie tym zrealizowano wydatki na sumę 18.786,00 zł.

Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie zlecenia wyjazdów służbowych, rozliczania kosztów podróży oraz ewidencji wydatków na te podróże.

- 3) W 2015 roku nie realizowano wydatków na zagraniczne podróże służbowe pracowników, klasyfikowanych w § 442 – „Podróże służbowe zagraniczne”.

#### 3.5.5. Wydatki na zakupy, dostawy i usługi

- 1) Kontrolę wydatków, o jakich mowa w tytule, przeprowadzono na przykładzie:
- wydatków klasyfikowanych w § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...”, poniesionych w okresie od dnia 1.03.2015 roku do dnia 31.05.2015r., na sumę 22.989,99 zł;

*Handwritten signature and initials:*  
 [Signature]      [Initials]

- wydatków klasyfikowanych w § 430 – „Zakup usług pozostałych” w ww. rozdziale, poniesionych w okresie od dnia 1.03. do 31.05.2015 roku na sumę 32.780,88 zł;
  - wydatków klasyfikowanych w § 430 – „Zakup usług pozostałych” w rozdziale 75095 – „Pozostała działalność”, poniesionych w całym roku 2015, na sumę 19.312,16 zł;
- 2) Ustalono, że wydatki w § 421 w rozdziale 75023 wiązały się z zakupem sprzętu komputerowego, kamery, artykułów biurowych, środków czystości, drobnego sprzętu AGD, druków, itp. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
  - 3) Wydatki w § 430 w ww. rozdziale miały związek z zapłatą za: świadczenie usług prawnych, monitorowanie obiektu, wykonanie pieczętek, usługi pocztowe, dostęp do portalu, publikację ogłoszeń prasowych; utrzymanie serwera, zrzut ścieków z budynku urzędu, dorabianie kluczy, itp. Do udokumentowania wydatków i ich ewidencji uwag nie wniesiono.
  - 4) Zrealizowane w 2015 roku wydatki w § 430 rozdziału 75095 wiązały się z zapłatą faktur i rachunków za: wykonanie pieczętek dla sołectw; program artystyczny na 25-lecie samorządu terytorialnego; usługę cateringu na obchody 25-lecia samorządu, organizację dożynek, itp.
    - Ustalono, że w dniu 18.03.2015 roku jednostka zrealizowała wydatek w wysokości 4.000,00 zł związany z zapłatą faktury nr 00001/2015 Fundacji Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy z siedzibą w Debrznie z dnia 5.03.2015r., za – cyt.: „Szkolenie *Możliwości finansowania inicjatyw społecznych i obywatelskich* (wg zlec. z dn. 10.02.2015)”.
      - Przeprowadzenie szkolenia zlecono Fundacji po otrzymaniu od niej oferty szkoleniowo-doradczej, informującej, że:
        - cena oferty w wysokości 4.000,00 zł obejmuje spotkanie organizacyjne dotyczące zasad i procedur związanych z konkursem „Działaj Lokalnie 2015”, przeprowadzenie szkolenia *Możliwości finansowania inicjatyw społecznych i obywatelskich* oraz konsultacje dotyczące zarządzania projektem i finansami;
        - dla gminy Debrzno i 6 innych gmin przewidziano szkolenie w dniu 4.03.2015r.;
        - z każdej gminy w szkoleniu mogły uczestniczyć 3-4 osoby;
        - organizator szkolenia zapewniał trenera, materiały szkoleniowe i poczęstunek.
 Do oferty dołączono wykazy dofinansowanych projektów w ramach programu „Działaj Lokalnie” w edycjach 2013/2014 i 2014/2015.
      - Z opisu faktury, dokonanej przez panią Annę Król – inspektor ds. pozyskiwania środków pozabudżetowych wynikało, że – cyt.: „Faktura dotyczy przeprowadzenia szkolenia dla mieszkańców z możliwości finansowania inicjatyw społecznych i obywatelskich”.

W opisie faktury nie zawarto informacji o uczestnikach szkolenia będących mieszkańcami kontrolowanej gminy.

Poproszona o informację w powyższym zakresie pani Anna Król okazała listę obecności na szkoleniu, obejmującą nazwiska 11 uczestników szkolenia. Z listy tej wynikało, że z terenu kontrolowanej gminy w szkoleniu udział wzięła 1 osoba.

Kserokopie przywołanych powyżej dokumentów, tj. faktury za szkolenie, zlecenia, oferty szkoleniowo-doradczej Fundacji Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy w Debrznie oraz listy obecności na szkoleniu, dołączono do akt roboczych kontroli.

**[Kserokopie dokumentów: faktury nr 00001/2015 Fundacji Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy w Debrznie z dnia 5.03.2015r., podpisanego przez burmistrza miasta i gminy zlecenia (bez numeru) z dnia 10.02.2015r. dotyczącego przeprowadzenia przez ww. Fundację szkolenia z zakresu możliwości finansowania inicjatyw społecznych i obywatelskich w ramach funduszy dostępnych w 2015 roku, oferty szkoleniowo-doradczej ww. Fundacji, listy obecności na szkoleniu w dniu 4.04.2015r. – poz. 7 akt kontroli]**

### 3.5.6. Wydatki na krajowe podróże służbowe radnych

- 1) Z obowiązujących w gminie uregulowań dotyczących podróży służbowych radnych Rady Miejskiej, zawartych w uchwale Nr XI/54/2007 Rady Miejskiej z dnia 6 lipca 2007r. w sprawie ustalenia zasad wypłaty diet oraz zwrotu kosztów przejazdu radnym (uchwała obowiązywała do dnia 31.01.2015r.), a następnie w uchwale Nr 3.VIII.2015 z dnia 29 stycznia 2015r. tego organu w sprawie ustalenia zasad wypłaty diet oraz zwrotu kosztów przejazdu radnym (uchwała obowiązuje od dnia 1.02.2015r.) wynikało, że radnym przysługiwał zwrot kosztów podróży służbowych na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.
- 2) Osobą upoważnioną do zlecenia wyjazdu radnym był przewodniczący Rady Miejskiej. Do końca stycznia 2015 roku uprawnienie do zlecenia podróży służbowych przewodniczącemu organu stanowiącego gminy posiadał wiceprzewodniczący Rady Miejskiej wskazany przez ten organ. W myśl nowych uregulowań wyjazdu służbowe przewodniczącemu zlecać może wiceprzewodniczący najstarszy wiekiem.
- 3) Ustalono, że w 2015 roku rozliczono koszty 4 podróży radnych Rady Miejskiej – trzech podróży pana Zdzisława Marka – przewodniczącego Rady Miejskiej oraz jednej podróży pana Jana Beme – radnego.

Z ww. tytułu kontrolowana jednostka poniosła wydatki budżetowe na sumę 1.000,44 zł, klasyfikowane w § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” w rozdziale 75022 – „Rady gmin”. Szczegółowe dane dotyczące rozliczonych podróży zawarto w tabeli.

*J*

*Nic*  
*Zdol*

Lp.	Imię i nazwisko radnego	Nr polecenia wyjazdu, data wydania	Miejscowość docelowa podróży, data podróży	Cel podróży - za poleceniem wyjazdu służbowego	Koszt podróży, data wydatku
1	2	3	4	5	6
1.	Zdzisław Marek	Nr 10/15 – 15.01.2015r.	Pruszcz Gdański – 16.01.2015r.	„w sprawie przejętych nieruchomości z ANR”	259,10 zł – 21.01.2015r.
2.		Nr 50/2015 – 27.02.2015r.	Gdynia – 27.02.2015r.	„Forum Przewodniczących Rad Gmin i Powiatów Pomorza”	305,78 zł – 24.03.2015r.
3.		Nr 251/2015 – 1.10.2015r.	Twardy Dół – 2-3.10.2015r.	„Forum Przewodniczących Rad Gmin i Powiatów Pomorza”	167,16 zł – 19.10.2015r.
4.	Jan Beme	Nr 40/2015 – 17.02.2015r.	Modlin – 24-28.02.2015	„Muzeum Techniki Archiwum Sił Powietrznych”	268,40 zł – 4.03.2015r.

- Po kontroli źródłowych dowodów księgowych ustalono, że w 2 przypadkach (poz. 1 i 4 tabeli) rozliczono koszty wyjazdów nie związanych z realizacją mandatu radnego. W myśl § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2000r. w sprawie sposobu ustalania należności z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych radnych gminy (Dz. U. Nr 66, poz. 800 ze zm.) podróżą służbową radnego jest wykonywanie przez radnego zadania mającego bezpośredni związek z wykonywaniem mandatu, określonego przez przewodniczącego rady gminy, poza miejscowością, w której znajduje się siedziba rady gminy. Wydatki na pokrycie kosztów podróży niezwiązanych bezpośrednio z wykonywaniem mandatu radnego wyniosły łącznie 527,50 zł.
- W tym miejscu należy dodać, że nieprzestrzeganie przywołanych powyżej przepisów stwierdzono również w trakcie poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w kwietniu 2013r.

### 3.5.7. Wydatki na zagraniczne podróże służbowe radnych

W 2015 roku nie realizowano wydatków budżetowych związanych ze zwrotem kosztów zagranicznych podróży służbowych radnych Rady Miejskiej.

### 3.5.8. Wypłaty diet radnym i przewodniczącym jednostek pomocniczych gminy

- 1) W 2015 roku wysokości diet przysługujących radnym Rady Miejskiej określały uchwały organu stanowiącego gminy:
  - Nr XI/54/2007 z dnia 6 lipca 2007r. w sprawie ustalenia zasad wypłaty diet oraz zwrotu kosztów przejazdu radnym – uchwała ta obowiązywała do dnia 31.01.2015r.;
  - Nr 3.VIII.2015 z dnia 29 stycznia 2015r. w sprawie ustalenia zasad wypłaty diet oraz zwrotu kosztów przejazdu radnym – uchwała obowiązuje od dnia 1.02.2015r.
- Pierwsza z wymienionych uchwał stanowiła, że radnym przysługiwały miesięczne diety w wysokościach: przewodniczący Rady – 130% „najniższego krajowego wynagrodzenia za pełny miesięczny wymiar czasu pracy”, pozostali radni – 60% ww. najniższego wynagrodzenia.

2)

Miller

Niez

Do „pozostałych radnych” odnosiło się uregulowanie mówiące, że – cyt.: „wysokość wypłacanej diety ma być proporcjonalna do ilości sesji i posiedzeń Komisji w których radny brał udział lub usprawiedliwił swą nieobecność u przewodniczącego Rady”.

- Od dnia 1.02.2015r., tj. od wejścia w życie drugiej z ww. uchwał, radnym Rady Miejskiej przysługiwały miesięczne diety w wysokościach: przewodniczący Rady – 75% „minimalnego krajowego wynagrodzenia miesięcznego za pełny miesięczny wymiar czasu pracy”; przewodniczący stałych komisji Rady – 60% ww. „minimalnego wynagrodzenia”; pozostali radni – 57% ww. wynagrodzenia.
- 2) Ustalono, że w 2015 roku liczba mieszkańców kontrolowanej gminy nie przekraczała 15 tys. mieszkańców – z opublikowanego na internetowej stronie Głównego Urzędu Statystycznego opracowania „Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2015r.” wynikało, że na dzień 31.12.2014 roku liczba mieszkańców gminy Debrzno wynosiła 9.210.

W myśl art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie terytorialnym wysokość diet przysługujących radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2015r. poz. 2030 ze zm.). Wydane na podstawie art. 25 ust. 7 tej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. Nr 61, poz. 710) określa m.in. że w gminach do 15 tys. mieszkańców przysługujące radnym diety nie mogą przekraczać w ciągu miesiąca 50% maksymalnej diety radnego ustalonej na podstawie przywołanego art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym.

Biorąc po uwagę powyższe uregulowania oraz obowiązującą w 2015 roku kwotę bazową dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (1.776,46 zł) maksymalna dieta radnego nie mogła przekraczać 2.649,69 zł (1,5 x 1.776,46 zł) a w gminach do 15 tys. mieszkańców 1.324,85 zł (2.649,69 zł x 50%).

- Ustalono, że w styczniu 2015 roku do wyliczeń diet radnych wykorzystano minimalne wynagrodzenie za pracę w wysokości 1.680,00 zł obowiązujące w roku poprzednim, wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2013r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014r. (Dz. U. z dnia 13 września 2013r., poz. 1074).

Według obowiązującej w tym czasie uchwały Rady Miejskiej z 2007 roku przewodniczący organu stanowiącego powinien otrzymać dietę miesięczną w wysokości 130%, co przy zastosowaniu obowiązującego od początku 2015 roku minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości 1.750,00 zł daje kwotę 2.275,00 zł – kwotę przewyższającą o 950,15 zł maksymalną wysokość diety radnych gminy w gminach do 15 tys. mieszkańców.

~

Kalla Nie-

Ustalono, że przewodniczącemu Rady Miejskiej wypłacano dietę w wysokości równej kwocie maksymalnej diety miesięcznej określonej na podstawie przywołanych powyżej przepisów dla gmin do 15 tys. mieszkańców. Wypłacając dietę w tej wysokości przestrzegano przepisy przywołanego już rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy, nie stosując jednocześnie postanowień obowiązującej w tym czasie uchwały Nr XI/54/2007 Rady Miejskiej z dnia 6 lipca 2007r. w sprawie ustalenia zasad wypłaty diet oraz zwrotu kosztów przejazdu radnym.

- Diety pozostałych radnych Rady Miejskiej również nie przekraczały kwoty 1.324,85 zł miesięcznie.
- Od lutego 2015 roku radnym wyliczano diety na podstawie minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości 1.750,00 zł, wynikającego z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2014r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015r. (Dz. U. z dnia 15 września 2014r., poz. 1220). Miesięczne diety radnych liczone z zastosowaniem stawek procentowych określonych w obowiązującej od lutego 2015 roku uchwale Nr 3.VIII.2015 Rady Miejskiej z dnia 29 stycznia 2015r. w sprawie ustalenia zasad wypłaty diet oraz zwrotu kosztów przejazdu radnym (75%; 60% i 57% minimalnego wynagrodzenia) nie przekraczały wymienionej powyżej kwoty 1.324,85 zł.

3) Przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy przysługiwały w 2015 roku miesięczne zryczałtowane diety w wysokościach określonych uchwałami Rady Miejskiej:

- Nr XXXI/200/2005 z dnia 4 lutego 2005r. w sprawie ustalenia wysokości diet dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy – uchwała obowiązywała do dnia 28.01.2015r.;
- Nr 4.VIII.2015 z dnia 29 stycznia 2015r. w sprawie ustalenia zasad wypłaty diet dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy – uchwała obowiązuje od dnia podjęcia.
- Zgodnie z pierwszą uchwałą przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy przysługiwały miesięczne zryczałtowane diety w wysokości 22% „najniższego krajowego wynagrodzenia za pełny miesięczny wymiar czasu pracy”. Od wejścia w życie drugiej z ww. uchwał, miesięczna dieta wynosić miała 26% wynagrodzenia, o jakim mowa powyżej.
- Ustalono, że w końcu stycznia 2015 roku wypłacono diety wyliczone jako 22% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w roku 2014 (1.680,00 zł). Diety wypłacane od lutego 2015 roku stanowiły 26% obowiązującego w 2015 roku minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości 1.750,00 zł.

*Keller* *Ni-*

### 3.5.9. Naliczenie odpisu oraz przekazanie środków na ZFŚS

- 1) Klasyfikowane w § 444 – „Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wydatki urzędu miasta i gminy wyniosły w 2015 roku 53.186,82 zł. Wydatki te wykonano w rozdziałach: 75023 – „Urzędy gmin (...)” (40.234,73 zł) i 75095 – „Pozostała działalność” – 12.952,09 zł.
- 2) Przelewów środków finansowych na wyodrębniony rachunek bankowy Funduszu dokonywano kilkakrotnie w trakcie roku – w lutym, marcu, kwietniu i maju 2015 roku przelano środki na sumę 38.000,00 zł, w ostatnim dniu września 2015 roku przelano środki w wysokości 14.665,40 zł.

Suma przekazanych do końca września środków na Fundusz wynosiła 52.665,40 zł i stanowiła 100% wartości odpisu rocznego wyliczonego w dniu 15.09.2015r. W tym właśnie dniu wyliczono po raz pierwszy w 2015 roku odpis na Fundusz wykorzystując do tego celu dane o rzeczywistym zatrudnieniu w okresie styczeń – sierpień 2015 roku oraz o planowanym zatrudnieniu w pozostałych 4 miesiącach.

- Kontrolujący zapytał ustnie panią Grażynę Jasińską – inspektor (osoba ta sporządzała wyliczenia odpisu) oraz panią Jolantę Cieniałę – zastępcę skarbnika gminy, na jakiej podstawie przelano do ww. dnia środki finansowe na sumę 38.000,00 zł z podstawowego rachunku bankowego urzędu miasta i gminy na bankowy rachunek Funduszu. W odpowiedzi na to pytanie obie panie jako podstawę przekazania środków wskazały plan finansowy urzędu miasta i gminy, a ściślej – zawarte w nim planowane wydatki klasyfikowane w § 444 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”.
- W trakcie kontroli porównano sumę przekazanych do końca maja 2015 roku środków na rachunek bankowy Funduszu tytułem odpisu na Fundusz (38.000,00 zł) z wysokością odpisu wyliczoną w połowie września tego roku i ustalono, że suma ta stanowiła 72% wartości odpisu.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 111) równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń naliczonych na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku, z tym że w terminie do dnia 31 maja tego roku przekazuje kwotę stanowiącą co najmniej 75% równowartości odpisów.

- 3) Ustalono, że w dniu 3.12.2015 roku pani Grażyna Jasińska – inspektor wyliczyła ostateczny odpis na Fundusz w wysokości 53.186,82 zł. Na powyższą wielkość złożyły się:
  - odpis w wysokości 40.234,73 zł na 36,03 pracowników urzędu miasta i gminy, w tym na 0,5 pracowników z orzeczeniami o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz 2 pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub pracę o szczególnym charakterze;

~

~  
Nui

- odpis w wysokości 10.248,29 zł na 9,16 pracowników zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych, w tym na 1,25 pracowników z orzeczeniami o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
  - odpis w wysokości 2.703,80 zł na 14,83 objętych opieką socjalną emerytów i rencistów.
- Stwierdzono brak podstaw do wyliczania średniorocznej liczby emerytów i rencistów. Stosowane przy wyliczaniu i korekcie odpisu przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 349) mają zastosowanie wyłącznie do pracowników, co wynika z tytułu rozporządzenia oraz jego treści.
  - Przelewu należnej Funduszowi kwoty 521,42 zł, stanowiącej różnicę pomiędzy ostateczną wysokością odpisu i sumą środków przekazanych wcześniej na rachunek Funduszu dokonano w dniu 17.12.2015r.

#### 3.5.10. Wydatkowanie środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

- 1) Z uchwalonego w dniu 29.01.2015 roku budżetu gminy na 2015 rok wynikało, że w rozdziale 85153 – „Zwalczanie narkomanii” zaplanowano wydatki w wysokości 11.000,00 zł. Na przeciwdziałanie alkoholizmowi (rozdział 85154) zabezpieczono środki na sumę 134.000,00 zł.

Suma wydatków zaplanowanych w ww. rozdziałach wynosiła 145.000,00 zł i była równa planowanym dochodom z tytułu opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, klasyfikowanym w § 048 w rozdziale 75618 – „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”.

- 2) W trakcie roku nie dokonano żadnych zmian w planie wydatków na zwalczanie narkomanii i na przeciwdziałanie alkoholizmowi. Ostateczny plan wydatków na te cele był równy aktualnemu na koniec roku planowi dochodów z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 3) *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok* przyjęto uchwałą Nr 16.XI.2015 Rady Miejskiej z dnia 30 marca 2015r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok. Do końca roku *Program* nie był zmieniany.

Z *Programu* wynikało, że na realizację zaplanowanych przedsięwzięć przewidziano środki w wysokości 134.000,00 zł. Największe środki (75.700,00 zł) zamierzano wydatkować na zakup usług związanych m.in. z prowadzeniem zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz

organizacją kolonii letnich i ferii zimowych. Na wynagrodzenia bezosobowe przewidziano środki w wysokości 30.000,00 zł.

Za uczestnictwo w posiedzeniach GKRPA jej członkowie mieli otrzymywać zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne stanowiące 15% zryczałtowanej diety radnego Rady Miejskiej.

- 4) *Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok* przyjęto uchwałą Nr 17.XI.2015 Rady Miejskiej z dnia 30 marca 2015r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok.

Na jego realizację przewidziano środki w wysokości 11.000,00 zł. Środki te zamierzano wydatkować na zakup artykułów spożywczych i materiałów do świetlic (10.000,00 zł), 1.000,00 zł przeznaczono na „usługi transportowe”.

- 5) Na podstawie szczegółowej ewidencji wydatków klasyfikowanych w rozdziale 85153 – „Przeciwdziałanie narkomanii” ustalono, że w kontrolowanym roku wyniosły one 2.798,48 zł. Wydatki te stanowiły 25% wydatków planowanych.

Środki finansowe wykorzystano na zakup artykułów papierniczych do wykorzystania na zajęciach w świetlicach (1.798,48 zł) oraz na częściową zapłatę (1.000,00 zł) faktury nr 177/W/2015 firmy AUTOCENTRUM Dariusz Kobryń w Debrznie wystawionej na kwotę 1.290,00 zł za usługę transportową świadczoną na rzecz uczestników XXIII Licheńskich Spotkań Trzeźwościowych. Powyższe wynikało z opisu faktury dokonanego przez pana Andrzeja Pluto-Prądczyńskiego – pełnomocnika burmistrza ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

- 6) Wykonane w rozdziale 85154 wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi wyniosły 130.704,21 zł i stanowiły 98% wydatków planowanych.

Środki w te wykorzystano na: wypłatę wynagrodzeń dla członków GKRPA; wypłatę wynagrodzeń zleceniobiorców i zapłatę pochodnych od tych wynagrodzeń (27.296,66 zł); zakup nagród w konkursach dla dzieci i młodzieży (1.208,69 zł); zakup materiałów i wyposażenia (sprzęt sportowy, artykuły biurowe, bilety wstępu, materiały edukacyjne, koszulki okolicznościowe) – 11.946,95 zł; zakup artykułów spożywczych na zajęcia w świetlicach oraz paczek świątecznych (13.064,90 zł); zapłatę za energię elektryczną, ciepłą i pobór wody (2.597,31 zł); zakup tzw. „usług pozostałych” (prowadzenie zajęć w świetlicach, wynajem autokaru, szkolenia, wynajem urządzeń rekreacyjnych w „Dniu Dziecka”, itp.) – 73.966,13 zł, jak też na opłacenie faktur za usługi telekomunikacyjne (623,57 zł).

- Ustalono, że członkowie GKRPA otrzymywali miesięczne wynagrodzenie w wysokości zgodnej z uregulowaniami zawartymi w *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok*.

### 3.5.11. Wydatkowanie środków z zakresu ochrony przeciwpożarowej

- 1) W 2015 roku z budżetu kontrolowanej gminy na ochronę przeciwpożarową wydatkowano 115.753,99 zł, przy czym wydatki bieżące wyniosły 106.893,99 zł. Wydatki te wykonano w rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne”.
- 2) Największe wydatki poniesiono w następujących paragrafach: § 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia” (58.555,63 zł); § 430 – „Zakup usług pozostałych” (15.711,62 zł); § 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych” (13.237,16 zł) oraz w § 427 – „Zakup usług remontowych” – 6.529,53 zł. Wydatki te, na sumę 94.033,94 zł, stanowiącą 88% wszystkich wydatków bieżących na ochronę przeciwpożarową, poddano szczegółowej kontroli.

#### *§ 303 – „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”*

- 1) Zaewidencjonowane w tym paragrafie wydatki na sumę 13.237,16 zł obejmowały wyłącznie wydatki związane z wypłatą ekwiwalentów pieniężnych członkom ochotniczych straży pożarnych biorących udział w działaniach ratowniczych oraz szkoleniach pożarniczych.
  - 2) W myśl art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 191) członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala rada gminy w drodze uchwały.
- W 2015 roku powyższą tematykę regulowała uchwała Nr XXXI/141/2008 Rady Miejskiej z dnia 30 września 2008r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział członków ochotniczych straży pożarnych w działaniach lub szkoleniu pożarniczym. W uchwale zapisano, że – cyt.: „Wysokość ekwiwalentu nie może przekroczyć 1/175 przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” i wynosi:
    - 1/ za udział w działaniach ratowniczych – 100%;
    - 2/ za udział w szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną – 35%;
    - 3/ za pozostałe zdarzenia losowe (wypadki, osy i podobne) – 65%.”
  - Uchwała określająca wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie uwzględnia ekwiwalentu za szkolenia pożarnicze organizowane przez gminę. Zgodnie z przywołanym na wstępie art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej ekwiwalent pieniężny przysługuje członkom ochotniczych straży pożarnych uczestniczącym w szkoleniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, jak i też przez gminę.

~

~

~

- W trakcie kontroli stwierdzono, że przywołana uchwała Rady Miejskiej, zawierająca elementy prawa miejscowego (normy generalne i abstrakcyjne, skierowane do nieokreślonego imiennie adresata) w rozumieniu art. 87 ust. 2 i art. 94 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) i art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, nie została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Obowiązek ogłaszania aktów prawa miejscowego stanowionych przez organy gminy wynika z art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 296). Zgodnie z art. 88 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej warunkiem wejścia w życie źródeł prawa powszechnie obowiązującego jest ich ogłoszenie. Dla aktów prawa miejscowego wydawanych przez organy gminy ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych przewidziała publikację w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

- 3) W 2015 roku ekwiwalenty pieniężne wypłacano co miesiąc, na podstawie list płac uwzględniających uczestnictwo członków OSP w działaniach ratowniczych lub szkoleniach pożarniczych w miesiącu poprzednim. Powyższe było zgodne z § 1 zarządzenia Nr 219/747/2013 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 1 października 2013r. w sprawie ustalenia terminu wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za udział członków ochotniczej straży pożarnej w działaniach lub szkoleniu pożarniczym. Przywołany przepis stanowił, że – cyt.: „Ekwiwalent wypłacany będzie za okresy miesięczne po upływie danego miesiąca”.
  - 4) Listy wypłat od względem merytorycznym sprawdzał pan Piotr Władyczak, zatrudniony w urzędzie miasta i gminy na stanowisku kierowcy OSP. Osoba ta wyliczała też łączne kwoty ekwiwalentów pieniężnych (wartości dla całej jednostki) na „potwierdzeniach udziału w działaniu ratowniczym”, sporządzanych i zatwierdzanych przez pracowników Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Człuchowie. Potwierdzenia zawierały informacje o jednostkach i członkach OSP uczestniczących w działaniach lub szkoleniach; o dacie, miejscu i rodzaju zdarzenia lub szkolenia, jak też o czasie udziału członków OSP w tych czynnościach.
- Ustalono, że w aktach osobowych pana Piotra Władyczaka – kierowcy OSP był dokument (brak numeru, brak daty sporządzenia i przyjęcia do wiadomości) określający zadania na stanowisku kierowcy OSP (obsługa pojazdów pożarniczych; obsługa sprzętu silnikowego; konserwacja i remont sprzętu p.poż.; rozliczanie kart drogowych) oraz wydane w dniu 1.07.2008 roku upoważnienie burmistrza miasta i gminy do – cyt.: „nadzoru i kontroli nad działalnością finansową poszczególnych Stowarzyszeń OSP na terenie Miasta i Gminy Debrzno”, a także do „merytorycznej weryfikacji faktur

Nia

K. D. S.

i rachunków związanych z poszczególnymi Stowarzyszeniami OSP na terenie Miasta i Gminy Debrzno”.

- Burmistrz miasta i gminy nie skorzystał z możliwości zatrudnienia komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej, stosownie do art. 32 ust. 3a ustawy o ochronie przeciwpożarowej.
- 5) W oparciu o wyliczenia ekwiwalentów na „potwierdzeniach udziału...” ustalono, że w 2015 roku członkom czterech jednostek OSP (Debrzno, Słupia, Stare Gronowo i Strzeczona) wypłacano ekwiwalenty pieniężne, wyliczane według następujących stawek:
- a/ 22,52 zł/h; 23,17/h; 22,02 zł/h i 22,25 zł/h (stawki stosowane w poszczególnych kwartałach) – za udział w działaniach ratowniczych polegających na gaszeniu pożarów;
  - b/ 14,64 zł/h; 15,06 zł/h; 14,31 zł/h, 14,46 zł/h – za udział w „pozostałych zdarzeniach losowych”, opisanych jako: „wypadek drogowy”, „poszukiwanie osoby”, „drzewo na drodze”, „pomoc Policji/pogotowiu w otwarciu mieszkania”, „pomoc Policji – wypompowanie wody ze stawu”, „zabezpieczenie lądowania”, „plama oleju na jezdni”, „gniazdo os/szerszeni”, „zalanie”;
  - c/ 8,10 zł/h i 7,70 zł/h – za udział w odbytych w kwietniu i wrześniu 2015 roku ćwiczeniach (szkoleniach) pożarniczych;
  - d/ 7,88 zł/h – według takiej stawki wyliczono ekwiwalent na sumę 9,44 zł za udział 4 członków OSP Debrzno w działaniu z dnia 28.03.2015r. w m. Strzeczona, opisanym jako „alarm fałszywy” i trwającym 18 minut – potwierdzenie udziału w działaniu ratowniczym z dnia 28.03.2015r., nr meldunku: 1104001-0176;
- Ustalono, że przyjęte do wyliczeń ekwiwalentu wysokości stawek za godzinę udziału członków OSP w działaniach ratowniczych i szkoleniach pożarniczych (punkty „a” do „c” ww. zestawienia) oparto na prawidłowych podstawach, tj. na obowiązujących w poszczególnych kwartałach 2015 roku przeciętnych wynagrodzeniach opublikowanych w komunikatach Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
  - Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy prawne i uregulowania przywołanej na wstępie uchwały Rady Miejskiej w sprawie ustalania wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział członków ochotniczych straży pożarnych w działaniach lub szkoleniu pożarniczym stwierdzono brak podstaw do wypłaty ekwiwalentu dla członków OSP Debrzno w działaniu z dnia 28.03.2015r., opisanym jako „alarm fałszywy” – punkt „d” powyższego zestawienia.

*§ 421 – „Zakup materiałów i wyposażenia”*

- 1) Poniesione w tym paragrafie wydatki na sumę 58.555,63 zł wiązały się z zapłatą faktur, m.in. za: paliwo i oleje, części do samochodów pożarniczych, sprzęt pożarniczy, aparaty powietrzne, aparat oddechowy, mundury, opał, drobne materiały budowlane.
- 2) Stwierdzono, że do wydatków klasyfikowanych w ww. paragrafie w rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” zaliczono też poniesiony w dniu 8.12.2015 roku wydatek w kwocie 74,05 zł związany z zapłatą faktury nr 2343/11/2015 spółki „Technodruk” w Gliwicach z dnia 25.11.2015 roku za okładki na akty małżeństwa, koperty osobowe oraz za wysyłkę tych materiałów.

Z dekretacji na fakturze wynikało, że wydatek powyższy należało zaksięgować w § 421 w rozdziale 75023 – „Urzędy gmin...”, ostatecznie wydatek ujęto w rozdziale dotyczącym ochotniczych straży pożarnych.

*§ 427 – „Zakup usług remontowych”*

Zrealizowane w tym paragrafie wydatki na sumę 6.529,53 zł, wiązały się z zapłatą faktur za naprawę samochodów pożarniczych, piły spalinowej, wyciągarki oraz instalacji elektrycznej w OSP w Starym Gronowie.

*§ 430 – „Zakup usług pozostałych”*

- 1) Wykonane w tym paragrafie wydatki na sumę 15.711,62 zł wiązały się z zapłatą faktur m.in. za: przeglądy techniczne pojazdów pożarniczych, sprzętu i wyposażenia; badania psychologiczne kierowców OSP; naprawę systemu alarmowania i ochrony ludności; wymianę gaśnic; przewinięcie silnika; odprowadzanie ścieków.
- 2) Stwierdzono, że do § 430 zaliczono też poniesione w dniach 20 i 23.04.2015 roku wydatki na sumę 6.500,00 zł związane z zapłatą faktury za remont sali w budynku OSP w Debrznie (wykonanie lamperii z mozaiki żywicznej).

Obowiązująca klasyfikacja wydatków, zawarta w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 1053) dla wydatków za usługi budowlano-montażowe w zakresie remontów i konserwacji pomieszczeń i budynków przewiduje § 427 – „Zakup usług remontowych”.

- 3) Jeden z wydatków zaewidencjonowanych w § 430, tj. poniesiony w dniu 2.11.2015 roku wydatek w kwocie 300,00 zł, dotyczył zapłaty faktury FVS/1636/2015 Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Oddział Wojewódzki w Gdańsku z siedzibą w Pruszczu Gdańskim z dnia 20.10.2015r. za – cyt.: „Edukacja – szkolenie – kurs prezesów i komendantów gminnych ZOSP RP w terminie 06-08.11.2015r.”

J

Kola

Nus

Faktura powyższa wymieniała dwóch uczestników szkolenia – panów Aleksego Idziaka i Piotra Głodowskiego. Ustalono, że pierwszy w wyżej wymienionych pełnił funkcję prezesa Zarządu Miejsko-Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Debrznie, drugi był Komendantem Gminnym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Debrznie.

### 3.5.12. Fundusz sołecki

- 1) Ustalono, że w 2015 roku kontrolowana gmina realizowała wydatki w ramach funduszu sołeckiego.

Zgodę na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w budżecie gminy organ stanowiący gminy wyraził w uchwale Nr 22.LV.2014 z dnia 31 marca 2014r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki.

- 2) Zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 21 lutego 2014r. o funduszu sołecim (Dz. U. z 2014r., poz. 301) środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć zgłoszonych we wnioskach sołectw, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Ustalono, że w 2015 roku w kontrolowanej jednostce samorządu terytorialnego obowiązywała „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno na lata 2014-2020” przyjęta uchwałą Nr 44.LVIX.2014 Rady Miejskiej z dnia 30 czerwca 2014r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta i Gminy na lata 2014-2020, ze zmianami wynikającymi z uchwały Nr 101.XXII.2015 tego organu z dnia 14 grudnia 2015r. wprowadzającej aktualizację Strategii Rozwoju (...).

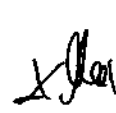

- 3) W trakcie kontroli ustalono następujące dane dotyczące funduszu na 2015 rok:

- wykonane dochody bieżące gminy za rok 2013	- 34.557.290,20 zł;
- stan ludności gminy na dzień 31.12.2013r.	- 9272 osoby;
- kwota bazowa	- 3.727,06 zł;
- ilość mieszkańców sołectw na dzień 30.06.2014r.	- 4233 osoby.
- łączna wysokość środków przypadających sołectwom	- 284.486,41 zł.

Ustalono, że wysokość dochodów bieżących budżetu gminy wyliczono prawidłowo. Do wyliczeń kwoty bazowej przyjęto prawidłową liczbę mieszkańców zamieszkałych na terenie gminy według stanu na dzień 31.12.2013r. Dane w zakresie liczby mieszkańców poszczególnych sołectw uzyskano ze stanowiska ewidencji ludności urzędu miasta i gminy.

- 4) Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że pismami 15.07.2014 roku burmistrz miasta i gminy poinformował sołtysów o kwotach funduszu sołeckiego przypadających na poszczególne sołectwa oraz o terminie do złożenia wniosków uchwalonych przez zebrania wiejskie.

~

W ustawowym terminie wpłynęły wnioski wszystkich 17 sołectw. Do wniosków załączone były wymagane uchwały oraz listy obecności na zebraniach wiejskich. Wszystkie wnioski uzyskały pozytywną opinię powołanej przez burmistrza komisji do oceny wniosków sołectw.

- 5) Z § 6 ust. 2 uchwały Nr 2.VIII.2015 Rady Miejskiej z dnia 29 stycznia 2015r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Debrzno na 2015 rok wynikało, że plan wydatków budżetu na zadania jednostek pomocniczych gminy w ramach funduszu sołectkiego wynosił 284.486,40 zł.

Wielkość ta równała się sumie środków wnioskowanych przez wszystkie działające na terenie kontrolowanej gminy jednostki pomocnicze, jak też środków funduszu sołectkiego przypadającej wszystkim sołectwom, wyliczonej w roku poprzednim na podstawie wzoru określonego ustawą o funduszu sołectkim.

- 6) Plan finansowy funduszu sołectkiego stanowił załącznik nr 9 do ww. uchwały. Z planu wynikało, że największe środki przeznaczone były na: zakup materiałów i wyposażenia do świetlic wiejskich (67.989,80 zł); organizację imprez (50.539,59 zł); zakup materiałów i sprzętu do utrzymania terenów zielonych (38.078,42 zł) oraz na usługi remontowe – 33.378,87 zł. Środki funduszu sołectkiego miały być wykorzystane też na zadania inwestycyjne.

Plan finansowy funduszu sołectkiego obejmował też 1.807,04 zł wydatków na opłacenie abonamentu RTV – takie zadania zaliczono do przedsięwzięć służących poprawie warunków życia mieszkańców we wnioskach 8 sołectw.

- 7) Ustalono, że w księgowości kontrolowanej jednostki wyodrębniono ewidencję wydatków zrealizowanych w ramach funduszu sołectkiego w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej.

Na podstawie tej ewidencji ustalono, że wykonane w 2015 roku wydatki w ramach ww. funduszu wyniosły 281.599,82 zł. Wydatki te były o 2.886,58 zł niższe od zaplanowanych w budżecie gminy.

Wynikające z ewidencji księgowej wydatki wykazano w kolumnie „Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego” rocznego sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2015.

- 8) Szczegółową kontrolę zgodności wydatków z planem stanowiącym załącznik do uchwały budżetowej przeprowadzono w oparciu o próbę kontrolną obejmującą 3 sołectwa: Buchowo, Myśligoszcz i Prusinowo.

Z przekazanych ww. sołectwom informacji wynikało, że mogły one wykorzystać środki funduszu sołectkiego na sumę 48.228,14 zł i na taką sumę sołectwa te złożyły wnioski w ustawowym terminie.

*J*

*Kella* *Nai*

Kontrolując wykorzystanie środków funduszu sołeckiego na finansowanie przedsięwzięć w sołectwach przyjętych jako próba do kontroli ustalono, że środki te wykorzystano wyłącznie na przedsięwzięcia wymienione we wnioskach sołectw.

- 9) Do zakończenia niniejszej kontroli gmina nie złożyła wniosku, o jakim mowa w § 4 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot (Dz. U. z 2014r., poz. 916). Termin składania wniosku upływa w dniu 31.05.2016r.

### 3.6. Wydatki majątkowe

#### 3.6.1. Planowanie nakładów inwestycyjnych (Wieloletnia Prognoza Finansowa)

- 1) W okresie objętym kontrolą wydatków inwestycyjnych, tj. w latach 2013-2015, obowiązywała Wieloletnia Prognoza Finansowa przyjęta uchwałą Nr II/09/2010 Rady Miejskiej z dnia 29 grudnia 2010r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Debrzno na lata 2011-2023, zmieniona kilkudziesięcioma uchwałami tego organu, w tym dziewięcioma uchwałami z 2013 roku; pięcioma uchwałami z 2014 roku oraz pięcioma uchwałami z 2015 roku. Po ostatniej zmianie Wieloletnia Prognoza Finansowa dotyczyła lat 2011-2025.
- 2) W tabeli poniżej zestawiono wynikające z Wieloletniej Prognozy Finansowej wielkości prognozowanych wydatków majątkowych na lata 2013-2015 i 3 lata następne, według stanu na początek i koniec 2013, 2014 i 2015 roku:

Nr uchwały Rady Miejskiej zmieniającej WPF, z dnia	Prognoza wydatków majątkowych na rok (w złotych):					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Nr 82.XXXII.2012 z dnia 20 grudnia 2012r.	5.040.908,76	13.605.201,00	7.574.000,00	7.492.748,00	3.547.373,00	4.449.338,00
Nr 83.L.2013 z dnia 13 grudnia 2013r.	7.253.256,21	16.701.829,00	6.561.000,00	7.722.748,00	3.547.363,00	4.449.338,00
Nr 90.LII.2013 z dnia 30 grudnia 2013r.	<i>brak danych</i>	16.701.829,00	6.561.000,00	7.522.748,00	3.547.363,00	4.449.338,00
59.LXI.2014 z dnia 6 listopada 2014r.	<i>6.415.246,79</i>	20.097.330,55	6.561.000,00	7.522.748,00	4.547.363,00	4.449.338,00
Nr 1/VIII.2015 z dnia 29 stycznia 2015r.	<i>6.415.246,79</i>	<i>19.872.340,35</i>	4.782.670,41	7.900.000,00	6.500.000,00	4.449.338,00
Nr 117.XXIV.2015 z dnia 30 grudnia 2015r.	<i>6.415.246,79</i>	<i>19.872.340,35</i>	6.119.401,04	7.900.000,00	6.500.000,00	4.449.338,00

(Wielkości oznaczone kursywą przedstawiają wykonane wydatki majątkowe)

2

Alkon

Piel

### 3.6.2. Wydatki na inwestycje i remonty (z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych)

Ustalenia w zakresie planowania i realizacji wydatków inwestycyjnych przedstawiono poniżej, odrębnie dla każdego roku budżetowego.

#### Rok 2013

- 1) Z uchwały Nr 84.XXXIII.2012 Rady Miejskiej z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Debrzno na 2013 rok wynikało, że plan wydatków majątkowych wynosił 5.040.908,76 zł. Wielkość ta obejmowała w całości planowane wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne.
- 2) Po dokonanych w trakcie roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 7.253.256,21 zł i był wyższy o 2.212.347,45 zł (44%) od planu początkowego. Budżet aktualny na koniec 2013 roku zakładał realizację 5.482.581,21 zł wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne oraz 1.770.675,00 zł dotacji celowych na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych.
- 3) Na podstawie sporządzonego za rok 2013 sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że kontrolowana gmina wykonała wydatki majątkowe na sumę 6.415.246,79 zł, stanowiącą 88% wydatków planowanych.

Ogólne dane w zakresie przeznaczenia środków budżetowych na wydatki majątkowe, ustalone na podstawie aktualnego na koniec roku wykazu zadań inwestycyjnych, przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wydatków	Przeznaczenie środków budżetowych
		Wykonanie (w zł)	
1	2	3	4
1.	Wydatki na finansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek budżetowych (§§ 6050, 6057, 6058, 6059, 6060)	5.467.581,21 <b>4.640.796,02</b>	Wydatki na inwestycje gminnych jednostek budżetowych
2.	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych (§ 6210)	1.405.275,00 <b>1.400.540,13</b>	Dotacje dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie oraz dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie
3.	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych (§ 6220)	15.400,00 <b>15.375,00</b>	Dotacja dla Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie
4.	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 6230)	350.000,00 <b>343.640,00</b>	Dotacja dla Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Gdańsku na zakup samochodu pożarniczego.
5.	Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych (§ 6580)	15.000,00 <b>14.895,64</b>	Wydatki urzędu miasta i gminy na zagospodarowanie Zespołu Parkowo-Pałacowego w Starym Gronowie
Razem (plan):		7.253.256,21	x
<b>Razem (wykonanie):</b>		<b>6.415.246,79</b>	

2

Stk

Nis

- 4) Na wykonane wydatki majątkowe w wysokości 6.415.246,79 zł złożyły się: wydatki urzędu miasta i gminy (5.645.863,63 zł), wydatki innych jednostek budżetowych (198.275,38 zł) oraz niewygasające wydatki w wysokości 571.107,78 zł, ujęte w planie finansowym załączonym do uchwały Nr 86.LI.2013 Rady Miejskiej z dnia 23 grudnia 2013r. w sprawie ustalenia wykazu wydatków budżetu Miasta i Gminy Debrzno, które w 2013 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego.
- 5) Klasyfikowane w §§ 605 i 606 wydatki gminy wyniosły 4.640.796,02 zł. Na powyższą wielkość złożyły się: wydatki urzędu miasta i gminy (3.871.412,86 zł), wydatki innych jednostek budżetowych (198.275,38 zł) oraz wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego 2013 w wysokości 571.107,78 zł.
- 6) Szczegółową kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych zrealizowanych przez urząd miasta i gminy przeprowadzono na przykładzie zadania pn. „*Modernizacja stadionu miejskiego w Debrznie*”.
- Wymienione powyżej zadanie wprowadzono do planu zamierzeń inwestycyjnych uchwałą Nr 61.XLVII.2013 Rady Miejskiej z dnia 24 października 2013r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie na 2013 rok. Uchwałą tą zabezpieczono w § 605 rozdziału 92601 – „Obiekty sportowe” środki na to zadanie w wysokości 670.000,00 zł. Do końca roku plan ten nie był zmieniany.
  - Analizując szczegółową ewidencję księgową wydatków ustalono, że w 2013 roku na realizację kontrolowanego zadania poniesiono wydatki na sumę 670.000,00 zł. Wydatki te wiązały się z zapłatą:
 

- wynagrodzenia dla wykonawcy przebudowy stadionu w Debrznie (G&SYN BOISKA Jerzy Gawlik w Toruniu)	-	658.000,00 zł;
- wynagrodzenia inspektora nadzoru inwestorskiego	-	12.000,00 zł;
Razem:	-	670.000,00 zł.
  - Wykorzystywane do ewidencji kosztów ww. zadania inwestycyjnego analityczne konto do syntetycznego konta 080 – „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” wykazywało na początek roku saldo Wn w wysokości 25.830,00 zł.  
Ww. koszty zaksięgowano w 2012 roku w oparciu o umowę z dnia 27.11.2012 roku na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla potrzeb wykonania robót budowlanych na obiekcie stadionu miejskiego w Debrznie. Zapłata wynagrodzenia dla autora opracowań nastąpiła w marcu 2013 roku ze środków na finansowanie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2012 – powyższy wydatek ujęto w planie takich wydatków, załączonym do uchwały Nr 85.XXXIII.2012 Rady Miejskiej z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie ustalenia wykazu wydatków budżetu Miasta i Gminy Debrzno, które w 2012 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego.

J

Złota

Nui

W trakcie 2013 roku na koncie tym zaksięgowano koszty na sumę 670.000,00 zł, równe sumie poniesionych w tym roku wydatków na zapłatę wynagrodzenia wykonawcy robót budowlanych związanych z przebudową stadionu (658.000,00 zł) oraz wynagrodzenia inspektora nadzoru inwestorskiego (12.000,00 zł). Na ostatni dzień roku konto wykazywało saldo kosztów w wysokości 695.830,00 zł.

- 7) Ustalono, że ww. zadanie inwestycyjne było kontynuowane w roku 2014. W roku tym na jego realizację poniesiono wydatki w wysokości 1.111.996,46 zł, związane z zapłatą wynagrodzenia wykonawcy robót budowlanych związanych z przebudową stadionu (1.094.096,46 zł) oraz wynagrodzenia w wysokości 17.900,00 zł dla inspektora nadzoru inwestorskiego.

W 2014 roku na analitycznym koncie kosztów ww. zadania zaksięgowano koszty na sumę 1.111.996,46 zł, równe poniesionym w tym roku wydatkom. We wrześniu tego roku rozliczono wszystkie koszty (1.807.826,46 zł) poniesione na to zadanie inwestycyjne od początku jego realizacji.

- 8) Kontrolę przestrzegania w 2013 roku przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie wydatków majątkowych przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa stadionu MKS Debrzno wraz z zagospodarowaniem jego otoczenia”.
- Szacunkową wartość zamówienia w wysokości 2.136.573,12 zł (równowartość 531.538,74 euro) określono w dniu 2.06.2013r. Na powyższą wartość składała się wartość kosztorysowa 1.424.382,08 zł oraz planowana wartość zamówień uzupełniających (712.191,04 zł), wyliczona jako 50% wartości kosztorysowej.
  - Ogłoszenie o zamówieniu podano do publicznej wiadomości w dniu 31.10.2013 roku – poz. 229911-2013 Biuletynu Zamówień Publicznych.

Z ogłoszenia wynikało m.in., że:

- przedmiotem zamówienia były roboty budowlane polegające m.in. na: przebudowie nawierzchni trawiastej boiska głównego; przebudowie trybun bez zadaszenia; przebudowie ogrodzenia dzielącego płytę boiska i trybuny; wykonaniu nawierzchni dróg i chodników; wykonaniu schodów gruntowych łączących budynek zaplecza z boiskiem ORLIK; budowie instalacji nawadniającej; budowie sieci drenarskiej pod płytą boiska; budowie oświetlenia zewnętrznego wraz z oświetleniem schodów gruntowych; wyposażeniu boisk w osprzęt; zagospodarowaniu terenów zielonych;
- zamawiający dopuścił możliwość udzielenia zamówień uzupełniających stanowiących nie więcej niż 50% wartości zamówienia podstawowego;
- zamówienie należało wykonać do dnia 30.06.2014r roku przez wykonawcę wyłonionego w przetargu nieograniczonym;

J

X Ma

Nu

- jedynym kryterium oceny ofert miała być najniższa cena;
  - oferty należało składać do godziny 10.00 z dnia 15.11.2013r.
- W dniu opublikowania ogłoszenia o zamówieniu zatwierdzono Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia. Załącznikami do SIWZ były m.in.: formularz ofertowy wykonawcy, formularze oświadczeń wykonawcy oraz wzór umowy. Z formularza oferty wynikało, że wykonawcy mieli podać cenę ryczałtową za wykonanie przedmiotu zamówienia.  
Ze SIWZ wynikało też, że: I etap realizacji zamówienia należało wykonać do dnia 15.12.2013r.; rozliczenie z wykonawcą nastąpić miało w dwóch fakturach, przy czym pierwszą należało wystawić do dnia 15.12.2013 roku na kwotę nie wyższą od 670.000,00 zł; drugą fakturę wykonawca mógł wystawić po zakończeniu robót i ich odbiorze. Zamawiający dopuścił możliwość wykonania I etapu w formie zafakturowania materiałów zakupionych z przeznaczeniem do wbudowania w ramach realizacji zadania, potwierdzonych protokołem odbioru, podpisanym przez inspektora nadzoru inwestorskiego i przekazanych protokołem zdawczo-odbiorczym zamawiającemu na wskazane miejsce magazynowania.
  - W wyznaczonym przez zamawiającego terminie do składania oferty swoje oferty złożyło 5 wykonawców wymienionych w tabeli:

Lp.	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (zł)
1	2	3
1.	DAWAR Sport Sp. z o.o. w Poznaniu	1.679.836,56
2.	Konsorcjum firm: Zakład Pielęgnacji i Chirurgii Drzew BEATA w Szczawnie Zdroju; Zakład Budownictwa Klasycznego i Sportowego CHOJNACCY w Witoszowie Górnym	2.103.960,69
3.	Prywatne Przedsiębiorstwo ELWOZ Kazimierz Woźniak w Miechucinie	1.713.917,78
4.	WO-KOP Wojciech Drewnyński w Chojnicach	1.919.191,26
5.	G&SYN BOISKA – Jerzy Gawlik w Toruniu	1.493.968,66

- W wyniku kontroli dokumentów z prowadzonego postępowania ustalono, że:
  - przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – 1.750.000,00 zł.
  - z postępowania nie wykluczono żadnego wykonawcy, żadnej oferty nie odrzucono;
  - komisja przetargowa za najkorzystniejszą uznała ofertę złożoną przez firmę G&SYN BOISKA Jerzy Gawlik w Toruniu z ceną w wysokości 1.493.986,66 zł. Oferta ta nie podlegała odrzuceniu i uzyskała największą ilość punktów w ocenie ofert;
  - w dniu 19.11.2013r., tj. w dniu wyboru oferty zamawiający powiadomił wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty, przy czym w „Protokole postępowania w trybie przetargu nieograniczonego” (sprawa I.271.48.2013) oznaczono nieprawidłową datę 14.05.2013r., jako datę przesłania zawiadomień o wyborze najkorzystniejszej oferty;

- umowę nr I.272.48.2013 z wybranym wykonawcą zamówienia zawarto w dniu 3.12.2013r.;
  - ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych z dnia 3.12.2013 roku (dzień zawarcia umowy) pod poz. 259855-2013.
- Ustalono, że na dzień wyboru wykonawcy zamówienia (19.11.2013r.) oraz na dzień podpisania z nim umowy (19.11.2013r.) plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego związanego z przebudową stadionu i zagospodarowaniem jego otoczenia wynosił 670.000,00 zł. Wielkość ta równała się kwocie, która – stosownie do zapisów w SIWZ – stanowić miała maksymalną wartość faktury, jaką wykonawca mógł wystawić w 2013 roku. Plan wydatków był też o 12.000,00 zł wyższy od maksymalnej wartości faktury wykonawcy przewidzianej do zapłaty w 2013 roku (658.000,00 zł), określonej w § 10 ust. 4 umowy z wykonawcą zamówienia.
- Ustalono, że do dnia zawarcia umowy z wybranym wykonawcą nie poniesiono żadnych wydatków na realizację zadania inwestycyjnego związanego z przebudową stadionu.
- W dniach wyboru wykonawcy zamówienia i zawarcia z nim umowy obowiązywała „Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta i Gminy Debrzno na lata 2011-2024” przyjęta uchwałą Nr II/09/2010 Rady Miejskiej z dnia 29 grudnia 2010r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej (...), w brzmieniu ustalonym uchwałą Nr 68.XLVIII.2013 Rady Miejskiej z dnia 18 listopada 2013r. w sprawie wprowadzenia zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta i Gminy Debrzno na lata 2011-2024. Zadanie inwestycyjne polegające na modernizacji stadionu miejskiego w Debrznie, planowane do realizacji w latach 2012-2014 i planowanych nakładach finansowych w wysokości 1.782.000,00 zł wymieniono w załączniku pn. „Wykaz przedsięwzięć do WPF”. Z załącznika tego wynikało, że limit wydatków na to zadanie na 2013 rok wynosił 670.000,00 zł, na rok 2014 ustalono limit wydatków w wysokości 1.112.000,00 zł.
- Powyższe ustalenia dają podstawę do stwierdzenia, że gmina jako zamawiający zabezpieczyła środki budżetowe na realizację kontrolowanego zamówienia publicznego.
- Ustalono, że w 2013 roku (w dniu 30.12.2013r.) na rachunek wykonawcy zamówienia przekazano kwotę 670.000,00 zł, jako zapłatę faktury FV000130 TORUŃ 2013.12.16 z dnia 16.12.2013r. Załącznikiem do faktury był protokół z dnia 13.12.2013r., którym komisyjnie potwierdzono fakt zakupu materiałów i urządzeń do wbudowania na stadionie w Debrznie oraz ich składowanie w siedzibie wykonawcy w Toruniu, a w zakresie trawy rolowanej – u producenta w Strzelcach Krajeńskich.
  - Drugą, a jednocześnie ostatnią fakturę za wykonanie zamówienia publicznego objętego umową nr I.272.48.2013 z dnia 3.12.2013 roku (faktura nr FV000076 TORUŃ 2014.07.07 na kwotę 835.968,66 zł) wykonawca zamówienia wystawił w dniu roku 7.07.2014 roku po

końcowym odbiorze wykonanych robót w dniu 2.07.2014r. Zapłaty faktury dokonano w dniach 15.07.2014 roku (1.968,67 zł) oraz 5.08.2014 roku – 833.999,99 zł.

#### Rok 2014

- 1) Z uchwały Nr 91.LII.2013 Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Debrzno na 2014 rok wynikało, że plan wydatków majątkowych wynosił 16.701.829,00 zł. Powyższa wielkość obejmowała w całości planowane wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne.
- 2) Po dokonanych w trakcie roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 20.379.476,55 zł i był o 3.677.647,55 zł (o 22%) wyższy od planu początkowego. Plan aktualny na koniec roku zakładał: realizację 17.926.476,55 zł wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne gminnych jednostek budżetowych; udzielenie 803.000,00 zł dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych oraz udzielenie 1.650.000,00 zł dotacji celowych na pomoc finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych.
- 3) Na podstawie sporządzonego za rok 2014 sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że kontrolowana gmina wykonała wydatki majątkowe na sumę 19.872.340,35 zł, stanowiącą 98% wydatków planowanych.

Ogólne dane w zakresie przeznaczenia środków na wydatki majątkowe przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wydatków	Przeznaczenie środków budżetowych
		Wykonanie (w zł)	
1	2	3	4
1.	Wydatki na finansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek budżetowych (§§ 6050, 6057, 6058, 6059, 6060)	17.902.614,55 17.399.211,69	Wydatki na inwestycje gminnych jednostek budżetowych
2.	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych (§ 6210)	803.000,00 799.266,66	Dotacje celowe dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie oraz dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie
3.	Dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (§ 6300)	1.650.000,00 1.650.000,00	Dotacja celowa dla Powiatu Człuchowskiego na remont (odnowę) nawierzchni dróg powiatowych
4.	Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych (§ 6580)	23.862,00 23.862,00	Wydatki urzędu miasta i gminy na zagospodarowanie Zespołu Parkowo-Pałacowego w Starym Gronowie
Razem (plan):		20.379.476,55	x
Razem (wykonanie):		19.872.340,35	

- 4) Wykonane wydatki majątkowe w wysokości 19.872.340,35 zł obejmowały: wydatki urzędu miasta i gminy (19.673.541,98 zł), wydatki innych jednostek budżetowych (9.870,14 zł) oraz niewygasające wydatki majątkowe budżetu gminy w wysokości

J

X. J. J.

Nw

188.928,23 zł, ujęte w planie finansowym załączonym do uchwały Nr 81.VII.2014 Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2014r. w sprawie ustalenia wykazu wydatków budżetu Miasta i Gminy Debrzno, które w 2014 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego.

- 5) Klasyfikowane w §§ 605 i 606 wydatki gminy wyniosły 17.399.211,69 zł. Na powyższą wielkość złożyły się: wydatki urzędu miasta i gminy (17.200.413,32 zł), wydatki innych jednostek budżetowych (9.870,14 zł) oraz wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego 2014 (188.928,23 zł).
- 6) Szczegółową kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych zrealizowanych przez urząd miasta i gminy przeprowadzono na przykładzie zadania pn. „Przebudowa ul. Kochanowskiego”.
- Zadanie to wprowadzono do planu zamierzeń inwestycyjnych na 2014 rok uchwałą Nr 91.LII.2013 Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Debrzno na 2014 rok. Uchwałą tą zabezpieczono w rozdziale 60016 – „Drogi publiczne gminne” środki na realizację tego zadania w wysokości 250.000,00 zł. Plan wydatków zmniejszono w trakcie roku o 11.000,00 zł, do wysokości 239.000,00 zł. Zmniejszenia dokonano uchwałą Nr 37.LVII.2014 Rady Miejskiej z dnia 5 czerwca 2014r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie na rok 2014.
  - Analizując szczegółową ewidencję księgową wydatków ustalono, że w 2014 roku na ww. zadanie poniesiono wydatki na sumę 238.863,61 zł. Wydatki te wiązały się z:
 

- zapłatą wynagrodzenia wykonawcy robót budowlanych	- 233.679,12 zł;
- zapłatą wynagrodzenia inspektora nadzoru	- 7.999,99 zł;
- opracowaniem dokumentacji technicznej	- 7.000,00 zł;
- wykonaniem mapy do celów projektowych	- 184,50 zł;
Razem:	- 238.679,12 zł.
  - Wykorzystywane do ewidencji kosztów tego zadania analityczne konto do syntetycznego konta 080 – „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” na początek 2014 roku nie wykazywało żadnego salda. W trakcie roku na koncie zaksięgowano koszty na sumę 238.679,12 zł, równe poniesionym w tym roku wydatkom. Księgowego rozliczenia wszystkich kosztów inwestycyjnych dokonano pod datą 31.12.2014r.
- 7) Kontrolę przestrzegania w 2014 roku przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie wydatków majątkowych przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa drogi gminnej - ul. Kochanowskiego wraz z infrastrukturą w Debrznie”.

- Szacunkową wartość zamówienia w wysokości 333.799,43 zł (równowartość 79.007,66 euro) określono w dniu 21.02.2014 roku na podstawie kosztorysu inwestorskiego.
- Ogłoszenie o zamówieniu podano do publicznej wiadomości w dniu 17.03.2014r. – poz. 55859-2014 Biuletynu Zamówień Publicznych.

Z ogłoszenia wynikało m.in., że:

- przedmiotem zamówienia były roboty budowlane polegające na przebudowie drogi gminnej w Debrznie wraz z przebudową kanalizacji deszczowej na trzech działkach;
  - zamówienie należało wykonać do dnia 30.09.2014r.;
  - wykonawca zamówienia miał być wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego;
  - oferty należało składać do godziny 10.00 w dniu 1.04.2014r.;
  - jedynym kryterium oceny ofert miała być najniższa cena.
- Przedłożona do kontroli Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia nie zawierała daty zatwierdzenia jej przez kierownika zamawiającego. Załącznikami do SIWZ były m.in. wzór oferty i wzór umowy. Z formularza oferty wynikało, że wykonawcy mieli podać cenę ryczałtową za wykonanie przedmiotu zamówienia.
  - W wyznaczonym przez zamawiającego terminie do składania ofert swoje oferty złożyło 4 wykonawców wymienionych w tabeli:

Lp.	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (zł)
1	2	3
1.	MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach	241.104,39
2.	Usługi Komunalno-Transportowe AMAR Mariusz Rudnik w Lichnowach	243.319,65
3.	AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach	223.679,12
4.	KONESER – Piotr Kusz w Człuchowie	276.572,76

- Z dokumentów z przeprowadzonego postępowania o zamówienie publiczne wynikało m.in., że:
  - przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – 242.815,50 zł.
  - z postępowania nie wykluczono żadnego wykonawcy, żadnej oferty nie odrzucono;
  - komisja przetargowa za najkorzystniejszą uznała ofertę złożoną przez firmę AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach z ceną w wysokości 223.679,12 zł. Oferta ta nie podlegała odrzuceniu i uzyskała największą ilość punktów w ocenie ofert;
  - w dniu 3.04.2014 roku zamawiający zawiadomił wszystkich wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty;
  - umowę nr D.272.18.2014 z wybranym wykonawcą zamówienia zawarto w dniu 10.04.2014r.;
  - ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych z dnia 10.04.2014 roku (dzień zawarcia umowy) pod poz. 79355-2014.

J

*[Signature]* *[Signature]*

- Ustalono, że na dzień wyboru wykonawcy zamówienia (3.04.2014r.) oraz na dzień podpisania z nim umowy (10.04.2014r.) plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego związanego z przebudową ul. Kochanowskiego w Debrznie wynosił 250.000,00 zł. Do tego czasu poniesiono wydatki na sumę 7.184,50 zł. Do wykorzystania pozostały środki w wysokości 242.815,50 zł. Wielkość ta była wyższa od ceny wybranej oferty i wartości podpisanej umowy, co oznacza, że zamawiający posiadał środki na realizację kontrolowanego zamówienia publicznego.
- Zamówienie zostało zrealizowane i odebrane przed terminem określonym w umowie – odbioru robót wykonanych do dnia 9.07.2014 roku dokonano w dniu 31.07.2014r. Zapłaty wynagrodzenia wynikającego z umowy i otrzymanej faktury zamawiający dokonał w dniu 28.08.2014r.

### Rok 2015

- 1) Z uchwały Nr 2.VIII.2015 Rady Miejskiej z dnia 29 stycznia 2015r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Debrzno na 2015 rok wynikało, że plan wydatków majątkowych wynosił 4.782.670,41 zł.
- 2) Po dokonanych w trakcie roku zmianach budżetu końcowy plan wydatków majątkowych wynosił 6.119.401,04 zł i był wyższy o 1.336.730,63 zł od planu początkowego. Ostateczna wielkość obejmowała planowane: wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych (3.621.200,04 zł), dotacje celowe na inwestycje (2.455.701,00 zł) oraz wpłaty na fundusz celowy – 42.500,00 zł.
- 3) Na podstawie sporządzonego za rok 2015 sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego ustalono, że kontrolowana gmina wykonała wydatki majątkowe na sumę 5.948.608,95 zł, stanowiącą 97% wydatków planowanych.

W tabeli poniżej przedstawiono wielkości zaplanowanych wydatków majątkowych na poszczególne cele.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan wydatków	Przeznaczenie środków budżetowych
		Wykonanie (w zł)	
1	2	3	4
1.	Wydatki na finansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek budżetowych (§§ 6050, 6057, 6059, 6060)	3.607.500,04 3.498.890,87	Wydatki na inwestycje gminnych jednostek budżetowych
2.	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych (§ 617)	42.500,00 41.751,88	Wpłata na Fundusz Wsparcia Policji na dofinansowanie zakupu samochodu osobowego dla Posterunku Policji w Debrznie.
3.	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych (§ 621)	802.000,00 740.569,48	Dotacje celowe dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie oraz dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie
4.	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 623)	12.000,00 12.000,00	Dotacje dla osób fizycznych na budowę studni

3

l.k.

ni.

5.	Dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (§ 6300)	1.640.000,00 <b>1.640.000,00</b>	Dotacja dla Powiatu Człuchowskiego na remont (odnowę) dróg powiatowych na terenie gminy.
6.	Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych (§ 658)	13.700,00 <b>13.696,71</b>	Wydatki na zagospodarowanie zabytkowego Zespołu Parkowo-Palacowego w Starym Gronowie
7.	Dotacje celowe przekazane gminie na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego (§ 661)	1.701,00 <b>1.700,01</b>	Dotacja dla Gminy Miejskiej Chojnice – dot. projektu związanego z rekultywacją składowisk odpadów na terenie działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór
Razem (plan):		6.119.401,04	x
<b>Razem (wykonanie):</b>		<b>5.948.608,95</b>	

- 4) Wykonane wydatki majątkowe w wysokości 5.948.608,95 zł obejmowały: wydatki inwestycyjne urzędu miasta i gminy (5.849.025,88 zł) oraz wydatki inwestycyjne dwóch innych gminnych jednostek budżetowych, tj. Zespołu Szkół w Debrznie i Szkoły Podstawowej w Starym Gronowie – 99.583,07 zł
- 5) Klasyfikowane w §§ 605 i 606 wydatki inwestycyjne gminy wyniosły 3.607.500,04 zł. Przeważającą część (3.507.916,97 zł) tych wydatków wykonał kontrolowany urząd miasta i gminy.

6) Szczegółową kontrolę wydatków i kosztów inwestycyjnych zrealizowanych przez urząd miasta i gminy przeprowadzono na przykładzie zadania pn. „Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych od m. Uniechów do m. Pokrzywy, działka nr 396/2”.

- Ww. zadanie wprowadzono do planu zamierzeń inwestycyjnych uchwałą budżetową podstawową z dnia 29.01.2015r. Uchwałą tą zabezpieczono w budżecie gminy (rozdział 01042 – „Wylączenie z produkcji gruntów rolnych”) środki na realizację tego zadania w wysokości 205.000,00 zł.

Plan wydatków na ww. zadanie zwiększono w trakcie roku o 42.000,00 zł, do wysokości 247.000,00 zł. Zwiększenia dokonano uchwałą Nr 78.XIX.2015 Rady Miejskiej z dnia 26 sierpnia 2015r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie Miasta i Gminy Debrzno na 2015 rok.

- Analizując szczegółową ewidencję księgową wydatków ustalono, że w 2015 roku na realizację kontrolowanego zadania poniesiono wydatki na sumę 246.991,12 zł. Wydatki te wiązały się z zapłatą:

- wynagrodzenia wykonawcy przebudowy drogi	- 222.417,92 zł;
- za opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na przebudowę drogi w Uniechowie	- 14.883,00 zł;
- wynagrodzenia inspektora nadzoru inwestorskiego	- 9.594,00 zł;
- za mapy i wypis z rejestru gruntów	- 96,20 zł;
<b>Razem:</b>	<b>- 246.991,12 zł.</b>

J

Kllg

Nii

- Wykorzystywane do ewidencji kosztów ww. zadania analityczne konto do syntetycznego konta 080 – „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” na początek 2015 roku nie wykazywało żadnego salda. W trakcie roku zaksięgowano na nim koszty na sumę 246.991,12 zł, równe poniesionym w tym roku wydatkom. Całość kosztów rozliczono pod datą 30.11.2015r.
- 7) Kontrolę przestrzegania w 2015 roku przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w zakresie wydatków majątkowych przeprowadzono na przykładzie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Uniechów na terenie działki nr 396/2”.
- Szacunkową wartość zamówienia w wysokości 248.225,24 zł (równowartość 58.752,93 euro) określono w dniu 28.05.2015 roku na podstawie kosztorysu inwestorskiego.
  - Ogłoszenie o zamówieniu podano do publicznej wiadomości w dniu 8.06.2015r. – poz. 136442-2015 Biuletynu Zamówień Publicznych.
- Z ogłoszenia wynikało m.in., że:
- przedmiotem zamówienia były roboty budowlane polegające na przebudowie drogi gminnej w Uniechowie, wykonanie organizacji ruchu oraz wykonanie powykonawczej inwentaryzacji geodezyjnej;
  - zamówienie należało wykonać do dnia 16.10.2015r.;
  - wykonawca zamówienia miał być wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego;
  - oferty należało składać do godziny 10.00 z dnia 23.06.2015r.;
  - kryteriami oceny ofert miały być: cena – 95%; okres gwarancji – 5%.
- Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia zatwierdzono w dniu 8.06.2015r. Załącznikami do SIWZ były m.in. formularz oferty i wzór umowy. Z druków tych wynikało, że wykonawcy mieli przedstawić w ofertach cenę ryczałtową za wykonanie zamówienia.
  - W wyznaczonym przez zamawiającego terminie do składania ofert swoje oferty złożyło 5 wykonawców wymienionych w tabeli:

Lp.	Nazwa wykonawcy	Cena oferty (zł)
1	2	3
1.	Zakład Usług Wielobranżowych ZUL-BUD Leon Migawa w Witrogoszczy	222.417,92
2.	MARBRUK Sp. z o.o. w Charzykowach	275.405,01
3.	Roboty Drogowo-Budowlane Jacek Karpiński w Złotowie	272.502,44
4.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe s.c. Danuta i Andrzej Gliszczyńscy	278.352,71
5.	AD-BET Adrian Paszko w Chojniczkach	247.934,32

1

Nit

Adk

- Z dokumentów z przeprowadzonego postępowania o zamówienie publiczne wynikało m.in., że:
  - przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia – 278.628,80 zł.
  - z postępowania nie wykluczono żadnego wykonawcy, żadnej oferty nie odrzucono;
  - komisja przetargowa za najkorzystniejszą uznała ofertę złożoną przez Zakład Usług Wielobranżowych ZUL-BUD Leon Migawa w Witrogoszczy z ceną w wysokości 222.417,92 zł. Oferta ta nie podlegała odrzuceniu i uzyskała największą ilość punktów w ocenie ofert;
  - w dniu 29.06.2015 roku zamawiający dokonał wyboru wykonawcy oraz zawiadomił wszystkich wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty;
  - umowę nr D.272.2.2.2015 z wybranym wykonawcą zamówienia zawarto w dniu 22.07.2015;
  - ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych z dnia 23.07.2015 roku pod poz. 109419-2015.
  
- Na wstępie tej części protokołu wykazano, że od uchwalenia budżetu gminy na 2015 rok do dnia 26.08.2015 roku plan wydatków inwestycyjnych przeznaczonych na finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z przebudową drogi dojazdowej do gruntów rolnych od m. Uniechów do m. Pokrzywy (działka nr 396/2) wynosił 205.000,00 zł. Takie środki zabezpieczono w rozdziale 01042 – „Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych” § 605 wydatków.
 

Analizując ewidencję księgową wydatków klasyfikowanych w ww. podziałkach ustalono, że do wyboru wykonawcy ww. zamówienia publicznego oraz do podpisania z nim umowy na wykonanie zamówienia (odpowiednio 29.06. i 22.07.2015r.) wykorzystano środki na sumę 14.979,20 zł – w dniu 30.01.2015 roku zapłacono fakturę Starostwa Powiatowego w Człuchowie za arkusze mapy zasadniczej oraz wypis z rejestru gruntów (96,20 zł), w dniu 15.06.2015 roku opłacono fakturę za opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy drogi w Uniechowie (14.883,00 zł). W związku z powyższym do wykorzystania na ww. zadanie pozostały środki w wysokości 190.020,80 zł.

Porównując cenę wybranej oferty i wartości zawartej umowy (222.417,92 zł) z wielkością środków pozostałych do wykorzystania na ww. zadanie inwestycyjne stwierdzono, że na dzień wyboru wykonawcy oraz na dzień podpisania umowy z wykonawcą zamówienia zamawiający nie posiadał wystarczających środków na finansowanie zamówienia – plan wydatków na to zadanie był niższy o 32.397,12 zł od ceny oferty i wartości zawartej umowy.

Zwiększenia o 42.000,00 zł planu wydatków na to zadanie dokonano uchwałą Nr 78.XIX.2015 Rady Miejskiej z dnia 26 sierpnia 2015r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie Miasta i Gminy Debrzno na 2015 rok.

- Ustalono, że przed ww. zmianą całkowity plan wydatków klasyfikowanych w § 605 w rozdziale 01042 wynosił 220.000,00 zł, jednak część tych środków, tj. 15.000,00 zł, przeznaczona była na finansowanie przebudowy innej drogi dojazdowej do gruntów rolnych – drogi w m. Prusinowo, działka nr 69.
- Kontrolowane zamówienie zostało zrealizowane w terminie określonym w umowie. Komisyjnego odbioru robót dokonano w dniu 5.10.2015r. Zapłaty wynagrodzenia wynikającego z umowy i otrzymanej faktury zamawiający dokonał w dniu 23.10.2015r.

Kserokopię „Protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego” (sprawa nr D.271.2.2.2015), dokumentującego kontrolowane zamówienie publiczne oraz kserokopię umowy nr D.272.2.2.2015 z dnia 22.07.2015 roku zawartej z wykonawcą przebudowy drogi od m. Uniechów do m. Pokrzywy dołączono do akt roboczych kontroli. **[Kserokopie: „Protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego” (sprawa nr D.271.2.2.2015); umowy nr D.272.2.2.2015 z dnia 22.07.2015 roku zawartej z Zakładem Usług Wielobranżowych ZUL-BUD Leon Migawa w Witrogoszczy na wykonanie przebudowy drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Uniechowie – poz. 8 akt kontroli]**

- Ustalono, że przywołaną powyżej umowę nr D.272.2.2.2015 z dnia 22.07.2015 roku z Zakładem Usług Wielobranżowych ZUL-BUD Leon Migawa w Witrogoszczy w imieniu zamawiającego podpisał pan Wojciech Kallas – burmistrz miasta i gminy przy kontrasygnacie pani Jolanty Cienciąły – zastępcy skarbnika gminy

Kontrolujący zwrócił się ustnie do pani Jolanty Cienciąły – zastępcy skarbnika gminy o złożenie pisemnego wyjaśnienia w sprawie kontrasygnowania umowy przy braku wystarczających środków w budżecie gminy na jej realizację.

W złożonym wyjaśnieniu wyżej wymieniona podała, że postępowanie w sprawie wyłonienia wykonawcy zamówienia wszczęto przy planowanych w budżecie środkach na przebudowę drogi w Uniechowie w wysokości 205.000,00 zł, po upewnieniu się, że na zadanie to będzie przyznana dotacja z Województwa Pomorskiego. Podpisanie umowy na udzielenie dotacji w wysokości 88.608,00 zł nastąpiło w dniu 17.07.2015r., przy czym do gminy umowa dotarła w dniu 22.07.2015r., tj. w ostatnim dniu związania z ofertą.

Pani Jolanta Cienciąła – zastępca skarbnika dodała, że – cyt.: „*Biorąc pod uwagę możliwość utraty dofinansowania, odpowiedzialność odszkodowawczą wobec wykonawców składających oferty oraz posiadanej umowie na dotację oraz braku czasu na wprowadzenie środków pod nieobecność Skarbnika odwołanego z dniem 1 lipca 2015r. podpisałam umowę w dniu 22 lipca 2015r. Poprzedni Skarbnik złożył rezygnację i został odwołany z dniem 01 lipca 2015 nowy Skarbnik został powołany od 13 sierpnia 2015r., a moja wiedza w tym zakresie była niepełna*”.




Złożone wyjaśnienie załączono do akt roboczych kontroli.

**[Wyjaśnienie pani Jolanty Cienciły – zastępcy skarbnika gminy w sprawie kontrasygnowania umowy nr D.272.2.2.2015 z dnia 22.07.2015r. na wykonanie przebudowy drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Uniechowie – poz. 9 akt kontroli]**

### 3.6.3. Ewidencja księgowa inwestycji, rozliczenie i przyjęcie zakończonych zadań inwestycyjnych na stan (księgowy) środków trwałych

- 1) Kontrolowana jednostka ewidencjonowała koszty inwestycyjne według podziałek klasyfikacji budżetowej z podziałem na poszczególne zadania inwestycyjne. Ewidencja dawała obraz kosztów poniesionych w danym roku budżetowym, kosztów poniesionych przed tym rokiem, jak też kosztów rozliczonych.

Ewidencję wydatków inwestycyjnych prowadzono również w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej oraz z podziałem na realizowane zadania.

- 2) W trakcie kontroli dokonano analizy obrotów na koncie 080 – „Inwestycje (środki trwałe w budowie)” w 2015 roku. Ustalono, że kontrolowana jednostka na bieżąco rozliczyła koszty zakończonych zadań inwestycyjnych.

### 3.6.4. Zakup i objęcie akcji, udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego

W 2015 roku nie planowano i nie realizowano wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 601 – „Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych”.

### 3.6.5. Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji (lub zakupów inwestycyjnych) realizowanych przez inne jednostki

- 1) W 2015 roku z budżetu gminy udzielono 752.569,48 zł dotacji celowych, o jakich mowa w tytule. Dotacji udzielono w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Paragraf klasyfikacji wydatków	Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1	2	3	4
§ 621 – „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych”	01010 – „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi”	530.000,00	519.285,84
	40002 – „Dostarczanie wody”	165.000,00	130.102,61
	70001 – „Zakłady gospodarki mieszkaniowej”	57.000,00	53.051,76
	90017 – „Zakłady gospodarki komunalnej”	50.000,00	38.129,27
§ 623 – „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych”	90019 – „Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska”	12.000,00	12.000,00
<b>Razem:</b>		<b>814.000,00</b>	<b>752.569,48</b>

~

Nil  
Lilla

Kontroli poddano dotacje celowe klasyfikowane w § 621, przeznaczonych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

- 2) Beneficjentem dotacji klasyfikowanych w § 621 w rozdziałach 01010 – „Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna” i 40002 – „Dostarczanie wody”, na sumę 649.389,45 zł, był Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie – samorządowy zakład budżetowy.
- Na finansowanie zadania inwestycyjnego związanego z budową w miejscowości Główna sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej z przewodem tłocznym do Pędziszewa przekazano dotację w wysokości 530.000,00 zł.  
Złożone w dniu 28.12.2015 roku „Rozliczenie dotacji celowej...” (pismo ZWiK/23/2015 z dnia 28.12.2015r.) wskazywało, że na finansowanie ww. zadania Zakład wykorzystał środki na sumę 429.285,84 zł, tj. o 100.714,16 zł mniejsze od dotacji otrzymanej. W dokumencie tym Zakład poinformował o dokonany w dniu 28.12.2015 roku zwrocie do budżetu kwoty 10.714,16 zł oraz, że – cyt.: „Kwota 90.000,00 zł stanowiąca częściowy podatek VAT od faktury 32/2015 zostanie zwrócona z chwilą otrzymania zwrotu z Urzędu Skarbowego”.
- Księgowego rozliczenia udzielonej dotacji na koncie 224 dokonano pod datą 29.12.2015r. Pod tą samą datą na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, w korespondencji z kontem 720 – „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”, zaksięgowano należność w kwocie 90.000,00 zł.
- Dotacje klasyfikowane w rozdziale 40002 – „Dostarczanie wody” ww. samorządowy zakład budżetowy wykorzystał na finansowanie budowy wodociągu rozdzielczego na trasie Stanisławka – Przypółsko oraz na zadanie inwestycyjne pn. „Stacja uzdatniania wody w Debrznie”. Ostateczne wykonanie wydatków, po zwrocie dotacji niewykorzystanych, wyniosło 130.102,61 zł. Do rozliczenia dotacji uwag nie wniesiono.
- 3) Dotacje w rozdziałach 70001 i 90017, na sumę 91.181,03 zł, otrzymał Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie – samorządowy zakład budżetowy.
- Środki finansowe pochodzące z dotacji celowych klasyfikowanych w § 621 w rozdziale 70001 ww. Zakład wykorzystał na: remont budynku mieszkalnego nr 17 w Buchowie (24.591,18 zł); rozbudowę budynku biurowo-socjalnego (15.000,00 zł); remont i modernizację lokali socjalnych (10.000,00 zł) oraz wykonanie przyłączy energetycznych w Buchowie – 3.460,58 zł.
  - Udzieloną w dniu 3.06.2015 roku dotację celową w wysokości 46.899,00 zł ww. zakład wykorzystał do zakupu samochodu osobowego. Pod datą 10.07.2015 roku na koncie 224 zaksięgowano rozliczenie wykorzystanej dotacji na kwotę 38.129,27 zł. Pozostałą część

J

X Ma

Nie

dotacji (8.769,73 zł) Zakład przekazał na rachunek bankowy kontrolowanej jednostki w dniu 9.09.2015 roku, jako zwrot VAT od zakupionego samochodu.

### 3.6.6. Dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną innym jednostkom samorządu terytorialnego

- 1) W 2015 roku udzielono Powiatowi Człuchowskiemu 1.640.000,00 zł dotacji celowej klasyfikowanej w § 630 – „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych” w rozdziale 60014 – „Drogi publiczne powiatowe”, przeznaczonej na realizację zadania „Remont (odnowa) nawierzchni dróg powiatowych o nr: 2527G Mosiny – Stare Gronowo, 2552G Debrzno – Słupia – Myśligoszcz, 2544G Strzeczona – Słupia 2562G Stare Gronowo do granicy powiatu oraz nr 2547G Uniechów – Debrzno”.

Przelewu dotacji w wymienionej powyżej kwocie dokonano w dniu 14.09.2015r.

- 2) Podstawę udzielenia pomocy finansowej dla powiatu stanowiła uchwała Nr 50.LX.2014 Rady Miejskiej z dnia 29 września 2014r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Człuchowskiemu i upoważnienia Burmistrza do podpisania w tej sprawie, zmieniona uchwałą Nr 45.XII.2015 tego organu z dnia 21 maja 2015r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej (...). Pierwotna uchwała określała kwotę pomocy w wysokości 1.350.000,00 zł, uchwałą zmieniającą zwiększono kwotę pomocy do wysokości 1.640.000,00 zł.
- 3) W oparciu o wymienioną powyżej uchwałę w dniu 29.09.2014 roku zawarto z Powiatem Człuchowskim „Porozumienie w sprawie współfinansowania zadania pn. „Remont (odnowa) nawierzchni dróg powiatowych (...)” Z porozumienia tego, po zmianach wprowadzonych aneksami nr 1 z dnia 21.05.2015 roku i nr 2 z dnia 25.08.2015 roku wynikało, że dotacja celowa w kwocie 1.640.000,00 zł miała być przekazana na bankowy rachunek Powiatu do dnia 15.09.2015r.

W § 4 porozumienia zawarto zapis o następującej treści – cyt.: „Starostwo Powiatowe w Człuchowie zobowiązuje się do rozliczenia kosztów najpóźniej do dnia 31.12.2015r. Rozliczenie powinno zawierać: kserokopię faktur; dowody zapłaty; protokół odbioru robót; oświadczenie powiatu stwierdzające, że w przypadku realizacji ww. zadania nie następuje nakładanie się pomocy finansowej z innych źródeł”.

- 4) Ustalono, że rozliczenia udzielonej dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 31.12.2015 roku w oparciu o wewnętrzny dowód „polecenie księgowania” nr 907 z dnia 7.01.2016r.

Podstawę wystawienia tego dowodu stanowiło otrzymane w dniu 7.01.2016r., tj. z siedmiodniowym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w porozumieniu,

*J*

*Klla*

*Nii*

rozliczenie dotacji, zawarte w piśmie bez numeru Zarządu Powiatu Człuchowskiego z dnia 31.12.2015r. Dostarczony plik dokumentów obejmował:

- kserokopię sporządzonego w dniu 11.12.2015 roku protokołu odbioru końcowego robót wykonanych przez Zakład Wdrożeń i Usług Technicznych w Czarnem – protokół dotyczył „robót infrastrukturalnych na drogach powiatowych związanych z kontraktem na remont (odnowę) nawierzchni dróg powiatowych”. Wymieniona w protokole wartość robót netto wynosiła 178.837,40 zł, brutto – 219.970,00 zł;
- kserokopie 7 faktur spółki MARBRUK w Charzykowach wystawionych na Powiat Człuchowski tytułem „realizacja umowy nr IN.273.04.2015 z dnia 16.04.2015r.” oraz za roboty uzupełniające do tej umowy (wartość tych faktur wynosiła 9.001.777,06 zł) wraz z kserokopiami 55 dowodów zapłaty tych faktur;
- kserokopie dwóch faktur Zakładu Wdrożeń i Usług Technicznych w Czarnem, tj. faktury z dnia 19.08.2015 roku za nadzór inwestorski nad remontem (odnową) nawierzchni dróg powiatowych, wystawionej na kwotę 55.782,96 zł oraz faktury z dnia 22.12.2015 roku za wykonanie robót infrastrukturalnych na drogach powiatowych związanych z kontraktem na remont (odnowę) nawierzchni dróg powiatowych wraz z kserokopiami dowodów zapłaty tych faktur;
- kserokopie 10 protokołów OT – „Przyjęcie środka trwałego” dokumentujących zwiększenie wartości 10 dróg powiatowych o 4.405.199,63 zł, przy czym do dróg powiatowych objętych porozumieniem odnosiło się 5 protokołów, dokumentujących zwiększenie ich wartości o 3.847.081,66 zł;
- oświadczenie Zarządu Powiatu Człuchowskiego z dnia 31.12.2015r., że wykorzystanie środków finansowych w kwocie 1.640.000,00 zł z pomocy finansowej na remont (odnowę) nawierzchni 5 dróg powiatowych z terenu gminy Debrzno nastąpiło zgodnie z przeznaczeniem, jak też, że przy realizacji zadania nie nastąpiło nakładanie się pomocy finansowej z innych źródeł.

5) Analizując dokumenty stanowiące podstawę rozliczenia dotacji ustalono, że dotyczyły one dróg powiatowych objętych porozumieniem, jak też kilku innych dróg, oznaczonych numerami: 1743G; 2501G; 2502G, 2521G; 2524G; 2532G; 2534G; 2549G; 2550G; 2559G; 2560G oraz 2561G – takie numery dróg, obok numerów dwóch dróg objętych przywołanym na wstępie porozumieniem, wymieniono np. w fakturze nr 256/2015 spółki MARBRUK w Charzykowach z dnia 21.10.2015r., wystawionej na kwotę 571.550,89 zł. Z przedłożonych do rozliczenia dotacji faktur nie wynikało, czy i w jakiej części do ich zapłaty wykorzystano środki kontrolowanej gminy.

Poza tym stwierdzono, że jedyny protokół odbioru robót dotyczył robót o wartości 219.970,00 zł – wartości stanowiącej 13% kwoty udzielonej przez kontrolowaną gminę pomocy finansowej.

### 3.6.7. Dotacje celowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego

- 1) W kontrolowanym roku zrealizowano wydatek w wysokości 1.700,01 zł klasyfikowany w § 6619 w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”.

Dotację w tej wysokości przekazano na rachunek bankowy Gminy Miejskiej Chojnice na realizację projektu związanego z rekultywacją 15 składowisk odpadów komunalnych zlokalizowanych na obszarze działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych Nowy Dwór w Chojnicach. Umowę partnerską nr Km.7060-2/09 dotyczącą wspólnej realizacji tego projektu, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, gminy (9 gmin z terenów powiatów chojnickiego i człuchowskiego ) zawarły w dniu 27.05.2009r.

- 2) Księgowego rozliczenia dotacji na koncie 224 dokonano pod datą 31.12.2015 roku w oparciu o polecenie księgowania nr 921, wystawione w dniu 18.03.2016 roku na podstawie sporządzonego w tym dniu pisma (bez numeru) pani Sandry Krampikowskiej – inspektora ds. gospodarki komunalnej, informującego o otrzymaniu rozliczenia dotacji z Gminy Miejskiej Chojnice.

W piśmie nr Km.0719-1/155/10/16 z dnia 1.02.2016 roku (pismo wpłynęło w dniu 8.02.2016r.) wymieniona gmina wykazała, że dotacje z gmin, na sumę 23.799,78 zł, w tym dotację z Miasta i Gminy Debrzno w kwocie 1.700,01 zł, wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie, tj. na refundację wydatków poniesionych na zarządzanie projektem.

### 3.6.8. Inne wydatki majątkowe

- 1) W 2015 roku zrealizowano 13.696,71 zł majątkowych wydatków budżetowych klasyfikowanych w § 658 – „Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych” w rozdziale 92120 – „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami”.

- 2) Ustalono, że zrealizowane wydatki wiązały się z zapłatą faktur za: zakup ławek miejskich (4.080,00 zł); zakup bramek do piłki ręcznej, słupków do tenisa, zestawów do koszykówki oraz betonu do zamontowania słupków (6.826,71 zł); przygotowanie terenu przy boisku pod zasiew trawy oraz montaż bramek i słupków do gier (2.700,00 zł) oraz za zakup osprzętu oświetleniowego – 90,00 zł.

Z opisów faktur wynikało, że zakupu dokonano na potrzeby zagospodarowania terenu wokół Pałacu w Starym Gronowie – zadania realizowanego w ramach funduszu sołeckiego.

W trakcie kontroli ustalono, że sformułowania „Pałac w Starym Gronowie” używano w odniesieniu do stanowiącego własność gminy zespołu pałacowo-parkowego z połowy

2

Xella

Nut

XIX wieku w Starym Gronowie, wpisanego do rejestru zabytków w dniu 30.08.1966r., pod numerem 616/A-215.

### **3.7. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji.**

#### **3.7.1. Rozliczenie otrzymanych dotacji**

Ustalenia w zakresie otrzymanych dotacji, w tym dotacji z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej oraz na inne zadania zlecone ustawami przedstawiono już w niniejszym protokole, przy opisie dochodów budżetowych z tytułu dotacji.

W trakcie kontroli ustalono, że kontrolowana jednostka rozliczyła się z otrzymanych dotacji.

#### **3.7.2. Rozliczenie udzielonych dotacji**

##### **3.7.2.1. Dotacje podmiotowe**

- 1) Na podstawie ewidencji księgowej wydatków budżetowych ustalono, że w 2015 roku z budżetu gminy udzielono 1.248.000,00 zł dotacji podmiotowych. Beneficjentem tych dotacji, klasyfikowanych w całości w § 248 – „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury” było Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie.
- 2) Udzielone dotacje podmiotowe klasyfikowane były w dwóch rozdziałach budżetu, tj. w rozdziale 92109 – „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” (1.066.000,00 zł) i w rozdziale 92116 – „Biblioteki” (182.000,00 zł).  
Sumy dotacji udzielonych w tych rozdziałach były zgodne z planem dotacji podmiotowych zawartym w „Wykazie dotacji podmiotowych dla instytucji kultury w 2015 roku”, stanowiącym załącznik nr 10 do uchwały Nr 2.VIII.2015 Rady Miejskiej z dnia 29 stycznia 2015r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Debrzno na 2015 rok. Do końca roku budżetowego plan ten nie był zmieniany.
- 3) Księgowego rozliczenia udzielonych dotacji (Wn konto 224 Ma konto 810) dokonywano etapami.  
Ustalono, że po zakończeniu każdego kwartału ww. Centrum składało pisemne „Rozliczenia dotacji” za okresy od początku roku do końca każdego kwartału. Na podstawie tych rozliczeń w jednostce kontrolowanej wystawiono 4 dowody „polecenie księgowania”, a następnie dokonano księgowania rozliczających kwoty wykorzystanych w poszczególnych kwartałach dotacji.
- 4) Ze sporządzonego w dniu 13.01.2016 roku i złożonego w dniu 18.01.2016 roku „Rozliczenia dotacji Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie za okres 01.01.2015 do 31.12.2015r.” wynikało, że sumy wykorzystanych „dotacji na podstawową działalność – kulturę” (1.066.000,00 zł) i „dotacji na podstawową działalność – bibliotekę” (182.000,00 zł) były równe sumom dotacji otrzymanych.



- Analizując uchwały organu stanowiącego gminy ustalono, że organ ten nie podejmował odrębnej uchwały określającej stawki dotacji przedmiotowych możliwych do stosowania przez okres inny (np. dłuższy), niż rok budżetowy. Obowiązujące w 2015 roku stawki określono w przywołanym powyżej załączniku nr 11 do uchwały budżetowej podstawowej.
- 4) W trakcie kontroli ustalono, że w 2015 roku obowiązywała uchwała Nr 26.XXXVIII.2013 Rady Miejskiej z dnia 29 kwietnia 2013r. w sprawie ustalenia zakresu i zasad udzielania dotacji przedmiotowej.
- Zgodnie z § 1 tej uchwały dotacje dla zakładów budżetowych stanowić miały dopłaty do: sprzątnięcia ulic i chodników; utrzymania i pielęgnacji zieleńców; utrzymania świetlic wiejskich; wywozu osadu; monitoringu i eksploatacji wysypiska; remontów i bieżącego utrzymania placów zabaw.
  - W paragrafie 4 uchwały zawarto następujące wzory wyliczeń miesięcznych kwot dotacji przedmiotowych do poszczególnych rodzajów działalności samorządowych zakładów budżetowych. Przykładowy wzór do wyliczenia dotacji na sprzątnięcie ulic i chodników oraz na utrzymanie i pielęgnację zieleńców ( $P \times S \times K$ ) oznaczał iloczyn określonej w uchwale budżetowej stawki dotacji, powierzchni ulic i chodników lub zieleńców oraz krotność wykonywania usługi.
- 5) Wymóg określenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego szczegółowości rozliczenia wykorzystania dotacji przedmiotowej, wynikający z § 45 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. Nr 241, poz. 1616) zrealizowano zarządzeniem Nr 63.591.2013 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 26 lutego 2013r. w sprawie określenia zasad rozliczania przyznanych dotacji przedmiotowych samorządowym zakładom budżetowym.
- Z § 1 zarządzenia wynikał obowiązek kwartalnego rozliczania dotacji poprzez składanie sprawozdań z wykorzystania dotacji w formie tabelarycznej, określonej w załączniku do zarządzenia, oraz – cyt.: „opisowej nie mniej niż przedłożona wcześniej kalkulacja kosztów, zawierająca w szczególności: 1/ opis zadania oraz wykaz prac, na wykonanie których udzielono dotacji, z podaniem kalkulacji jednostkowej stawki; 2/ rozliczenie kosztu realizacji całego zadania, całkowity koszt zadania, wysokość przysługującej dotacji, wysokość uruchomionej dotacji, wysokość wykorzystanej dotacji”.
  - W § 2 zarządzenia zawarto obowiązek składania rocznego rozliczenia dotacji przedmiotowej w terminie do 31 stycznia następnego roku poprzez złożenie w urzędzie miasta i gminy sprawozdania z wykorzystania dotacji w formie tabelarycznej określonej w załączniku do zarządzenia.

Nie

- 6) Ustalono, że udzielone dotacje przedmiotowe zostały rozliczone w księgach rachunkowych kontrolowanej jednostki na podstawie rozliczeń dotacji sporządzonych przez beneficjenta dotacji zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami w tym zakresie.

### 3.7.2.3. Dotacje celowe

- 1) W 2015 roku z budżetu gminy udzielono 217.262,27 zł dotacji celowych na zadania bieżące. Podstawowe dane o planowanych i udzielonych dotacjach zawarto w tabeli:

Lp.	Rozdział budżetu	Plan (zł)	Wykonanie (zł)	Beneficjent dotacji
1	2	3	4	5
<b>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych - § 272</b>				
1.	92120 – „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami”	154.000,00	152.684,47	Parafia pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie
<b>Razem § 272:</b>		<b>154.000,00</b>	<b>152.684,47</b>	<b>x</b>
<b>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom - § 282</b>				
1.	75075 – „Promocja jednostek samorządu terytorialnego”	25.600,00	25.577,80	Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno (14.797,80 zł); Fundacja Naszyjnik Północy (10.780,00 zł)
2.	85415 – „Pomoc materialna dla uczniów”	10.000,00	10.000,00	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego
3.	92695 – „Pozostała działalność”	29.000,00	29.000,00	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SALOS w Debrznie (18.000,00 zł); MKS Debrzno (8.500,00 zł); MUKS „Karate” w Debrznie (2.500,00 zł);
<b>Razem § 282:</b>		<b>64.600,00</b>	<b>64.577,80</b>	<b>x</b>
<b>Ogółem:</b>		<b>218.600,00</b>	<b>217.262,27</b>	<b>x</b>

- 2) Dokonane w trakcie kontroli ustalenia w zakresie udzielania i rozliczania udzielonych dotacji, jak też zwrotu do budżetu dotacji niewykorzystanych przedstawiono poniżej, z podziałem na poszczególne paragrafy dotacji.

*Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych - § 272*

- 1) Podstawę przekazania w dniu 29.04.2015 roku dotacji w wysokości 152.684,47 zł na rachunek bankowy Parafii pw. NMP w Debrznie stanowiła zawarta w dniu 20.02.2015 roku umowa nr 1/ZB/2015, zmieniona aneksem nr 1 z dnia 23.04.2015r.

- Z umowy wynikało, m.in., że:
  - przedmiotem umowy jest dofinansowanie dotacją celową prac remontowych i robót budowlanych przy zabytkowym kościele pw. św. Michała Archanioła w Słupi;
  - całkowity koszt zadania wyliczono na kwotę 611.825,38 zł a dotacja z budżetu gminy miała pokryć 25% tych kosztów;
  - środki finansowe pochodzące z dotacji należało wykorzystać do dnia 15.12.2015r.;

- beneficjent dotacji był zobowiązany do złożenia sprawozdania z wykonania zadania na obowiązującym formularzu – sprawozdanie należało dostarczyć w terminie 30 dni od daty zakończenia realizacji zadania.
- Spisany w dniu 23.04.2015 roku aneksem nr 1 do ww. umowy dokonano zmian postanowień tej umowy polegających na zmniejszeniu o 271,91 zł kwoty dotacji, do wysokości 152.684,47 zł, jak też na zmianie kwoty określającej całkowity koszt zadania – kwotę 611.825,38 zł zastąpiono kwotą 610.735,47 zł.  
Powyższych zmian dokonano na pisemny wniosek Parafii w Debrznie – pismo bez numeru z dnia 14.04.2015r. Z pisma tego wynikało, że roboty budowlane zostały zrealizowane a ich koszt wyniósł właśnie 610.735,47 zł.
- 2) W 2015 roku zasady udzielania dotacji na ochronę zabytków określała uchwała Nr XI/51/2007 Rady Miejskiej z dnia 6 lipca 2007r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku znajdującym się na terenie Gminy Debrzno, wpisanym do rejestru zabytków (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 132 z dnia 30 sierpnia 2007r., poz. 2377).  
Uchwała powyższa umożliwiała udzielenie dotacji właścicielom lub posiadaczom zabytkowych obiektów na dofinansowanie robót i prac, o jakich mowa w tytule uchwały, jeżeli obiekty te znajdują się w złym stanie technicznym a jednocześnie posiadają istotne znaczenie historyczne, artystyczne lub naukowe dla gminy. Dofinansowanie mogło wynieść do 30% nakładów koniecznych na wykonanie prac lub robót, przy czym w przypadku zabytków o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej, albo też przy wymogu przeprowadzenia prac konserwatorskich i restauratorskich lub robót budowlanych złożonych pod względem technologicznym dotacja mogła być udzielona do 50% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.  
Kontrolując przedłożone dokumenty związane z przyznaniem dotacji ustalono, że wniosek ww. Parafii, złożony z zachowaniem terminu określonego w ww. uchwale, zawierał wszystkie elementy wymagane tą uchwałą.
- 3) Powołana w dniu 21.01.2015 roku (zarządzenie Nr 6.21.2015 Burmistrza Miasta i Gminy) komisja do oceny wniosków o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach znajdujących się na terenie Gminy Debrzno, wpisanych do rejestru zabytków uznała, że wniosek Parafii w Debrznie spełnia wymogi formalne i zarekomendowała go do dofinansowania dotacją w wysokości 152.956,38 zł – kwotą podaną przez wnioskodawcę, stanowiącą 24,88% planowanych kosztów zadania.
- 4) W uchwalonym w dniu 29.01.2015 roku budżecie gminy na 2015 rok (uchwała Nr 2.VIII.2015 Rady Miejskiej) nie planowano wydatków związanych z udzieleniem dotacji celowej dla ww. Parafii.

Wprowadzenia do planu finansowego gminy dotacji celowej dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie w wysokości 154.000,00 zł (§ 272 w rozdziale 92120), przeznaczonej na prace remontowo-budowlane kościoła filialnego pw. św. Michała Archaniola w Słupi, dokonano uchwałą Nr 6.VIII.2015 Rady Miejskiej w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie na rok 2015, podjętą w dniu uchwalenia budżetu.

- 5) W oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty ustalono, że prace budowlane związane z remontem dachu i elewacji zewnętrznej nawy głównej i zakrystii zabytkowego kościoła w Słupi zostały komisyjnie odebrane w dniu 30.04.2015r. Komisja odbiorowa nie wniosła uwag do wykonanych prac.

Otrzymała w dniu 29.04.2015 dotację z budżetu gminy w wysokości 152.684,47 zł Parafia w Debrznie wykorzystywała w dniu 29.05.2015 roku do częściowej zapłaty faktury nr 14/04/2015 wykonawcy robót z dnia 30.04.2015r.

Wymagane umową z dnia 20.02.2015 roku „Sprawozdanie z wykonania prac lub robót (zadania)” beneficjent dotacji złożył w dniu 24.06.2015r. Dwa dni później przedstawiciele kontrolowanej jednostki i proboszcz ww. Parafii dokonali odbioru wykonanych prac pod kątem zgodności ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie. Komisja nie wniosła żadnych uwag.

- 6) Rozliczenia udzielonej dotacji w urządzeniach księgowych kontrolowanej jednostki dokonano pod datą 10.07.2015r., po zaakceptowaniu sprawozdania i poinformowaniu o tym beneficjenta dotacji w dniu 1.07.2015r.

*Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom – § 282*

- 1) W tabeli powyżej wykazano, że w 2015 roku z budżetu gminy udzielono 64.577,80 zł dotacji celowych klasyfikowanych w § 282 w trzech rozdziałach budżetu, tj.:
- 75075 – „Promocja jednostek samorządu terytorialnego” – 25.577,80 zł dotacji dla 2 podmiotów;
  - 85415 – „Pomoc materialna dla uczniów” – 10.000,00 zł dla jednego stowarzyszenia;
  - rozdział 92695 – „Pozostała działalność” 29.000,00 zł dotacji dla 3 stowarzyszeń.

Jednym z beneficjentów dotacji budżetowych klasyfikowanych w § 282 – „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom” była fundacja – Fundacja Naszyjnik Północy w Debrznie. Stwierdzono, że w tym przypadku użyto nieprawidłowego paragrafu klasyfikacji budżetowej – obowiązujące w kontrolowanym roku rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity: Dz. U.

2

XJK

Niu

z 2014r., poz.1053) dla dotacji celowych udzielanych na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom przewidywało § 281 – „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom”.

- 2) W oparciu o przedłożone do kontroli dokumenty ustalono, że beneficjentów dotacji wyłoniono w drodze otwartego konkursu ofert ogłoszonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 1118), z uwzględnieniem uregulowań zawartych w *„Rocznym programie współpracy na 2015 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”*.
  - Z przywołanego *Programu*, przyjętego uchwałą Nr 60.LXI.2014 Rady Miejskiej z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie rocznego programu współpracy (...) wynikało, że w 2015 roku na realizację ujętych w nim zadań publicznych przeznaczono kwotę 70.000,00 zł z tym, że ostateczną kwotę określić miała uchwała Rady Miejskiej w sprawie budżetu gminy na 2015r.
  - Ustalono, że w uchwalonym w dniu 29.01.2015 roku budżecie gminy na 2015 rok zaplanowano 70.000,00 zł dotacji na zadania własne gminy realizowane przez podmioty nienależące do sektora finansów publicznych, z tego: 30.000,00 zł na wspieranie działalności w zakresie kultury i tradycji regionu, sztuki i ochrony dóbr kultury oraz promocję; 29.000,00 zł na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu; 10.000,00 zł na edukację, naukę, szkolnictwo wyższe, oświatę i wychowanie; 1.000,00 zł na wspieranie wolontariatu.
- 3) Ogłoszenie o konkursie, zawierające informacje o zasadach przyznawania dotacji, terminach i warunkach realizacji zadań, terminie składania ofert, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert, stanowiło załącznik do zarządzenia Nr 43.58.2015 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 20 lutego 2015r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu gminnego w 2015 roku przez organizacje i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
 

W treści ogłoszenia podano m.in.: rodzaje zadań przewidzianych do zlecenia w 2015 roku; termin składania ofert (do 10.03.2015r.); wysokości środków przeznaczonych na realizację zadań; datę otwarcia ofert (16.03.2015r.) oraz termin realizacji zadań – do dnia 31.12.2015r.
- 4) Powołana zarządzeniem burmistrza komisja konkursowa dokonała oceny złożonych terminowo ofert 6 podmiotów oraz przedłożyła organowi wykonawczemu gminy propozycje przyznania dotacji dla wszystkich uczestników konkursu.





Propozycje komisji zostały w pełni zaakceptowane przez burmistrza – takie same dane zawarto w „Informacji o wynikach wyboru ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu gminnego w 2015 roku przez organizacje i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego”, podanej do publicznej wiadomości w dniu 19.03.2015r.

Ustalono, że trzem podmiotom, tj. Stowarzyszeniu „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”, Fundacji Lokalna Grupa Działania „Naszyjnik Północy” oraz Stowarzyszeniu Wspierania Rozwoju Powiatu Chojnickiego przyznano dotacje w kwotach wnioskowanych. Pozostałym trzem podmiotom przyznano dotacje w wysokościach stanowiących od 28 do 62% kwot wnioskowanych.

- 5) Ze wszystkimi podmiotami zawarto pisemne umowy o wsparcie realizacji zadań publicznych. Wszystkie podmioty otrzymały przyznane środki oraz przedłożyły sprawozdania z realizacji zadań publicznych.
- 6) Szczegółową kontrolę udzielania oraz rozliczania dotacji przeprowadzono na przykładzie dotacji udzielonych:
  - Stowarzyszeniu „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” w Debrznie na dofinansowanie zadania pn. „Promocja dobra kulturowego” z zakresu wspierania działalności w zakresie kultury i tradycji regionu, sztuki i ochrony dóbr kultury oraz promocji gminy – 14.797,80 zł dotacji w rozdziale 75075 – umowa nr 4/AK/PP/2015-4 z dnia 1.04.2015r.;
  - Fundacji Naszyjnik Północy z siedzibą w Debrznie na dofinansowanie zadania pn. „Rowerowe zakątki gminy Debrzno” z zakresu wspierania działalności w zakresie kultury i tradycji regionu, sztuki i ochrony dóbr kultury oraz promocji gminy – 10.780,00 zł dotacji w rozdziale 75075 – umowa nr 5/AK/PP/2015-5 z dnia 1.04.2015r.;
  - Stowarzyszenia Lokalnego Salezjańskiej Organizacji Sportowej „SL SALOS” w Debrznie na dofinansowanie zadania pn. „Całoroczne zajęcia sportowo-rekreacyjne” z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu – 18.000,00 zł w rozdziale 92695 – umowa nr 3/AK/PP/2015-3 z dnia 1.04.2015r.;
  - Miejskiemu Klubowi Sportowemu w Debrznie na dofinansowanie zadania pn. „Sport? TAK! – Debrzno 2015” z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu – 8.500,00 zł dotacji w rozdziale 92695 – umowa nr 6/AK/PP-2015-6 z dnia 1.04.2015r.

Suma wydatków objętych kontrolą wyniosła 52.077,80 zł i stanowiła 81% wszystkich wydatków budżetu z tytułu dotacji klasyfikowanych w § 282.

- 7) W wyniku kontroli umów zawartych z ww. stowarzyszeniami stwierdzono ich zgodność ze złożonymi ofertami konkursowymi. Uwag nie wniesiono również do złożonych sprawozdań końcowych z wykonania zadań publicznych.

Ustalono, że Miejski Klub Sportowy w Debrznie nie wykorzystał kwoty 9,53 zł z otrzymanej dotacji – środki w tej wysokości zwrócił do budżetu gminy w dniu 15.01.2016r.

#### 3.7.2.4. Dotacje na pomoc finansową udzieloną innym jednostkom samorządu terytorialnego

W 2015 roku z budżetu kontrolowanej gminy nie udzielano dotacji na pomoc finansową innym jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań bieżących tych jednostek.

### **3.8. Dług publiczny, przychody i rozchody budżetu.**

Kontrolę w zakresie długu publicznego oraz przychodów i rozchodów budżetu gminy przeprowadzono w oparciu o lata 2014-2015.

#### 3.8.1. Przestrzeganie uprawnień do zaciągania zobowiązań obciążających budżet

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieuprawnionych przypadków zaciągania zobowiązań obciążających budżet gminy.

#### 3.8.2. Przychody i rozchody (w tym przychody z prywatyzacji majątku)

*Rok 2014*

- 1) W uchwalonym w dniu 30.12.2013 roku budżecie gminy na 2014 rok (uchwała Nr 91.LII.2013 Rady Miejskiej) zaplanowano dochody budżetu w wysokości 34.495.522,80 zł, wydatki w wysokości 47.600.682,80 zł, przychody w wysokości 16.248.000,00 zł oraz rozchody w wysokości 3.142.840,00 zł.

Z zawartego w załączniku nr 4 do uchwały budżetowej planu przychodów na 2014 rok wynikało, że przychody w wysokości 16.248.000,00 zł pochodzić miały z kredytów i pożyczek zaciągniętych na rynku krajowym (§ 952 – 16.230.000,00 zł) oraz ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych (§ 951 – 18.000,00 zł).

Stanowiący załącznik nr 5 do uchwały budżetowej podstawowej plan rozchodów budżetu w wysokości 3.142.840,00 zł obejmował rozchody na spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek (§ 992 – 3.124.840,00 zł) oraz rozchody polegające na udzieleniu pożyczki w kwocie 18.000,00 zł (§ 991 rozchodów).

- 2) W trakcie roku budżetowego plan dochodów zwiększono do wysokości 44.108.425,20 zł, plan wydatków zwiększono do wysokości 53.867.704,20 zł, plan przychodów zmniejszono do wysokości 12.293.939,00 zł, ostateczny plan rozchodów wyniósł 2.534.660,00 zł.

Aktualny na koniec roku plan przychodów obejmował przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek (11.119.634,50 zł), przychody w wysokości 18.000,00 zł ze spłaty pożyczek udzielonych, pozostałe przychody w wysokości 1.156.304,50 zł planowano uzyskać z tzw. „wolnych środków”, zdefiniowanych w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Końcowy plan rozchodów w wysokości 2.534.660,00 zł obejmował planowane rozchody na spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek (2.516.660,00 zł) i rozchody w wysokości 18.000,00 zł, klasyfikowane jako pożyczki z budżetu.

- 3) Ustalono, że w 2014 roku dochody budżetu gminy wyniosły 44.600.356,76 zł, wydatki były wyższe od dochodów i wyniosły 52.077.143,74 zł. Budżet został zrównoważony przychodami w wysokości 12.266.939,00 zł i rozchodami w wysokości 2.534.660,00 zł.

- a) Przychody w wysokości 12.266.939,00 zł pochodziły z:

- dwóch kredytów zaciągniętych na podstawie umów zawartych w 2014 roku	-	8.528.115,50 zł;
- otrzymanych w 2014 roku transzy dwóch pożyczek (2.007.000,00 zł) i jednego kredytu (575.519,00 zł) na podstawie umów zawartych w roku poprzednim	-	2.582.519,00 zł;
- „wolnych środków”	-	1.156.304,50 zł;
	<u>Razem: -</u>	<u>12.266.939,00 zł.</u>

- Ustalenia dotyczące zaciągania kredytów i pożyczek przedstawiono w dalszej części protokołu. Wykazane w sporządzonym za 2014 rok sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego i przedstawione powyżej dane o przychodach z tego źródła wynikały z ewidencji księgowej budżetu gminy jako organu finansowego.
- W 2014 roku nie zrealizowano zaplanowanych na ten rok przychodów w wysokości 18.000,00 zł. Kwota taka widniała w planie od uchwalenia budżetu w grudniu 2013r. Ustalono, że w zawartej w dniu 22.10.2014 roku z Fundacją Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy z siedzibą w Debrznie umowie pożyczki termin spłaty pożyczki w kwocie 18.000,00 zł wyznaczono zapisem „do dnia 30.11.2015r.”

J

Ala

Ni.

- b) W 2014 roku rozchody budżetu wyniosły 2.534.660,00 zł. Na powyższą wielkość złożyła się spłata zaciągniętych kredytów i pożyczek (2.516.660,00 zł) oraz pożyczka udzielona ze środków budżetu gminy w wysokości 18.000,00 zł.
- Analizując ewidencję księgową prowadzoną na kontach 134 – „Kredyty bankowe” i 260 – „Zobowiązania finansowe” ustalono, że w 2014 roku dokonano spłat rat kredytów i pożyczek na sumę 2.516.660,00 zł. Wykazana w sporządzonym za ten rok sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego kwota rozchodów z tytułu spłaty kredytów i pożyczek była prawidłowa.
  - Zrealizowany w 2014 roku rozchód w wysokości 18.000,00 zł wykonano poprzez udzielenie Fundacji Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy z siedzibą w Debrznie nieoprocentowanej pożyczki na realizację projektu pn. „Budowa innowacyjnej małej infrastruktury technicznej”.

Podstawę przekazania w dniu 5.11.2014 roku ww. kwoty na bankowy rachunek Fundacji stanowiła umowa pożyczki z dnia 22.10.2014r. Umowę zawarto z zachowaniem procedury określonej w zarządzeniu Nr 227.755.2013 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 28 października 2013r. w sprawie ustanowienia procedury udzielenia pożyczek dla organizacji działających w sferze pożytku publicznego na wkład własny lub realizację projektów refundowanych, finansowanych ze środków pochodzących z funduszy europejskich i innych źródeł zewnętrznych.

Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów ustalono, że pożyczka miała być wykorzystana do wyprzedzającego finansowania wymienionego powyżej projektu o planowanym całkowitym koszcie w wysokości 984.426,05 zł, realizowanego przez 6 lokalnych grup działania (partnerów projektu). Z podmiotami tymi Samorząd Województwa Pomorskiego zawarł w dniu 30.09.2014 roku umowę przyznania pomocy, przyznającą ww. Fundacji dofinansowanie w wysokości 194.600,06 zł.

Ustalono, że burmistrz posiadał upoważnienie organu stanowiącego gminy do udzielania pożyczek podmiotom nienależącym do sektora finansów publicznych do łącznej kwoty 18.000,00 zł, wyrażone w § 11 pkt 2 uchwały budżetowej podstawowej z dnia 30.12.2013r.

#### Rok 2015

- 1) Uchwalony w dniu 29.01.2015 roku budżet gminy na 2015 rok (uchwała Nr 2.VIII.2015 Rady Miejskiej) zakładał realizację w tym roku dochodów budżetu w wysokości 34.103.079,75 zł, wydatków w wysokości 35.537.119,17 zł, przychodów w wysokości 6.433.000,00 zł oraz rozchodów w wysokości 4.998.960,58 zł.

Z załączonego do uchwały budżetowej planu przychodów na 2015 rok wynikało, że przychody w wysokości 6.433.000,00 zł pochodzić miały z kredytów i pożyczek zaciągniętych na rynku krajowym (§ 952 – 6.415.000,00 zł) oraz ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych (§ 951 – 18.000,00 zł).

Załączony do uchwały budżetowej plan rozchodów budżetu w wysokości 4.998.960,58 zł obejmował wyłącznie rozchody na spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek (§ 992 rozchodów).

- 2) W trakcie roku budżetowego plan dochodów zwiększono do wysokości 38.881.620,85 zł, plan wydatków zwiększono do wysokości 39.263.615,27 zł, plan przychodów zmniejszono do wysokości 5.380.955,00 zł, plan rozchodów nie uległ zmianie i wynosił 4.998.960,58 zł.

Aktualny na koniec roku plan przychodów obejmował przychody w tytule zaciągniętych kredytów i pożyczek (4.020.000,00 zł), przychody ze spłaty udzielonych pożyczek (18.000,00 zł) oraz przychody w wysokości 1.342.955,00 zł z tzw. „wolnych środków”.

Plan rozchodów w wysokości 4.998.960,58 zł obejmował wyłącznie spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek.

- 3) Ustalono, że w 2015 roku dochody budżetu gminy wyniosły 37.977.417,13 zł, wydatki wyniosły 37.054.899,43 zł, przychody budżetu wyniosły 6.293.482,02 zł, rozchody budżetu wyniosły 4.998.960,58 zł.

- a) Przychody w wysokości 6.293.492,02 zł pochodziły z zaciągniętego w 2015 roku kredytu w wysokości 4.020.000,00 zł, ze spłaty pożyczki udzielonej w roku poprzednim Fundacji Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy z siedzibą w Debrznie (18.000,00 zł) oraz z tzw. „wolnych środków” – 2.255.492,02 zł.

- Ustalenia kontroli w zakresie zaciągnięcia w 2015 roku kredytu w ww. kwocie przedstawiono w dalszej części protokołu. Wykazane w sporządzonym za 2015 rok sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego i przedstawione powyżej dane o przychodach z tego źródła wynikały z ewidencji księgowej budżetu gminy jako organu finansowego.

- Otrzymałą w 2014 roku pożyczkę w wysokości 18.000,00 zł ww. Fundacja spłaciła w dniu 28.10.2015r., tj. z zachowaniem terminu określonego w umowie pożyczki.

- b) Na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej na kontach 134 i 260 ustalono, że w 2015 roku spłacono raty kredytów i pożyczek na sumę 4.998.960,58 zł. Wykazana w sporządzonym za ten rok sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego kwota rozchodów z tytułu spłaty kredytów i pożyczek była prawidłowa.

Nis

### 3.8.3. Kredyty i pożyczki

#### *a/ Kredyty*

1) Na dzień 1.01.2014 roku konto 134 – „Kredyty bankowe” wykazywało saldo Ma w wysokości 8.606.016,19 zł.

Na powyższe saldo składały się przypadające do spłaty po 2013 roku zobowiązania z tytułu 4 kredytów zaciągniętych w latach 2008-2013 (8.106.016,19 zł) oraz z tytułu zaksięgowanej na tym koncie (nieprawidłowo – należało zastosować konto 260 – „Zobowiązania finansowe”) pożyczki w wysokości 500.000,00 zł (w 2013 roku uruchomiono taką kwotę z pożyczki w wysokości 1.334.000,00 zł).

• Na podstawie ewidencji księgowej i przedłożonych dokumentów ustalono, że na początkowe saldo konta 134 – „Kredyty bankowe” składały się zobowiązania obejmujące:

a) część (1.013.300,00 zł) kredytu zaciągniętego w 2008 roku w Banku Spółdzielczym w Człuchowie (umowa nr 1/JST/2008 z dnia 17.11.2008r.) wysokości 2.000.000,00 zł, na finansowanie planowanego deficytu budżetowego. Kredyt ma być spłacany w ratach kwartalnych do końca I kwartału 2019r.

Na lata 2014-2015 przypadała spłata rat na sumę 394.680,00 zł i spłat w tej wysokości dokonano. Do spłaty po 2015 roku pozostały raty na sumę 618.620,00 zł.

b) część (5.060.216,19 zł) kredytu zaciągniętego w 2010 roku w Powszechnej Kasie Oszczędności Bank Polski SA z siedzibą w Warszawie (umowa 48 1020 4649 0000 7796 0030 0566 z dnia 9.11.2010r.) w wysokości 19.079.137,77 zł, przeznaczonego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego wynikającego z realizacji zadań inwestycyjnych. Kredyt ma być spłacany w ratach kwartalnych do dnia 28.12.2019 roku.

W latach 2014-2015 spłacono raty kredytu na sumę 2.560.216,19 zł. Do spłaty po 2015 roku pozostały raty na sumę 2.500.000,00 zł.

c) część (1.032.500,00 zł) kredytu zaciągniętego w Banku Ochrony Środowiska SA z siedzibą w Warszawie na finansowanie zadań inwestycyjnych (budowa kanalizacji sanitarnej w m. Strieczona i kanalizacji deszczowej w ul. Okrzei w Debrznie) – umowa nr S/78/11/2013 z dnia 23.12.2013r. Określona w umowie kwota kredytu wynosiła 1.650.500,00 zł, ostatecznie uruchomiono kredyt w kwocie 1.608.019,00 zł. Kredyt miał być spłacony do dnia 25.11.2017r.

W latach 2014-2015 spłacono raty na sumę 750.408,89 zł. Do spłaty po 2015 roku pozostały raty na sumę 857.610,11 zł.

d) kredyt w wysokości 1.000.000,00 zł zaciągnięty w 2013 roku w Banku Ochrony Środowiska SA z siedzibą w Warszawie na finansowanie zadań inwestycyjnych (budowa drogi w Debrznie i przebudowa drogi w m. Grzymisław) – umowa nr S/79/11/2013 z dnia 23.12.2013r. Kredyt miał być spłacany w latach 2014-2017.

J



Nia

W latach 2014-2015 spłacono raty na sumę 500.000,00 zł. Do spłaty po 2015 roku pozostały raty również na sumę 500.000,00 zł.

- e) część (500.000,00 zł) pożyczki JESSICA zaciągniętej w Banku Ochrony Środowiska SA z siedzibą w Warszawie na finansowanie inwestycji polegającej na przebudowie stadionu miejskiego w Debrznie. Zawarta w dniu 23.12.2013 roku umowa nr S/84/11/2013 dotyczyła pożyczki w wysokości 1.334.000,00 zł, do końca 2013 roku uruchomiono transzę w kwocie 500.000,00 zł, pozostałe 834.000,00 zł uruchomiono w 2014 roku. Pożyczka miała być spłacana w ratach kwartalnych w latach 2015-2024.

Do końca kontrolowanego okresu spłacono raty na sumę 133.400,00 zł. Do spłaty po 2015 roku pozostały raty pożyczki na sumę 1.200.600,00 zł.

- Ustalono, że przed 2014 rokiem (w dniu 23.12.2013r.) zawarto z Bankiem Ochrony Środowiska SA z siedzibą w Warszawie także umowę pożyczki nr S/83/11/2013 dotyczącą udzielenia gminie pożyczki w wysokości 1.173.000,00 zł na finansowanie inwestycji polegającej na kompleksowej przebudowie i termomodernizacji Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie. Pożyczka miała być spłacana w kwartalnych ratach w latach 2015-2024.

Stwierdzono, że operacje związane z uruchomieniem w 2014 roku ww. pożyczki oraz ze spłatą w 2015 roku czterech rat tej pożyczki, na sumę 117.300,00 zł, księgowano na koncie 134 – „Kredyty bankowe” zamiast na koncie 260 – „Zobowiązania finansowe”. Powyższe było niezgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w zakładowym planie kont.

Z ww. ewidencji wynikało, że do spłaty po 2015 roku pozostały raty pożyczki na sumę 1.055.700,00 zł.

- 2) Z przedstawionych powyżej ustaleń wynika, że w latach 2014-2015 gmina spłaciła 4.456.005,08 zł zobowiązań wynikających z zawartych przed 2014 rokiem czterech umów kredytowych oraz niewłaściwie ujętych na koncie 134 – „Kredyty bankowe” dwóch umów pożyczkowych. Po 2015 roku należało spłacić raty na sumę 6.732.530,11 zł.

- 3) W latach 2014-2015 gmina zaciągnęła 3 kredyty, na sumę 12.728.115,50 zł oraz spłacała 2.542.115,50 zł z tych kredytów. Dane dotyczące kredytów zaciągniętych w latach 2014-2015 przedstawiono w tabeli:

Lp.	Wysokość kredytu, oznaczenie kredytodawcy, przeznaczenie - nazwa dofinansowanego zadania, nr umowy, data zawarcia umowy, planowany okres spłaty	Numer uchwały Rady Miejskiej, data podjęcia	Spłaty w latach 2014-2015 (w zł)	Zadłużenie na dzień 31.12.2015r. (w zł)
1	2	3	4	5
<b>ROK 2014</b>				
1.	3.308.115,50 zł – PKO BP SA z siedzibą w Warszawie – na finansowanie planowanego deficytu budżetowego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – umowa nr 33 1020 2791 0000 7396 0070 4221 z dnia 21.08.2014r. Planowana spłata: Lata 2018-2022.	Nr 36.LVII.2014 z dnia 5.06.2014r.	1.263.115,50	2.045.000,00
2.	5.220.000,00 zł – SGB-Bank SA z siedzibą w Poznaniu O/Koszalin – na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego gminy oraz spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – umowa nr 28.JST/U/2014 z dnia 14.10.2014r. Planowana spłata: Lata 2015-2022.	Nr 36.LVII.2014 z dnia 5.06.2014r.	1.279.000,00	3.941.000,00
<b>ROK 2015</b>				
1.	4.020.000,00 zł – PKO BP SA z siedzibą w Warszawie – na spłatę wcześniejszych kredytów i pożyczek oraz sfinansowanie zadań inwestycyjnych – umowa nr 53 1020 2791 0000 7796 0077 6997 z dnia 8.09.2015r. Planowana spłata: Lata 2018-2022	Nr 60.XV.2015 z dnia 29.06.2015r.	0,00	4.020.000,00
<b>RAZEM: 12.728.115,50 zł</b>		<b>x</b>	<b>2.542.115,50</b>	<b>10.006.000,00</b>

*b/ Pożyczki*

- 1) Na dzień 1.01.2014 roku konto 260 – „Zobowiązania finansowe” wykazywało saldo Ma w wysokości 517.500,00 zł. Saldo to przedstawiało stan zobowiązań gminy z tytułu niespłaconych niewymagalnych rat pożyczki zaciągniętej w 2010 roku w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku z przeznaczeniem na finansowanie zadania inwestycyjnego polegającego na budowie kanalizacji sanitarnej dla wsi Słupia, Myślizoszcz i Buchowo – umowa Nr WFOŚ/P/69/2010 z dnia 6.12.2010r. Ustalono, że końcowe raty ww. pożyczki spłacono terminowo w 2014 roku (187.500,00 zł) oraz w dniu 30.01.2015 roku – 330.000,00 zł.
- 2) Na bilans zamknięcia 2015 roku konto 260 – „Zobowiązania finansowe” nie wykazywało żadnego salda.
- 3) Przedstawiając w niniejszym protokole ustalenia dotyczące zaciąganych i spłacanych przez gminę kredytów wykazano, że prowadzone w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego) konto 134 – „Kredyty bankowe” zostało nieprawidłowo wykorzystane do ewidencji dwóch pożyczek zaciągniętych w 2013 roku w Banku Ochrony Środowiska SA z siedzibą w Warszawie, na sumę 2.507.000,00 zł. Analityczne konta księgowo

prowadzone do rozliczenia tych pożyczek wykazywały na koniec 2015 roku salda zobowiązań gminy na sumę 2.256.300,00 zł. Przy przestrzeganiu obowiązujących uregulowań z zakresu rachunkowości taką wartość powinno przedstawiać na koniec kontrolowanego okresu konto 260 – „Zobowiązania finansowe”, z kolei końcowe saldo konta 134 – „Kredyty bankowe” (16.738.530,11 zł) powinno być niższe o 2.256.300,00 zł i wynosić 14.482.230,11 zł.

Ustalenia dotyczące ewidencji ww. pożyczek na nieprawidłowym koncie rachunkowym przedstawiono skarbnikowi gminy w trakcie kontroli. W następstwie powyższego jednostka kontrolowana przeksięgowała na konto 260 – „Zobowiązania finansowe” występujące na koniec 2015 roku zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek, na bieżąco księgowano na ww. koncie także spłaty rat pożyczek dokonywane od początku 2016 roku.

#### 3.8.4. Obligacje i sprzedaż papierów wartościowych wyemitowanych przez gminę

W latach 2014-2015 gmina nie planowała i nie realizowała przychodów i rozchodów związanych z emisją oraz wykupem papierów wartościowych, w tym obligacji samorządowych.

#### 3.8.5. Udzielone poręczenia i gwarancje

##### *Rok 2014*

- 1) Przeznaczone do pozabilansowej ewidencji warunkowych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji konto 994 – „Zobowiązania warunkowe – poręczenia i gwarancje” wykazywało na początek 2014 roku saldo Ma w wysokości 977.720,68 zł. Saldo powyższe przedstawiało stan warunkowych zobowiązań opisanych w ww. ewidencji jako „BS Debrzno – Naszyjnik Północy” (78.705,00 zł) i „Bank Ochrony Środowiska – Nowy Dwór” (977.720,68 zł).
- 2) Zaksięgowane zobowiązania warunkowe wynikały z udzielenia przez gminę dwóch poręczeń w 2011 roku. Ustalenia dotyczące udzielenia tych poręczeń przedstawiono w protokole z poprzedniej kompleksowej kontroli gminy, zakończonej w kwietniu 2013 roku.
  - W przywołanym protokole zapisano, że w dniu 15.03.2011 roku udzielono Bankowi Spółdzielczemu w Czuchowie Oddział w Debrznie solidarnego poręczenia (z 10 innymi gminami) za przyszłe zobowiązania Fundacji Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy w Debrznie mogące powstać z tytułu umowy nr 2/2011 z dnia 15.03.2011r., na mocy której ww. Bank udzielił tej Fundacji gwarancji zwrotu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie zaliczki w wysokości 260.667,00 zł.

*Sella* *Na*

Z umowy poręczenia wynikało, że poręczenie kontrolowanej gminy obejmowało zobowiązania Fundacji do kwoty 26.235,00 zł. Ważność poręczenia upływała z dniem 31.12.2015r.

- W trakcie poprzedniej kontroli ustalono również, że w dniu 15.06.2011 roku udzielono Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku solidarnego poręczenia (z 9 innymi gminami) spłaty zobowiązań Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o. w Chojnicach wynikających z umowy pożyczki WFOŚ/P/24/2011/RPO-ppNFOŚ z dnia 31.05.2011r. Umową tą spółka zaciągnęła pożyczkę w wysokości 13.593.902,00 zł przeznaczaniem na finansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Nowy Dwór w gminie Chojnice”.

Z dokumentu „Poręczenie” wynikało m.in., że poręczenie kontrolowanej gminy obejmowało zobowiązania pożyczkobiorcy z tytułu ww. pożyczki do kwoty 899.015,68 zł oraz, że termin ważności poręczenia upływał z ostatnim dniem 2024 roku.

- 3) W 2014 roku nie udzielano nowych (kolejnych) poręczeń i gwarancji. W uchwalonym w dniu 30.12.2013 roku budżecie gminy na 2014 rok na spłatę potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielnych poręczeń zabezpieczono środki w wysokości 105.040,00 zł.

Do końca roku gmina nie poniosła żadnych wydatków z tytułu poręczeń. Końcowe saldo Ma pozabilansowego konta 994 wynosiło 918.650,68 zł i przedstawiało stan warunkowych zobowiązań dotyczących Fundacji Lokalna Grupa Działania – Naszyjnik Północy w Debrznie (52.470,00 zł) oraz spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór z siedzibą w Chojnicach (866.180,68 zł). Zmniejszenia o 59.070,00 zł wartości zobowiązań dokonano pod datą 2.01.2014 roku z opisem „wygaśnięcie udzielonego poręczenia”.

Wymieniona powyżej spółka przekazywała kwartalne informacje o spłaconych ratach poręczonej pożyczki, o wartości pożyczki do spłaty, jak też o planowanych spłatach rat pożyczki od najbliższego kwartału do końca okresu spłat pożyczki.

#### *Rok 2015*

- 1) W trakcie 2015 roku początkowe saldo pozabilansowego konta 994 – „Zobowiązania warunkowe – poręczenia i gwarancje” wzrosło o 458.051,00 zł oraz zmniejszyło się o 649.121,68 zł.
- 2) Ustalono, że księgowania na stronie Ma konta kwoty 458.051,00 zł dokonano pod datą 31.07.2015 roku.

Księgowanie powyższe miało związek z zawarciem w dniu 29.05.2015 roku umowy poręczenia nr 10/2015 z Bankiem Spółdzielczym w Człuchowie Oddział w Debrznie. Z umowy wynikało, że gmina udzieliła Bankowi poręczenia za zobowiązania Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie wynikające z umowy

J

Kla

Ni.

nr 1/UF/15/D kredytu unijnego SGB – kredytu w wysokości 458.051,00 zł. W umowie poręczenia nie było informacji o przeznaczeniu poręczonego kredytu, ani też o okresie jego spłaty. Umowa zawierała zapis mówiący, że treść umowy kredytowej jest poręczycielowi znana.

- Zawarcie ww. umowy poręczenia poprzedzone zostało zarządzeniem Nr 124.139.2015 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 29 maja 2015r. (w zarządzeniu nie podano jego nazwy). Z zarządzenia wynikało, że ustalona kwota poręczenia w wysokości 458.051,00 zł dotyczyła kredytu zaciągniętego przez ww. Parafię na finansowanie zadania inwestycyjnego polegającego na remoncie dachu i elewacji zewnętrznej nawy głównej i zakrytii zabytkowego Kościoła Filialnego pw. św. Michała Archaniola w Słupi. Poręczenie miało być ważne do dnia 20 grudnia 2015r. Spłata ewentualnych zobowiązań z tytułu poręczenia miała następować z dochodów własnych gminy.

Ustalono, że czynności związane z udzieleniem poręczenia podjęto po utrzymaniu w dniu 25.05.2015 roku pisma (bez numeru) ww. Parafii w Debrznie. W piśmie zawierającym prośbę o udzielenie poręczenia zawarte były też informacje o terminie spłaty kredytu (do dnia 30.11.2015r.) jak też, że kwota zaciąganego kredytu jest równa kwocie dotacji przyznanej Parafii przez Samorząd Województwa Pomorskiego.

- W podstawie prawnej zarządzenia powołano się na art. 94 ustawy o finansach publicznych oraz § 11 uchwały budżetowej na 2015 rok, w brzmieniu określonym w § 4 uchwały Nr 46.XIII.2015 Rady Miejskiej z dnia 26 maja 2015r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie na rok 2015, zawierającym upoważnienie dla burmistrza do udzielania poręczenia w roku budżetowym 2015 do kwoty 458.051,00 zł.

- 3) Księgowania na sumę 649.121,68 zł na stronie Wn konta 994 wiązały się z całkowitym wygaśnięciem poręczenia dotyczących ww. Parafii Rzymsko-Katolickiej w Debrznie (458.051,00 zł) i Fundacji Lokalna Grupa Działania „Naszyjnik Północy” w Debrznie (52.470,00 zł) oraz częściowym wygaśnięciem poręczenia dotyczącego spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Chojnicach – 138.600,68 zł.

Końcowe saldo Ma konta w wysokości 727.580,00 zł przedstawiało stan warunkowych zobowiązań z tytułu poręczenia spłaty pożyczki udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku spółce Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Chojnicach.

- 4) Ustalono, że w uchwalonym w dniu 29.01.2015 roku budżecie gminy na 2015 rok (uchwała Nr 2.VIII.2015 Rady Miejskiej) na ewentualną spłatę poręczonych zobowiązań zabezpieczono środki finansowe w wysokości 105.040,00 zł. Środki te zabezpieczono w § 802 – „Wyплаты z tytułu gwarancji i poręczeń” w rozdziale 75704 – „Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego”.

W trakcie roku, uchwałą Nr 46.XIII.2015 Rady Miejskiej z dnia 26 maja 2015r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie na rok 2015 plan tych wydatków zwiększono o 458.051,00 zł, do wysokości 563.091,00 zł.

Ustalono, że w 2015 roku nie realizowano wydatków klasyfikowanych w przywołanych powyżej podziałkach klasyfikacji budżetowej, związanych z zapłatą poręczonych zobowiązań.

- 5) Ustalono, że w części B („Poręczenia i gwarancje”) sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonego według stanu na koniec IV kwartału 2015 roku kontrolowana jednostka wykazała, że wartość nominalna niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiła 727.580,00 zł. Taka wartość zobowiązań warunkowych wynikała z końcowego salda pozabilansowego konta 994 – „Zobowiązania warunkowe – poręczenia i gwarancje”. Stwierdzono, że w tej samej części sprawozdania Rb-Z, w pozycji F3 („Wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym”) nie wykazano udzielonego w 2015 roku poręczenia na kwotę 458.051,00 zł za zobowiązania Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Debrznie.

### 3.8.6. Wydatki na obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego

- 1) W 2014 roku poniesiono 63.615,35 zł wydatków budżetowych klasyfikowanych w rozdziale 75702 – „Obsługa długu publicznego”. Wielkość ta obejmowała wyłącznie wydatki z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek (§ 811 wydatków).
- 2) Poniesione w 2015 roku wydatki na obsługę długu kontrolowanej jednostki samorządu terytorialnego wyniosły 419.039,40 zł i obejmowały 413.579,40 zł wydatków związanych ze spłatą odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, klasyfikowanych w § 811 – „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek” oraz 5.460,00 zł wydatków klasyfikowanych w § 430 – „Zakup usług pozostałych”. Te ostatnie wydatki wiązały się z zapłatą prowizji od kredytu w wysokości 4.020.000,00 zł, zaciągniętego w PKO BP SA z siedzibą w Warszawie na spłatę wcześniejszych kredytów i pożyczek oraz sfinansowanie zadań inwestycyjnych.





## IV. GOSPODARKA MIENIEM

Kontrolę w zakresie gospodarki mieniem przeprowadzono za rok 2015.

### 4.1. Gospodarka mieniem komunalnym

#### 4.1.1. Środki trwałe

- 1) Obowiązujące w 2015 roku uregulowania wewnętrzne z zakresu ewidencji środków trwałych w urzędzie miasta i gminy, wprowadzone do stosowania zarządzeniem Nr 81/2012 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 2 maja 2012r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości oraz Zakładowego Planu Kont dla Miasta i Gminy Debrzno i podległych jednostek stanowiły m.in., że:
  - środki trwałe podlegają klasyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych;
  - urządzeniami ewidencji szczegółowej (analitycznej) ilościowo-wartościowej są: dla składników ujmowanych na koncie 011 – „Środki trwałe” – kartoteki ewidencyjne środków trwałych prowadzone odrębnie dla każdego składnika oraz tabele amortyzacyjne; dla składników ujmowanych na koncie 013 – „Pozostałe środki trwałe” – kartoteki ilościowo-wartościowe grupujące składniki używane w poszczególnych pomieszczeniach;
  
- 2) W myśl ww. uregulowań wewnętrznych środki trwałe podlegały umarzaniu i amortyzacji raz na kwartał każdego roku z zastosowaniem stawek określonych ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych.

#### *a/ Podstawowe środki trwałe*

- 1) Na dzień 1.01.2015 roku konto 011 – „Środki trwałe” wykazywało saldo w wysokości 65.851.466,17 zł.  
W trakcie roku na ww. koncie zaksięgowano zwiększenia wartości początkowej środków trwałych na sumę 8.093.122,40 zł oraz zmniejszenia wartości na sumę 1.984.311,73 zł. Na ostatni dzień 2015 roku konto wykazywało saldo Wn w wysokości 71.960.276,84 zł.
- Zwiększenie w trakcie roku sumy wartości początkowych środków trwałych wynikało z zaksięgowania: wartości środków trwałych powstałych po rozliczeniu kosztów inwestycyjnych, wartości zakupionych składników majątku, a także wartości składników majątku otrzymanych nieodpłatnie.  
W 2015 roku na stan ewidencyjny środków trwałych przyjęto m.in.: działki zakupione i przejęte nieodpłatnie; targowisko gminne; obiekt żłobka gminnego; uzbrojenie działek;

ścieżkę pieszo-rowerową; sieci wodociągowe i kanalizacyjne; drogi; ciągnik; kosiarkę; wiaty przystankowe; monitoring miejski, itp.

- Obroty na stronie Ma konta 011 były następstwem: sprzedaży działek; przekazania budynków świetlic, remizy OSP i placów zabaw dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie; przekazania budynku żłobka i placu zabaw dla Żłobka Gminnego w Debrznie; przekazania sieci wodno-kanalizacyjnej dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie; przekazania monitorów dla Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie oraz kasacją niesprawnego sprzętu zaliczonego do podstawowych środków trwałych.
- 2) Na stan ewidencyjny podstawowe środki trwałe przyjmowano oraz ze stanu tego zdejmowano na podstawie dowodów wskazanych w uregulowaniach wewnętrznych.
  - 3) Ewidencję inwentarzową podstawowych środków trwałych prowadzono przy użyciu techniki komputerowej z podziałem na grupy środków trwałych. Ewidencja umożliwia ustalenie podstawowych cech składników majątku – nazw, numerów ewidencyjnych oraz wartości początkowych.
  - 4) Ustalone na podstawie ewidencji księgowej wartości początkowe podstawowych środków trwałych w poszczególnych grupach Klasyfikacji Środków Trwałych na początek i koniec 2015 roku wynosiły (w zł):

Grupa środków trwałych wg KŚT	Stan na dzień:	
	1.01.2015r.	31.12.2015r.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
0 – „Grunty”	18.389.307,27	19.341.583,27
1 – „Budynki i lokale, spółdzielcze własnościowe...”	9.690.570,31	12.597.527,71
2 – „Obiekty inżynierii lądowej i wodnej”	34.660.820,82	36.870.399,59
3 – „Kotły i maszyny energetyczne”	41.233,80	41.233,80
4 – „Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania”	220.466,01	186.369,50
5 – „Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty”	0,00	0,00
6 – „Urządzenia techniczne”	93.579,96	103.519,59
7 – „Środki transportu”	2.700.097,33	2.755.904,31
8 – „Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie”	55.390,67	63.739,07
<b>Razem:</b>	<b>65.851.466,17</b>	<b>71.960.276,84</b>

- 5) Na dzień 1.01.2015 roku syntetyczne konto 071 – „Umorzenie podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” przedstawiało saldo w wysokości 11.898.101,11 zł. Wielkość ta przedstawiała wartość umorzenia podstawowych środków trwałych (11.318.152,11 zł) oraz umorzenia podstawowych wartości niematerialnych i prawnych – 579.949,00 zł.
- W trakcie roku na ww. koncie dokonano księgowania zwiększających wartość konta o 2.031.472,30 zł oraz księgowania zmniejszających tę wartość o 109.051,60 zł. Zwiększenie wartości konta 071 było następstwem księgowania rocznego umorzenia podstawowych środków trwałych (1.819.820,39 zł), zaksięgowania umorzenia nabytych składników majątku umorzonych częściowo (89.960,67 zł) oraz umorzenia podstawowych wartości niematerialnych i prawnych – 121.691,24 zł. Zmniejszenie wartości konta

o 109.051,60 zł nastąpiło po przekazaniu składników majątku innym jednostkom organizacyjnym (75.746,87 zł) oraz kasacji niektórych składników majątku – 33.304,73 zł.

- Ustalono, że wyliczeń umorzenia dokonano w oparciu o roczne stawki amortyzacyjne określone w załączniku do ustawy z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 851 ze zm.).
- 6) Na koniec 2015 roku konto 071 – „Umorzenie podstawowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” wykazywało saldo w wysokości 13.820.521,81 zł. Taka była suma wartości umorzenia podstawowych środków trwałych (13.118.881,57 zł) oraz umorzenia podstawowych wartości niematerialnych i prawnych – 701.640,24 zł.

*b) Pozostałe środki trwałe – konto 013*

- 1) Na dzień 1.01.2015 roku konto 013 – „Pozostałe środki trwałe” wykazywało saldo w wysokości 977.591,53 zł. W trakcie roku wartość początkowa pozostałych środków trwałych wzrosła o 637.490,28 zł i uległa zmniejszeniu o 505.949,40 zł. Na dzień 31.12.2015 roku konto to wykazywało saldo w wysokości 1.109.132,41 zł.

Na stronie Wn konta zaksięgowano wartości zakupionych składników majątku takich jak: komputery, telefony komórkowe; kamera; meble biurowe i kuchenne; sprzęt AGD; pilarka; aparaty powietrzne; narzędzia hydrauliczne; namioty, itp. Ponadto zaksięgowano wartość składników majątkowych (komputery, drukarka, inne wyposażenie) otrzymanych ze Straży Miejskiej w Debrznie oraz wyposażenia zakupionego w ramach inwestycji dla Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie oraz dla Żłobka Gminnego w Debrznie. Obroty na stronie Ma konta miały związek z przekazaniem komputerów dla Policji oraz Centrum Kultury, Sportu i Turystyki, przekazaniem wyposażenia zakupionego w ramach inwestycji dla wyżej ww. Centrum i Żłobka, jak też z kasacją zbędnego i niesprawnego wyposażenia.

- 2) Ewidencję pozostałych środków trwałych prowadzono przy użyciu techniki komputerowej. Zastosowano podział na składniki majątku znajdujące się w urzędzie miasta i gminy, w jednostkach OSP oraz składników majątku wykorzystywanych przez poszczególne jednostki pomocnicze gminy – dotyczy sprzętu znajdującego się np. w świetlicach wiejskich.

Podstawę zapisów w księgach w zakresie przychodów składników majątkowych o charakterze wyposażenia stanowiły faktury zakupu.

- 3) Na dzień 1.01.2015 roku konto 072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych” wykazywało saldo Ma w wysokości 1.020.793,31 zł. Wielkość ta przedstawiała wartość zaksięgowanego umorzenia „pozostałych środków trwałych” (977.591,53 zł), umorzenia „pozostałych wartości niematerialnych i prawnych” (35.160,01 zł) oraz umorzenia zbiorów

J

st 10/1  
Nui

bibliotecznych, których wartość początkową ewidencjonowano na koncie 014 – „Zbiory biblioteczne”.

- W trakcie roku na stronie Ma konta 072 zaksięgowano obroty na sumę 650.516,72 zł, z kolei na stronie Wn tego konta obroty w wysokości 506.194,40 zł.  
Obroty na stronie Ma miały związek z bieżącym księgowaniem całkowitego umorzenia zakupionych i wydanych w 2015 roku do używania „pozostałych środków trwałych” (637.490,28 zł), umorzenia zakupionych i wydanych do używania składników majątkowych zaliczanych do pozostałych wartości materialnych i prawnych w postaci zakupionych licencji na korzystanie z programów komputerowych (11.646,81 zł) oraz umorzenia zakupionych zbiorów bibliotecznych – 1.379,63 zł.  
Obroty na stronie Wn konta wiązały się z wyksięgowaniem wartości umorzenia składników majątku o charakterze wyposażenia przekazanych innym jednostkom i Policji, jak też kasacją wyposażenia.
- Na bilans zamknięcia 2015 roku konto 072 wykazywało saldo Ma w wysokości 1.165.115,63 zł. Przedstawiało ono wartość umorzenia pozostałych środków trwałych (1.109.132,41 zł), pozostałych wartości niematerialnych i prawnych (46.806,82 zł) oraz zbiorów bibliotecznych – 9.176,40 zł.

#### 4.1.2. Wartości niematerialne i prawne

- 1) Wartości niematerialne i prawne ewidencjonowane są na określonym w zakładowym planie kont koncie 020 – „Wartości niematerialne i prawne”.
- 2) Na dzień 1.01.2015 roku konto to wykazywało saldo Wn w wysokości 615.109,01 zł, obejmujące wartość początkową podstawowych (579.949,00 zł) oraz pozostałych (35.160,01 zł) wartości niematerialnych i prawnych.

W trakcie roku wartość analitycznego konta 020-02, używanego do ewidencji podstawowych składników tego majątku, wzrosła o 366.729,60 zł, do wysokości 946.678,60 zł. Wzrost nastąpił w następstwie zaksięgowania wartości opracowań dotyczących Parku Przemysłowego Cierznie oraz projektu Kraina Czystych Jezior i Rzek. Wartość przeznaczonego do ewidencji pozostałych wartości niematerialnych i prawnych konta 020-01 wzrosła w trakcie roku o 11.646,81 zł, do wysokości 46.806,82 zł. Było to następstwem zaksięgowania wartości początkowych licencji na korzystanie z programów komputerowych.

Na dzień 31.12.2015 roku syntetyczne konto 020 – „Wartości niematerialne i prawne” wykazywało saldo w wysokości 943.485,42 zł.

- 2) Umorzenia podstawowych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych ewidencjonowano na pomocniczych kontach 071-201 oraz 072-201, prowadzonych odpowiednio do syntetycznych kont 071 – „Umorzenie środków trwałych oraz wartości

niematerialnych i prawnych” i 072 – „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”.

Do ewidencji umorzeń na tych kontach uwag nie wniesiono. Na koniec 2015 roku saldo konta 071-201 przedstawiało saldo w wysokości 701.640,24 zł, wartość końcowa konta 072-201 wynosząca 46.806,82 zł równa była wartości końcowego salda konta 020-01, używanego do ewidencji pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

#### 4.1.3. Finansowy majątek trwały

- 1) Występujące w ewidencji księgowej konto 030 – „Długoterminowe aktywa finansowe” wykazywało na początek i koniec 2015 roku saldo Wn w wysokości 731.100,00 zł. Do konta tego prowadzono jedno konto analityczne (030-01), opisane jako „Udziały w ZZO”. Ustalono, że konto to wykorzystywano do ewidencji wartości udziałów gminy wniesionych do spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór w Chojnicach.
- 2) W toku dalszych czynności kontrolnych ustalono, że po raz ostatni gmina wносиła udziały do ww. spółki w roku 2012.

#### 4.1.4. Materiały

- 1) Z opisu konta 310 – „Materiały” w zakładowym planie kont wynika, że służy ono do – cyt.: „ewidencji zapasów materiałów oraz do ustalania na dzień bilansowy stanu materiałów odpisanych w koszty na dzień ich zakupu”. Dalej podano, że – cyt.: „materiały ujmowane na koncie 310 mogą być wyceniane w stałych cenach ewidencyjnych, w cenach zakupu i w cenach nabycia”.
  - 2) Na dzień 1.01.2015 roku konto 310 wykazywało saldo Wn w wysokości 9.313,61 zł, na koniec tego roku konto wykazywało saldo Wn w wysokości 8.267,94 zł. Salda te tworzyły wartości zapasów ujęte na 3 kontach analitycznych:
    - 310-003 – „Materiały – Szoska Marek” (B.O – 2.494,83 zł; B.Z. – 2.449,68 zł);
    - 310-004 – „Materiały – Wruszczak Władysław (B.O. – 673,06 zł; B.Z. – 212,68 zł);
    - 310-005 – „OSP” (B.O. – 6.145,72 zł; B.Z. – 5.605,58 zł).
- Na podstawie dokumentacji inwentaryzacyjnej ustalono, że końcowe saldo konta 310-03 w wysokości 2.449,68 zł przedstawiało wartość materiałów zgromadzonych w „magazynie przeciwpowodziowym” (2.250,00 zł) oraz wartość zapasu oleju napędowego w ciągniku wykorzystywanym przez urząd miasta i gminy (199,68 zł). Na koncie 310-004 widniała wartość oleju napędowego w autobusie szkolnym (212,68 zł), z kolei na końcowe saldo konta 310-005 składała się wartość zapasów materiałów znajdujących się w 4 jednostkach OSP: oleju napędowego i etyliny – 3.507,88 zł; miazgu węglowego i węgla – 1.922,70 zł oraz stali zbrojeniowej (OSP Stare Gronowo) – 175,00 zł.

J

J. Ma

Nir

- 3) Podstawę dokonanych w 2015 roku księgowani zwiększających wartość zapasów oleju napędowego stanowiły dowody „polecenie księgowania” wystawione w oparciu o dokumenty potwierdzające stany ilościowe i wartościowe zapasów materiałów na ostatni dzień roku. Wartość zapasów miału węglowego zwiększono w trakcie roku na podstawie dowodu zakupu.

Wszelkich zmniejszeń wartości zapasów materiałów dokonywano na podstawie dowodów dokumentujących wydanie tych materiałów z magazynu do zużycia.

#### 4.2. Gospodarka mieniem Skarbu Państwa

W 2015 roku kontrolowana jednostka nie gospodarowała mieniem Skarbu Państwa.

#### 4.3. Inwentaryzacja roczna rzeczowych składników majątku

- 1) Ustalono, że w 2015 roku przeprowadzono inwentaryzację składników majątkowych rozliczoną według stanu na dzień 31.12.2015r.

Podstawę przeprowadzenia inwentaryzacji stanowiło zarządzenie Nr 223.238.2015 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 5 października 2015r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji za rok 2015.

- Zgodnie z ww. zarządzeniem inwentaryzację należało przeprowadzić w terminie od dnia 1.12.2015 roku do dnia 15.01.2016r. Inwentaryzacją, w zakresie rzeczowych składników majątku, należało objąć:
  - w drodze weryfikacji: grunty; drogi; środki trwałe, do których dostęp jest utrudniony;
  - drogą spisu z natury: „pozostałe środki trwałe”; zapasy materiałów w magazynie; pozostałe środki trwałe objęte ewidencją ilościową.
- Przeprowadzona inwentaryzacja nie wykazała różnic inwentaryzacyjnych. Dokonująca rozliczenia inwentaryzacji pani Anna Trela – inspektor ds. księgowości materiałowej otrzymała od pani Danuty Klimek – inspektor ds. gospodarki gruntami i nieruchomościami pisemne potwierdzenie zgodności danych z gminnego zasobu nieruchomości z danymi prowadzonymi księgowości jednostki.

- 2) Ostatnią pełną inwentaryzację rzeczowych składników przeprowadzono w 2013 roku na podstawie zarządzenia Nr 218.746.2013 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 1 października 2013r. w sprawie przeprowadzania inwentaryzacji.

Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji inwentaryzacyjnej ustalono, że inwentaryzacja wykazała nadwyżkę składników majątkowych w postaci zestawu nagaśniającego w Sołectwie Stare Gronowo oraz stołu bilardowego w Sołectwie

Grzymisław. Wymienione składniki majątku, otrzymane od lokalnego stowarzyszenia oraz jako nagroda, zostały wycenione i przyjęte na stan ewidencyjny.

Ujawnione w dokumentacji inwentaryzacyjnej niedobory składników majątkowych w postaci dwóch kotłowni, drogi, chodnika oraz transformatora zostały wyjaśnione przez komisję inwentaryzacyjną w protokole z dnia 20.02.2014r. Z protokołu wynikało, że wszystkie składniki istnieją – nie ujęto ich na arkusz spisowy wskutek niewłaściwych informacji pracowników.

## V. ROZLICZENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO Z JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

Kontrolę rozliczeń przeprowadzono w oparciu o rok budżetowy 2015.

### 5.1. Rozliczenia z jednostkami budżetowymi

- 1) W 2015 roku na terenie gminy funkcjonowało 10 jednostek budżetowych – urząd miasta i gminy oraz 9 jednostek budżetowych wymienionych w punkcie „1.1.1. Wykaz jednostek organizacyjnych” niniejszego protokołu, w tym: 4 jednostki oświatowe, przedszkole, żłobek, ośrodek pomocy społecznej, straż miejska oraz inkubator przedsiębiorczości.
- 2) W wyniku analizy konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego) ustalono, że na ostatni dzień 2015 roku należności budżetu gminy z tytułu nierozliczonych przez gminne jednostki budżetowe dochodów budżetowych wynosiły 702.896,84 zł. Saldo to dotyczyło wszystkich gminnych jednostek budżetowych.
  - Ustalono, że dochody w podanej powyżej wysokości zostały rozliczone w dniach 4 i 5 stycznia 2016r.
  - Na podstawie wydruków z analitycznych kont 222-0081 i 222-0061, prowadzonych do rozliczeń Inkubatora Przedsiębiorczości Cierzenie oraz Szkoły Podstawowej w Uniechowie ustalono, że ww. jednostki, przyjęte jako próba do kontroli, rozliczały się na bieżąco z wykonanych dochodów. Końcowe zobowiązania tych jednostek, w wysokościach 4.646,05 zł i 1.906,45 zł dotyczyły dochodów z ostatniego miesiąca 2015 roku.
- 3) Na ostatni dzień 2015 roku konto 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” w ewidencji budżetu gminy (organu finansowego) wykazywało saldo należności budżetu w kwocie 459.260,06 zł. Saldo to tworzyły zobowiązania wszystkich gminnych jednostek budżetowych.



Ustalono, że z niewykorzystanych środków na finansowanie wydatków budżetowych jednostki te rozliczyły się w dniach 4 i 5 stycznia 2016r.

## **5.2. Rozliczenia z samorządowymi zakładami budżetowymi**

- 1) W 2015 roku na terenie kontrolowanej gminy działały 2 samorządowe zakłady budżetowe, tj. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie oraz Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie.
- 2) Ustalenia w zakresie udzielania ww. jednostkom organizacyjnym gminy dotacji przedmiotowych oraz dotacji celowych przedstawiono we wcześniejszych częściach niniejszego protokołu – „3.7.2.2. Dotacje przedmiotowe” i „3.6.5. Dotacje celowe z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji (lub zakupów inwestycyjnych) realizowanych przez inne jednostki”.

Zawarte w tych częściach protokołu ustalenia kontroli wskazują, że samorządowe zakłady budżetowe rozliczyły się z otrzymanych dotacji budżetowych.

- 3) W trakcie kontroli ustalono, że w planach finansowych ww. zakładów nie planowano wpłat nadwyżek środków obrotowych do budżetu gminy. W kontrolowanym okresie obowiązywała uchwała Nr XIX/212/2012 Rady Miejskiej z dnia 27 stycznia 2012r. w sprawie zwolnienia samorządowych zakładów budżetowych z obowiązku wpłat nadwyżki środków obrotowych ustalonych na koniec okresu sprawozdawczego do budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Z § 2 tej uchwały, wydanej na podstawie art. 15 ust. 7 ustawy o finansach publicznych wynikało, że pozostawione nadwyżki środków obrotowych ww. zakłady miały przeznaczać na realizację zadań statutowych.

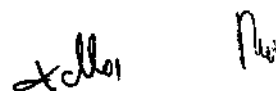
## **5.3. Rozliczenia rachunków dochodów**

W 2015 roku w żadnej gminnej jednostce oświatowej nie funkcjonował wydzielony rachunek dochodów, o jakim mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

## **5.4. Samorządowe osoby prawne**

### 5.4.1. Instytucje kultury

- 1) W początkowej części niniejszego protokołu wykazano, że w 2015 roku na terenie kontrolowanej gminy funkcjonowała jedna samorządowa instytucja kultury, tj. Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie.



Na terenie gminy nie działała gminna biblioteka publiczna jako samodzielna instytucja kultury, ani też jako część składowa innej instytucji kultury. Zadania polegające na gromadzeniu, opracowywaniu, przechowywaniu i ochronie materiałów bibliotecznych, jak też związane z obsługą użytkowników, przypisano pracownikom Działu Bibliotecznego ww. Centrum.

- 2) Ustalono, że w 2015 roku na rachunek bankowy Centrum przekazano z budżetu gminy 1.248.000,00 zł dotacji klasyfikowanych w § 248 – „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury”, w tym 1.066.000,00 zł w rozdziale 92109 „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby” oraz 182.000,00 zł dotacji w rozdziale 92116 – „Biblioteki”.
- 3) Szczegółowe ustalenia dotyczące udzielenia oraz rozliczenia dotacji, o których mowa powyżej, przedstawiono we wcześniejszej części tego protokołu („3.7.2.1. Dotacje podmiotowe”).

Wykazano tam, że ww. samorządowa instytucja kultury rozliczyła się z otrzymanych dotacji budżetowych.

#### 5.4.2. Samorządowe publiczne zakłady opieki zdrowotnej

Na terenie kontrolowanej gminy nie funkcjonował żaden publiczny zakład opieki zdrowotnej nadzorowany przez Radę Miejską.

## **VI. INNE USTALENIA**

- 1) W trakcie niniejszej kompleksowej kontroli gminy dokonano też analizy dochodów i wydatków zrealizowanych w 2015 roku w rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami”, związanych z realizacją ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 250).
- 2) Ze szczegółowej ewidencji księgowej dochodów budżetowych klasyfikowanych w § 049 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” w rozdziale 90002 oraz ze sporządzonego za rok 2015 sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego wynikało, że wykonane w tym roku dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 1.010.792,53 zł. Dochody te stanowiły 95% planu ustalonego w wysokości 1.063.297,00 zł.  
Na koniec 2015 roku zaległości dochodach z tego źródła wynosiły 39.458,70 zł – na powyższą wielkość składały się zaległości osób fizycznych na sumę 33.664,45 zł oraz zaległości osób prawnych w wysokości 5.792,25 zł.

Występująca na koniec roku suma nadpłat (1.928,95 zł) obejmowała 1.622,40 zł nadpłat osób fizycznych oraz 306,55 zł nadpłat osób prawnych.

3) Na gospodarkę odpadami wydatkowano w 2015 roku środki na sumę 1.052.051,28 zł, w tym 1.049.203,43 zł wydatków bieżących. Pozostałe 2.847,85 zł stanowiły wydatki majątkowe na realizację projektu związanego z rekultywacją składowisk odpadów komunalnych na terenie działania Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór.

4) Wydatki bieżące kontrolowanej jednostki obejmowały wydatki na:

- wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, podróże służbowe krajowe (§§ 401, 404, 410, 411, 412, 441)	-	74.190,81 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia (§ 421)	-	95,96 zł;
- zakup energii (§ 426)	-	2.077,89 zł;
- zakup usług „pozostałych” (§ 430)	-	968.057,77 zł;
- różne opłaty i składki (§ 443)	-	3.728,00 zł;
- szkolenia pracowników (§ 470)	-	1.053,00 zł;
	Razem: -	1.049.203,43 zł.

5) Największe wydatki, tj. wydatki w wysokości 968.057,77 zł w § 430 – „Zakup usług pozostałych” wiązały się z zapłatą:

- faktur Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o. za zagospodarowanie odpadów (przyjęcie na składowisko)	-	501.960,84 zł;
- faktur Przedsiębiorstwa Komunalnego SANIKONT Bis Waldemar Zawistowski w Złotowie za usuwanie nieczystości w 2015r.	-	432.817,80 zł;
- faktury Przedsiębiorstwa Komunalnego SANIKONT Radosław Kostuch w Inowrocławiu za usuwanie nieczystości (faktura za grudzień 2014r.)	-	29.881,59 zł;
- za serwis i aktualizację oprogramowania	-	1.966,92 zł;
- za odbiór przeterminowanych leków	-	1.187,14 zł;
- za obsługę alarmu PSZOK	-	243,48 zł;
	Razem: -	968.057,77 zł.

Analizie poddano wydatki na odbiór i przyjmowanie odpadów komunalnych przez podmioty wymienione powyżej z nazwy i siedziby.

6) Ustalono, że Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór (spółka kilku gmin z terenu powiatów chojnickiego i człuchowskiego) przyjmował odpady z terenu kontrolowanej

gminy na podstawie umowy Nr GK.272.59.2014 z dnia 23.12.2014r. Z umowy tej, obowiązującej od dnia 1.01.2015r. do dnia 31.12.2015r. wynikało, że z tytułu jej realizacji Zakładowi przysługiwało wynagrodzenie liczone jako iloczyn ilości przyjętych odpadów oraz ceny jednostkowej określonego kodu odpadów. Ceny jednostkowe wynikać miały z cennika na zagospodarowanie odpadów.

Ze szczegółowej ewidencji rozrachunkowej wynikało, że na dzień 31.12.2015 roku kontrolowana jednostka posiadała w stosunku do tego kontrahenta zobowiązanie w wysokości 43.153,50 zł, wynikające z otrzymanej w dniu 13.01.2016 roku faktury nr FV/2588/12/2015 z dnia 31.12.2015r.

- 7) W 2015 roku odpady komunalne z terenu gminy odbierało Przedsiębiorstwo Komunalne SANIKONT Bis Waldemar Zawistowski w Złotowie. Przedsiębiorstwo to zostało wybrane w postępowaniu o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego. Ogłoszenie o zamówieniu publicznym zamieszczono pod poz. 239117-2014 Biuletynu Zamówień Publicznych, ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w ww. Biuletynie pod poz. 252965-2014 z dnia 5.12.2014r.
- Zasady realizacji zamówienia oraz wynagrodzenie za jego wykonanie określała umowa Nr GK.272.59.2014 z dnia 4.12.2014r. Z umowy tej, zawartej na okres od dnia 1.01.2015 roku do dnia 31.12.2016 roku wynikało m.in., że łączne wynagrodzenie brutto wykonawcy tytułu realizacji usług objętych umową nie może przekroczyć kwoty 936.000,00 zł w całym okresie obowiązywania umowy.
  - Powyżej wykazano, że w 2015 roku wydatki kontrolowanej jednostki na rzecz ww. Przedsiębiorstwa wyniosły 432.817,80 zł. Na podstawie ewidencji rozrachunkowej ustalono, że na dzień 31.12.2015 roku kontrolowana jednostka posiadała w stosunku do ww. kontrahenta zobowiązanie w wysokości 39.000,00 zł wynikające z otrzymanej w dniu 8.01.2016 roku faktury FAS/714/2015 z dnia 31.12.2015r. za usuwanie nieczystości stałych.
- 8) Dokonany w 2015 roku (w dniu 31.01.2015r.) przelew kwoty 29.881,59 zł na bankowy rachunek Przedsiębiorstwa Komunalnego SANIKONT Radosław Kostuch w Inowrocławiu wiązał się z realizacją zawartej z tym kontrahentem umowy na usuwanie odpadów, obowiązującej do końca 2014r. Zapłata dotyczyła odbioru odpadów w grudniu 2014 roku.

\*  
\* \*

Integralną część protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Zestawienie akt kontroli.

#### Ustalenia końcowe

1. Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
2. Ustalenia zawarte w protokole zostały przez stronę kontrolującą przedstawione kierownictwu jednostki i omówione na posiedzeniu zorganizowanym w dniu 20.05.2015r.
3. Burmistrz Miasta i Gminy Debrzno został poinformowany o przysługującym stronie kontrolowanej prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyny tej odmowy.
4. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod poz. 1/2016.

Debrzno, dnia 20 maja 2016r.

MIASTO I GMINA DEBRZNO  
ul. Traugutta 2  
77-310 DEBRZNO  
Nr REGON - 77-09-79-654  
Nr NIP - 843-15-30-511

Inspektor kontroli

.....  
(Mieczysław Beńko)

Burmistrz

.....  
(Wojciech Kallas)

Skarbnik

.....  
mgr Jolanta Miszevska